

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Doberdoba«
v Gornji Trebuti, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužnji Evropi.

Poltnina plačana v gotovini
Abn. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 174 (12.206)

Trst, petek, 9. avgusta 1955

Po zadnjih mafijskih zločinih v glavnem mestu Sicilije

Primorski dnevnik

Policisti včeraj prerešetalih Palermo V torek razprava v poslanski zbornici

Vrsta domnev, a zaenkrat nobenih ugotovitev o dinamiki zadnjega zločina

PALERMO — Preiskovalci glavnega mesta Sicilije še vedno zamaš iščejo sled za mafijskimi zločinci, ki so v torek umorili funkcionarja letčega oddelka krajevnega kvestura Cassaraja in njegovega osebnega stražarja Roberta Antiochio. Zaenkrat so ugotovili dinamiko dogodka, ki se je odvijal bliskovito: v sedmih ali največ desetih minutah so zločinci prispeli na kraj, se pripravili na streljanje, izvršili zločin in nato zbežali. Žena ubitega funkcionarja je namreč povedala, da ji je mož telefoniral pet minut po tretji uri in ji napovedal, da pride domov na kosilo. Sedem minut kasneje je avto pripeljal do hišnih vrat. Če štiri dni Cassarà ni kosil doma, ampak je na hitrico pojedel v pisarni, v torek pa se je odločil, da se vrne domov in preživi vsako uro z ženo in hčerko Elviro. Tu je tudi jedro vprašanja preiskovalcev: ali je res možno, da so mafijci pripravili zločin prav na dan, ko je Cassarà odločil, da se vrne domov? Možnost, da je bilo tako, je zelo majhna, skoraj neznatna. Zato preiskovalci domnevajo, da so mafijci priključili v telefonsko centralo poslopja, kjer je živel Cassarà, prisluškovalno napravo, ki jim je omogočila, da res ugotovijo točen trenutek prihoda policijskega funkcionarja. Vendar to pomeni, da so imeli nekeje v bližini pravo operativno bazo, saj bi nedvomno vzbudili pozornost, ko bi čakali na ulici ali v kakem avtomobilu. Sicer pa se čedalje bolj uveljavlja domneva, da so nameravali mafijci ubiti

Cassaraja 28. julija, skupno s komisarjem Montanom. Tistega dne je bil namreč Cassarà povabljen k Montani, a je v zadnjem trenutku zavrnil povabilo zaradi drugih obveznosti.

Poleg teh ugibanj in domnev je približno 800 policistov, karabinjerjev in finančnih stražnikov, ki so jih včeraj poslali v Palermo iz drugih krajev Italije, uvedlo v sicilskem mestu pravo obredno stanje. Ogromno je cestnih blokov, stanovanjskih preiskav in drugih policijskih akcij, vendar zaenkrat brez vidnejših uspehov. Pravega preiskovalnega vodstva na letičem oddelku palermške kvesture, tistega, ki je v zadnjih mesecih intenzivno vodilo preiskave o mafiji namreč ni več.

Medtem ko so torej preiskovalci na delu, pa so včeraj pokopali obe žrtvi zadnjega mafijskega zločina. Pogreb funkcionarja Cassaraja se je odvijal včeraj v zasebni obliki v Palermu.

V zvezi s številnimi incidenti, do katerih je prišlo na pogrebu policista Antiochie, ko je skupina policistov skušala napasti notranjega ministra Scalfara in je policijski sindikat napovedal, da je 200 agentov zahtevalo premestitev iz Palerma, bo prišlo jutri do srečanja med notranjim ministrom in predstavniki generalnega tajništva avtonomnega sindikata policistov. Predstavniki sindikatov so že napovedali, da bodo predlagali rotacijo policijskih agentov zadolženih za boj proti mafiji, večjo tajnost v preiskovalnem postopku,

ustanovitve koordiniranih enot vseh varnostnih sil za iskanje zločincev na begu ter razširitev veljavnosti zakona o »skesanjih« tudi na organizirane zločinske dejavnosti. Tudi včeraj je prišlo do nekaterih protestov policistov, vendar v manjši meri kot v sredo.

Včeraj se je sestalo tudi predsedstvo parlamentarne komisije za boj proti mafiji. Na sestanku, ki je bil v Palermu, so zaslišali posebnega komisarja za boj proti mafiji prefekta Boccio. Ob koncu seje so sklenili, da bodo v čim krajšem času sklicali plenarno zasedanje komisije, na katerem bodo med drugim predlagali ustanovitve operativnega centra za izmenjavo informacij med vsemi preiskovalnimi enotami. Takojšnjo zaposlitev šest tisoč policistov, ki so že uspešno opravili ustrezno šolo ter nakup sodobne tehnološke opreme za preiskovalce, da bi bili slednji lahko kos organiziranemu kriminalu.

Poslanska komisija za notranja vprašanja pa se bo sestala v torek; na seji bo notranji minister Scalfaro poročal o zadnjih dogodkih. Komunisti so zahtevali tudi sklicanje ustrezne senatne komisije, zaenkrat pa ta komisija še ni bila sklicana. Končno pa je treba še omeniti, da je Zveza komunistične mladine Italije napovedala za 3. september, to je na dan obletnice umora generala Dalla Chiese, v Palermu množično manifestacijo proti mafiji.

Goria izročil Craxiju poročilo o »črnem petku«

RIM — Zakladni minister Goria je sinoči izročil predsedniku vlade Craxiju izsledke lastne preiskave o dogodkih z dne 19. julija, ki so botrovali devalvaciji lire, vendar z vsebino poročila ni seznanil javnih občil.

Tistega dne — poimenovali so ga »črni petek« — je državna ustanova za tekoča goriva ENI naročila turinski banki San Paolo, naj kupi 125 milijonov dolarjev, ki da jih potrebuje za poravnavo zapadlih obveznosti. Tako ENI kot banka sta o tem obvestila emisijski zavod in čeprav je Banca d'Italia operacijo odsvetovala, kot je pred kratkim povedal Goria, je do nje vseeno prišlo. Toda: namesto, da bi turinski denarni zavod dolarje kupil po tečaju 1.868 lir, ki je veljal ob 13.40, kot je naročil finančni direktor ustanove, jih je kupil po tečaju 2.200 lir, ki je obveljal ob zaključku borznih operacij.

Značilno je, da je Goria emisijski zavod svojo rekoč, da je napravil pač svojo dolžnost, in s pripombo, da »črnega petka« ne bi bilo, ko bi se dan prej ne bili domnili za razvrednotenje lire. Kaže torej, da teza o preišlijeni gospodarsko-politični potezi ni iz trte zvita.

12 let zapora za Alberta Tearda

SAVONA — Bivši predsednik deželne vlade Ligurije socialist Alberto Teardo je bil obsojen na 12 let in 9 mesecev zapora. Razsodbo je izreklo sodišče v Savoni pozno sinoči; sodniki so Tearda spoznali za krivega vseh dejanj, ki jih vsebuje obtožnica razen združevanja v zločinske namene mafijskega tipa, zaradi česar bo lahko Teardo prišel na začasno svobodo proti plačilu kavcije 40 milijonov lir. Sodniki so na visoke zaporne kazni obsojili še 13 drugih obtožencev, medtem ko so jih 12 opustili.

Tearda so aretirali 14. junija 1983, nekaj tednov potem ko je odstopil z mesta predsednika deželne vlade, da bi lahko kandidiral za parlamentarne volitve. Obtožili so ga združevanja v zločinske namene mafijskega tipa, izsiljevanja, dinamitnega atentata, zasebnih interesov pri izvrševanju funkcije in drugih kaznivih dejanj. Tako se je končala preiskava, ki je trajala pet let in v kateri so sodniki osredotočili pozornost na visoke »marže«, ki so jih podjetniki, predvsem gradbe-

na podjetja plačevali, da so si lahko zagotovili gradnjo javnih objektov. Pri tem je Teardo ustanovil pravi »clan«, v katerem so bili številni politiki, predvsem socialisti, pa tudi dva komunisti in en demokristjan, ter nekateri strokovnjaki (predvsem na področju gradbeništva in urbanistike) ter sindikalisti. Skupina je bila natančno organizirana in denar je služil predvsem za organizacijo volilnih kampanj socialistične stranke, delno pa je bil namenjen tudi osebnemu nekaterim obtožencem, ki so prejeli nekaj sto milijonov, Teardo pa celo milijardo. Ko je prišel pred 20 leti Teardo iz Veneta v Ligurijo, je bil v bistvu siromak. V tem času pa si je ustvaril pravo kraljestvo in to z organizacijo, ki so jo sodniki prvotno označili kot mafijsko, a so jo včeraj preimenovali v navadno združevanje v zločinske namene. To pa je tudi edina olajševalna okoliščina včerajšnje razsodbe, kajti kazni so zgledno visoke, vsekakor višje od pričakovanih.

Mrtvi in ranjeni v Južni Afriki Rasistom so se uprli tudi Zuluji

JOHANNESBURG — Več kot 20 mrtvih in na stotine ranjenih je začasni obračun neredov, ki so v zadnjih dneh izbruhnili v črnih predmestjih Durban, največjega južnoafriškega pristaniškega mesta ob Indijskem oceanu. Več znakov kaže, da gre pravzaprav za poskuse vstaje črnega ljudstva Zulu, ki se pojavljajo tudi v drugih predelih pokrajine Natal.

Do najhujših spopadov med skupinami mladih Zulujev in varnostnimi oddelki je prišlo v črnih naseljih Umlazi in Kwa Mashu. Črnci so v svojih napadih v glavnem uporabljali kamenje, policaji in vojniki pa so proti njim metali solzilce in streljali gumijaste izstrelke, a tudi svinčenke. Nekateri skupine Zulujev so vdrele v indijsko četrt Inando v predmestju Durban, napadle stanovanja, večinoma pa plenile po trgovinah. Veliko število Indijcev je zapustilo svoje domove, saj je med njimi še vedno živ v spominu napad zulujskih ekstremistov leta 1949, ko je bilo umorjenih 142 prebivalcev Inande. V tej četrti živi dobršen del 800 tisoč južnoafriških Indijcev, ki na osnovi nedavnih reform pretorijskega rasističnega režima podobno kot meščani uživajo nekatere civilne in politične pravice, katerih veliko številnejši črnci nimajo.

Podobne incidente kot v okolici Durban so včeraj zabeležili tudi v bližnjem mestu Pietermaritzburgu, kjer so bili prav tako tarča napadov indijskih trgovci. Po vsem sodeč je iskro uporov Zulujev kresnil nedavni umor črnopolte odvetnice Victorie Mxenge, ene izmed vodite-

ljev gibanja za človekove pravice v Južnoafriški republiki. Omeniti je, da v pokrajini Natan ne velja izredno stanje, ki ga je pretorijski režim 21. julija uvedel v 36 od skupnih 260 okrožij države.

Južnoafriški predsednik Pieter Botha je včeraj na tiskovni konferenci dejal, da je uvedba izrednega stanja »imela določen uspeh«, da pa ne namerava zaenkrat ukrepa raztegniti na Durban, kjer so trenutno najhujši nemiri. Jasno pa je, da bodo tudi v tem mestu povečali represijo, saj je semkaj včeraj prispel iz Pretorije sam minister za zakonitost in red Louis Le Grange. Včeraj je policija objavila, da je trenutno v zaporih na osnovi predpisov izrednega stanja 865 oseb. Od 21. julija do včeraj so namreč aretirali 1.481 ljudi, vendar so jih 616 že izpustili.

Napetost je vsekakor po vsej državi velika in do večjih ali manjših incidentov prihaja tudi v drugih krajih, ki pa vsaj včeraj niso zahtevali smrtnih žrtev. Na številnih univerzah študentje bojkotirajo predavanja, med temj tudi študenti vseučilišča za belce v Capetownu. Eden izmed glavnih voditeljev nenasilnega protesta, Johannesburški anglikanski škof in Nobelov nagrajenec za mir Desmond Tutu je za danes napovedal dan molitve.

Medtem se južnoafriški zunanji minister Roelof Botha mudi na Dunaju, kjer se je včeraj »zaupno« sestal s predstavniki ZDA. Vsebinska srečanja ni znana, znano pa je, da je ameriška administracija v zadnjih časih večkrat obsodila apartheid in uvedbo izrednega stanja

Bombni atentat v Frankfurtu

BONN — Dva mrtva in enajst ranjenih je tragični obračun včerajšnjega bombnega atentata v oporišču ameriškega vojnega letalstva pri frankfurtskem letališču. Po prvih ugotovitvah je eksplodiral z razstrelivom natrpan oseben avtomobil, ki so ga teroristi po zaslugi ponarejene ameriške evidentne tablice z lahkoto pretihotapili skozi kontrolna vrata oporišča. Med drugim so šli preko kontrol ob največji konici, ko pred 7. uro prihaja večina uslužbencev v oporišče in je nadzorstvo seveda precej površno.

Do eksplozije je prišlo točno ob 7.15 in le srečnemu naključju se morajo zahvaliti, da ni bil obračun še hujši. Eksplozija je bila namreč tako močna, da je razdejala šest avtomobilov, drugih 30 poškodovala, prizadela pa je tudi bližnja poslopja.

Odgovornost za atentat ni do sedaj prevzela nobena organizacija, preiskovalci pa so prepričani, da so atentat zagrešili pripadniki skrajnolevičarske skupine Rote Armee Fraktion. RAF je namreč poskušala pogojevati pacifistična in ekološka gibanja, ko ji to ni uspelo, se je odločila za nadaljevanje stare strategije napadov na ameriške ustanove v ZR Nemčiji. Včerajšnji atentat je že sedmi letos, a najhujši.

V Casablanci iščejo kompromis

CASABLANCA — Maroški kralj Hasan drugi je ob včerajšnji otvoritvi arabskega vrha v Casablanci med drugim ugotovil, da bo treba brez odlašanja sprejeti ukrepe za izboljšanje medarabskih odnosov. Za to bo po njegovem mnenju potrebna čimvečja medsebojna strpnost in pozornost pri reševanju medsebojnih sporov.

Besede kralja Hasana upravičuje dejstvo, da je na maroškem vrhu prisotnih le 16 od 21 držav Arabske lige. Prisotne so države zmerne usmeritve, ki se zavzemajo za rešitev palestinskega vprašanja s posredovanjem ZDA in za pogajanje z Izraelom. Tej rešitvi seveda ostro nasprotujejo Sirija, Libanon (pod vplivom Sirije), Alžirija in Južni Jemen, ki so od vsega začetka bojkotirale sestanek v Casablanci. Včeraj se jim je pridružila tudi Libija iz protesta, ker ostale države niso pristale na obsodbo Iraka in Jordanije zaradi njune ponovne vzpostavitev diplomatskih sti-

kov z Egiptom.

Razdvojenost znotraj arabskega sveta utegne škoditi Arafatu, ki je prisoten v Casablanci, v kolikor bi neuspeh zmerne linije okreplil med Palestinci najbolj radikalne nasprotnike vsakega kompromisa z Izraelom. Da bi premostili sedanje spore so v Casablanci imenovali odbor za posredovanje med Jordanijo, ki je predstavila svoj načrt za pogajanje z ZDA in Izraelom o palestinskem vprašanju, in Sirijo. Podoben odbor naj bi tudi skušal posredovati med Iranom in Irakom. Delo obeh odborov gotovo ne bo lahko. Srečanje se bo zaključilo danes.

Zgodba mladoletnikov
v vrtincu sveta odraslih

NA 5. STRANI

Janez Pavel II. na 27. mednarodnem potovanju Papež že tretjič na Črni celini pri mladih, a rastočih Cerkvah

Verniki v Lomeju čakajo papeža

(Telefoto AP)

LOME (Togo) — Janez Pavel II. je včeraj ob 17.30 priletel v glavno mesto Toga Lome, kjer so ga pozdravile množice vernikov. S tem je pričel svoje 27. mednarodno potovanje, na katerem bo v 12 dneh obiskal sedem držav, in sicer poleg Toga še Slonokoščeno obalo, Kamerun, Centralnoafriško republiko, Zaire, Kenijo in Maroko.

Po drugi strani pa papež Wojtyła s svojim potovanjem v Afriko potrjuje osrednji pomen, ki ga pastoralni obiski dobivajo v njegovem pontifikatu. Poleg 27 potovanj zunaj Italije, v katerih je oz. bo obiskal 57 držav, je Janez Pavel II. v pičlih sedmih letih opravil tudi 53 obiskov po Italiji. Pri tem je očitna njegova namera, da vzpostavi tesnejše stike med središčem katolištva in posameznimi krajevnimi cerkvami.

Proces o atentatu na papeža

Sodniki na Nizozemskem

RIM — Sodniki procesa o atentatu na papeža so včeraj odpotovali na Nizozemsko, kjer bodo v kaznilnici v Maastrichtu kakih 160 kilometrov vzhodno od Amsterdama zaslišali Semeta Aslama. Gre za mladega Turka, ki so ga ob obisku papeža letošnjega maja v tej državi zasačili s pištolo »browning 9«, se pravi z orožjem iste vrste in istega izvora; kot je bilo tisto, s katerim je Mehmet Ali Agca štiri leta prej streljal na Janeza Pavla II.

Sodniki, in sicer predsednik Santiapichi, stranski sodnik Attolico ter javni tožilec Marini se bodo na Nizozemskem mudili predvidoma dva dni, nakar bodo odpotovali v Bochum v ZR Nemčijo, kjer je zaprt drugi Turek, »sivi volk« Yalcin Ozbey. Od njega si precej pričakujejo, saj je nemškimi preiskovalcem že povedal, da je bil za časa atentata v stikih z Agcajem in da je bil med Agcajevimi sodelavci na Trgu sv. Petra 13. maja 1981 tisti Sedat Sirri Kadem, ki je v torek prišel iz Turčije v sodno dvorano v Rim, da bi to obtožbo zanikal. Ozbey bi skratka lahko postal ena ključnih prič na procesu, ki je že dvignil veliko prahu in ki ga po vsem sodeč še bo, saj bo septembra prišel na vrsto pri zasliševanju Bolgar Sergej Antonov.

Industrijska proizvodnja se postopoma uravnoveša

RIM — Industrijska proizvodnja kaže zmerno težnjo navzgor. Tako piše v mesečnem poročilu osrednjega statističnega zavoda ISTAT, ki navaja, da se je proizvodnja junija letos sicer zmanjšala za 1,1 od sto v primerjavi z lanskim junijem, toda povečala za 1,6 od sto v primerjavi z letošnjim majem. Ob letni primerjavi gre upoštevati, da je junija lani število delovnih dni znašalo 21, junija letos pa 20 dni.

Težnjo na bolje potrjujejo tudi podatki o poprečni industrijski proizvodnji v obdobju januar-junij 1985, ki je bila za 1,1 od sto večja kot v ustreznem času 1984, čeprav je tedaj število delovnih dni znašalo 127 proti 125 letos.

V prvem polletju letos je napredovala proizvodnja na področjih precizne mehanike (za 12,6 od sto), gumarske industrije (7,8 od sto), umetnih in sintetičnih vlaken (7,7), zdravilstva (7,2), kož in usnja (3,9), električnega materiala (2,9) in živilstva (2,7), nazadovala pa je proizvodnja naftnih derivatov (za 9,5 od sto), obutve (6,9), vozil brez avtomobilov (5,8), lesa in pohištva (3,1), tekstila (2,7) in izdelkov iz obdelave nekovinskih rud (2,5).

Zakaj je pobuda dvignila toliko prahu Slovenski turistični poziv

LJUBLJANA — Na gospodarski zbornici Slovenije so se letos odločili za nekoliko drugačno obliko turistične propagande. Skupaj z delovno reklamno agencijo so pripravili vrsto akcij, oglasov, lepakov in filmov, s katerimi naj bi na »šokanten« način pozvali prebivalce Slovenije k osvveščanju ter jim pomagali k spoznanju, da je turizem prihodnost tega lepega dela Jugoslavije.

Namen je bil torej dober, pristop sodoben, učinek pa — skorajda grozljiv. In to predvsem zaradi uvodnega oglasa, ki so ga objavili skoraj vsi slovenski časopisi in revije. Oglas je v bistvu nekakšen razglas z naslovom »Slovenci in Slovenke« poziv Slovence opozarja, da prihajajo turisti, ki bodo zasedli ceste, gore in morje. Zato je treba deželo očistiti ter pomagati tujcem, da se bodo v njej dobro počutili. »Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije«, med drugim piše v oglasu, ki je natisnjen v nekoliko starinski tipografiji, kar naj bi povečalo »romantičnik pridih takšnega poziva.

Počilo je že po nekaj objavah. Najprej so se oglasili bralci v rubrikah številnih časopisov. Nekateri so bili ogorčeni zaradi same oblike »poziva«, ki da jih spominja na razglase iz leta 1941 v »Slovincu«, večina pa predvsem zaradi nekaterih precej spornih formulacij. »Autorji oglasa so pozabili, da danes ni leto 1941 in da v Sloveniji danes niso samo »Slovenci in Slovenke«, marveč ljudje, ki so tedaj in danes znali pričakati gosta in okupatorja in da ti ljudje danes živijo in delajo kot delovni ljudje SR Slovenije, ne glede na pisce proglašev ter njihove delitve. To, kar so napisali, je direktna žalitev vseh, ki živijo in delajo v SR Sloveniji, kot tudi turistov, ki v Slovenijo prihajajo«, je zabelil eden od ogorčenih kritikov oglasa. Skupni imenovalec reakcij na akcijo centra za turistično propagando pri gospodarski zbornici Slovenije bi lahko strnili takole: gre za nasilno in neokusno dramatizacijo sedanjosti pri iskanju nekega cilja, torej za skupek nepredvidnih formulacij, ki ne glede na dober namen prinašajo več škode kot koristi.

Ustvarjalcem oglasa gre zameriti predvsem skrajno pomanjkanje poslušnosti za politično realnost jugoslovanske družbe, saj že povprečno razgledan bralec s povprečno razvitim »političnim kompasom« takoj ugaane, kakšne posledice utegne prinesiti takšno pisanje. Na gospodarski zbornici takšnih bralecov očitno v tem primeru niso našli, zato se je pač zgodilo, kar se je. Razmeroma nedolžen oglas, ki bi ga kvečjemu lahko proglasili za neumnost, je hudo vzburkal jugoslovanski tisk, kar je bilo seveda tudi moč pričakovati. Slovenija je namreč že dlje časa priljubljena tarča komentatorjev v nekaterih jugoslovanskih revijah, ki radi potencirajo »icer obrobne pojave ter jih posplošujejo kot »slovenske probleme«.

Tema je bila torej tu in kanonade ni bilo treba dolgo čakati. Oglasila se je Borba, komentar je objavil sarajevski Svijet, svoje so dali tudi Večernje novosti, Politika ekspres, zagrebški Danas in Vjesnik. Neuradni zmogovalec v tekmovanju za najbolj neokusno in prilikavo poenostavljanje je bil (kot žal že nekajkrat doslej) komentator Borbe. Ta je v oglasu videl nič več in nič manj kot zavze-manje za »etično čisto Slovenijo«...

Kljub vsemu razburjanju bo verjetno tudi ta afera kmalu utonila v pozabo, kot je nasploh značilno za številne »probleme«, ki se porodijo v obdobju »kislih kumaric«... (Z.S.)

V ospredju državni efekti: kaj pa z davčnimi utajami?

RIM — »Srž problema ni v tem, ali naj državne efekte odhvačimo ali ne. Gre za to, da zajezimo državni primanjkljaj in da mu ne žrtvujemo finančnih sredstev, ki bi jih s pridom morali uporabiti za proizvodne naložbe«. Tako piše v uradnem sporočilu, ki ga je izdal minister za industrijo Altissimo po izbruhu polemike o BOT in CCT v vladni večini. Minister dodaja, da državni efekti spravljajo z ravnotežja finančno tržišče, da predstavljajo nelojalno konkurenco nasproti drugim oblikam varčevanja in da proizvodni aparat prikrajšujejo za dragocena sredstva. Ne gre torej toliko za vprašanje odhvačevanja efektov kotlikor za to, da se že pri izvoru zatre pojav, ki državi upravi narekuje

potrebo po izdajanju zadolžnic, nadaljuje minister s pripombo, da je to mogoče edinole z drastičnim zmanjšanjem državnega deficita prek zajetnega oklestenja javnih izdatkov, ne pa z dodatnim navitjem davkov.

Proti obdavčitvi efektov se je med drugimi izrekel včeraj član izvršnega odbora bančnega združenja ABI Rino Ricci z utemeljitvijo, da bi to samo okrnilo donos BOT in CCT, država pa od tega ne bi ničesar imela. Ricci je predlagal, naj bi država rajši učinkovito stopila na prste davčnim utajevalcem. Zagovorniki obdavčitve državnih efektov pa spet pravijo, da so posestniki teh privilegirani, saj jim vprico danih obresti inflacija ne more do živgea.

Zaradi neurja v Avstriji 12 mrtvih Donava pa še vedno nevarno narašča

DUNAJ — Do včeraj je v neurju, ki je te dni pestilo zahodne avstrijske dežele izgubilo življenje dvanajst oseb. Vreme se je v Voralbergu, Tirolu in Salzburgu izboljšalo, saj ne dežuje več, reki Inn in Salzach pa sta se vrnili v svoje bregove. Za seboj sta pustili nepopisno razdejanje. Reševalne ekipe se trudijo predvsem, da bi odstranile posledice na prizadetem cestnem in železniškem omrežju. Ponovno so vzpostavili telefonske povezave in popravili električno omrežje. Zahodna Avstrija pa bo še dalj časa čutila posledice tega katastrofalnega neurja, enega najhujših v zadnjih 25 letih. Narasle vode so namreč poleg cest in železniških nasipov rušile poslopja in gospodarske zgradbe, da je po prvih ocenah povzročilo neurje za več kot milijon šilingov škode. Samo v Zgornji Avstriji je za 100 milijonov šilingov škode (približno 10 milijard lir), na Salzburškem pa škodo ocenjujejo v več sto milijonov šilingov.

To pa ni še vse. Neurje se je včeraj iz zahodnih pomaknilo v vzhodne dele države, kjer grozi, da bodo posledice podobne kot na zahodu. Donava je včeraj v več

krajih prestopila bregove in preplavila 3.000 hektarjev obdelovalnih površin. Pri mostu Reichbrücke na Dunaju so včeraj namerili kar 7,20 metra vode, da Donava grozi sedaj tudi nižjeležečim predelom avstrijskega glavnega mesta. Vzdolž vsega toka Donave so proglasili izredno stanje, na delu so reševalne ekipe, ki skrbno nadzirajo bregove in nasipe Donave. Z najbolj ogroženih območij pri Donavi so že izselili turiste, prebivalstvo pa pozvali, naj ne sili po nepotrebnem k Donavi.

Več kot tisoč vojakov se skupaj z gasilci in prostovoljci bori proti posledicam te naravne katastrofe. Včeraj jim je uspelo vzpostaviti normalen promet po skoraj vsem avstrijskem cestnem in avtocestnem omrežju. Še vedno pa so precejšnji zastoji, saj je neurje v Avstriji zaustavilo številne kolone povratnikov. Po vsem sodeč je najhuje na Tirolskem, kjer so se ob ponovni vzpostavitvi prometa skozi prelaz Brenner (včeraj so namreč poleg avtoceste vzpostavili za ves promet tudi državno cesto) pričele pretakati skozi mejo dolge kolone vozil.

Sovjeti vabljeni na vojaške vaje

LONDON — Britanska vlada je povabila vojaške opazovalce SZ in drugih držav Varšavskega pakta na do slej največje kopne vojaške manevre v Veliki Britaniji, ki se jih bo od 6. do 13. septembra udeležilo 65.000 britanskih in tisoč ameriških vojakov. V smislu Helsinške konvencije je takšno vabilo obvezno, ko na vajah sodeluje nad 25.000 mož. Uprizorili bodo namišljeno ofenzivo sovjetskih čet proti britanskim oporiščem in napadalce bo poosebilo nekaj nad 5.000 britanskih vojakov.

Odlikovanje SZ Ferdinandu Marcosu

MANILA — Sovjetski veleposlanik je včeraj izročil filipinskemu predsedniku Ferdinandu Marcosu odlikovanje vrhovnega sovjeta za njegove zasluge v osvobodilnem boju proti japonski vojski med drugo svetovno vojno. Marcos je ob tej priliki kritiziral politiko ZDA, ki v zadnjih časih vse manj zaupajo trdnosti njegovega 20-letnega režima, kljub temu da imajo na Filipinih svoji največji vojaški oporišči na tujem.

Sovjetske težave z nižjo proizvodnjo nafte naj bi odpravili s kadrovskimi spremembami

MOSKVA — Upadanje proizvodnje nafte je pripeljalo do novih kritik ministrstva naftne industrije SZ, češ da na nekaterih območjih države preveč kasni v modernizaciji proizvodnje. Najslabše je pri tem, kot kaže, v tjumenski pokrajini, kjer so trenutno glavni vrelci sovjetske nafte in kjer že tretje leto zapored pada njeno pridobivanje, čeprav so iz vseh koncev države poslali tamkajšnjim vrtalcem na pomoč svoje »brigade«.

Samo v prvih mesecih letošnjega leta so tjumenske vrtnice dale 15 milijonov ton nafte manj, kot je bilo planirano in s tem v ministrstvu povzročile pravi »preplah«, saj nihče več ne ve, kaj naj stori, da bi se razmere stabilizirale. Kritike letijo pri tem na vse strani, od načelnikov v ministrstvu do inženirjev v Tjumu, ki naj bi bili nesposobni dobro organizirati delo. Po mnenju nekaterih naj bi bil sicer padec proizvodnje pričakovana, češ da na vseh nahajališčih pride tremutek, ko nafta ne »brizga v curkih«, toda ravno to je nekatere še bolj razkačilo. Tjumenski vrtalci naj bi se namreč že pred tem pripravili tako, da bi proizvodnja potekala po planu tudi potem, ko bodo usahnile najboljše vrtnice.

V ministrstvu naftne industrije so zaradi tega v preteklih dveh letih odstavili nekaj direktorjev in načelnikov največjih tjumenskih naftnih

nahajališč, vendar pa se stvari kljub temu niso bistveno izboljšale. V bistvu gre le še na slabše, zaradi česar so se pred tedni v celotno zadevo vmešali tudi v Kremlju, češ da je nafta ena od najbolj strateških sovjetskih surovin in da si brez njene stabilne proizvodnje ni moč niti zamisljati modernizacije sovjetskega gospodarstva — za kar se je zavzelo partijsko vodstvo v zadnjem obdobju. V Tjumu so takoj potem formirali poseben »križni štab« za reševanje tamkajšnje naftne proizvodnje, v katerega so vključili najboljše strokovnjake iz drugih področij države, kjer pridobivajo nafto.

Toda, kot kaže sedaj, tudi ta rešitev ni prinesla pričakovanih rezultatov, saj niso mogli dobro razporediti ljudi, ki so jih na hitro začela prevažati na sever letala »Aeroflot«. »Prekoman-do« na jugu in vzhodu države je dobil namreč kar 50 tisoč vrtalcev in vzdrževalcev opreme za pridobivanje nafte, ki so prevzeli na sebo od 35 do 40 odstotkov vseh del na tjumenskih vrtnah. Pri tem so takoj dobili naziv »leteče brigade«, kajti dva tedna delajo v tajgi, za tem pa jih za toliko časa letalo ponovno vrnejo domov, k njihovim družinam. Stroški nenehnih prevozov sem in tja so baje izredno visoki, vendar pa je tudi to boljše, kot da bi proizvodnja nafte v Tjumu

padla.

Slabše je, ker menda vsem »letečim brigadam« ne morejo preskrbeti potrebnega materiala in orodja, zaradi česar veliko delovnega časa preživijo v čakalju. Tako trenutno stoji več kot 2.500 vrtin, ker ni na zalogi potrebnih rezervnih delov ali pa se nekateri deli strojne opreme tako hitro kvarijo, da vzdrževalci enostavno ne utegnejo z ene vrtnice na drugo. Kritiki so zato deležni tudi proizvajalci naftne opreme, češ da je to le del položaja, v katerem se nahaja celotno sovjetsko gospodarstvo. Prav tako tudi ne mine dan, da na katerem od pomembnejših nahajališč v pokrajini ne bi prišlo do večjega izpada električne energije, zaradi česar potem ure in ure stojijo vsi stroji in naprave.

Kaj mislijo narediti v ministrstvu naftne industrije, da bi izboljšali razmere v Tjumu, v trenutku sploh ni jasno. Kot se zdi, je na vrsti spet nova kadrovska čistka po oddekih ministrstva, kajti na mnogih naftnih področjih v državi naj bi po drugi strani ležalo veliko drage strojne opreme neizkoriščene. Njena vrednost je bojda v letošnjem letu precej preseгла vrednost 1,2 milijarde rubljev, pri čemer je bilo tudi veliko take, ki je prišla iz uvoza — za drage ameriške dolarje.

DANILO SLIVNIK

Gozdovi rodiškega vrha Ajdovščina prikrivajo dragoceno dediščino

Arheološka izkopavanja v Rodiku

RODIK — Gozdovi rodiškega vrha Ajdovščina prikrivajo dragoceno dediščino. Natančne in vztrajne roke arheologov razkrivajo skoraj 3000-letno zgodovino domorodne skupnosti Rundiktov. Ob železniški progi med Kozino in Divačo, nekoliko prislonejena v hrib leži vas Rodik. Morda še bolj kot domačini jo poznajo tržaški turisti, ki sleherni konec tedna ali še pogosteje prihajajo tja. Sodijo že kar med redne obiskovalce vaše gostilne in rodiških gozdov, ki preprejeni s številnimi stezami nudijo prenekatero gobo ali gozdni sadež.

Rodik je vas, ki že od daleč kaže, da jo ne čaka usoda prenekatero slovenske vasice, ta da bi postopoma ostarela in izumrla. Rodičani, predvsem mladi ostajajo ali se celo že vračajo na domača polja, kjer kot gobe po dežju rastejo nove stanovanjske hiše. Na vzpetini za seboj hrani Rodik pomembno arheološko bogastvo, ki s postopnim in vztrajnim odkopavanjem razkriva celovito naselje. Študij materialnih soatnov stare preteklosti bo lahko omogočil dokaj celovito podobo tega prostora, od razvoja agrarne krajine, naselja z bivalnimi prostori, prilagojenimi posebnostim okolja in časa.

Arheološka dela že sedaj osvetljujejo tedanje življenje in delo. Razkrivajo način izrabe naravnih surovin in razvoj industrije, vpletenost v tedanji promet in trgovino. Rodiška Ajdovščina je bila v svoji dolgi zgodovini pravzaprav v središču dogajanja. Rundikti naj bi na današnjem obrobju Brkinov živeli od prvega tisočletja pred našim štetjem, doživljali naj bi rimsko državo, pozno

antiko in burno četrto oziroma peto stoletje, ko je celotno vzhodno alpsko območje tvorilo poseben sistem vojno-strateške brambe celotne države.

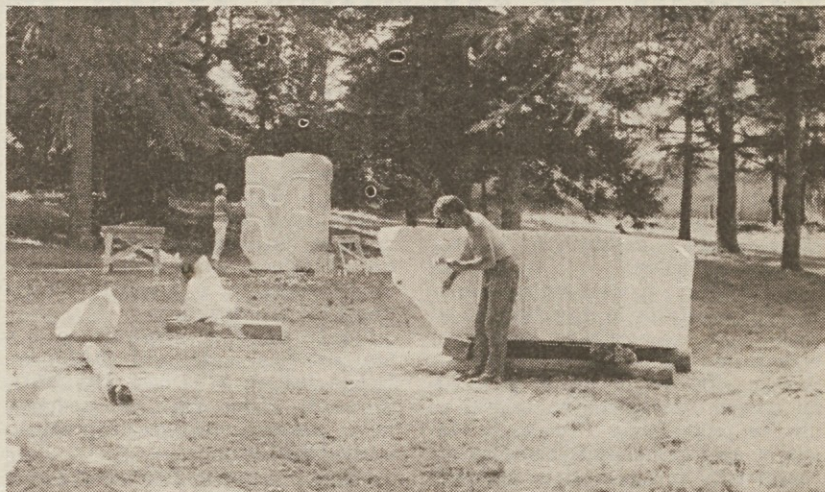
V Rodiku so arheološka izkopavanja začeli že 1975. leta. Arheologe in študente arheologije, filozofske fakultete v Ljubljani že od vsega začetka vodi dr. Božidar Slabšak. Doslej so izkopali grobišče, nekaj posameznih delov naselja. V juliju letos so razkrili arhitekturo samega naselja, zato da bi videli in izvedeli čim več o njenih gradbenih elementih, načinu gradnje, uporabi in še marsikaj. V septembru nameravajo razširiti dela tako, da bi izkopali prazgodovinski in antični del tega naselja. Projekt ima naslov »Geneza kulturne pokrajine« in je največji v Sloveniji. Njegovo pomembnost potrjujejo obiski več priznanih mednarodnih strokovnjakov.

Pa še eno zanimivost gre omeniti. Na rodiški Ajdovščini domuje letos tudi čreda koz, ki popasejo gozdno podrast. Arheološko delo namreč naj ne bi služilo le spoznavanju preteklosti, temveč naj bi ugotovitve teh raziskav tudi aktualizirali. Z drugimi besedami: v tem prostoru naj bi znova obudili način tradicionalnega življenja. V brkinsko - kraškem okrobru je 18 tisoč hektarjev dragocenih pašnih površin, ki bi jih lahko brez posebnih vlaganj koristno izrabili. Z arheologi zato sodeluje tudi biotehnična fakulteta v Ljubljani. In če bi si kdo želel tudi sam ogledati izkopanine, le pogumno. Vsakogar prijazno sprejmejo in mu potrpežljivo razložijo prav vse.

MIRJAM MUŽENIČ

Na 14. mednarodnem simpoziju

Priznani kiparji v Labinu

LABIN — Staro istrsko mesto Labin v teh dneh gostuje 14. mednarodni simpozij skulpture. Gre za manifestacijo, ki jo je na začetku 70. let sprožila skupina zagnanih krajevnih umetnikov, ki jih je vodil znani kipar Josip Diminić. V trinajstih letih je v sugestivnem parku Dubrova pri Labinu skupina okrog štiridesetih kiparjev iz vsega sveta modelirala ravno toliko skulptur, ki predstavljajo dragoceno in trajno bogastvo tega področja.

14. mednarodnega simpozija skulpture v Dubravi se letos udeležujejo tudi nekatera zelo znana imena: Čehoslovak Jozef Jankovič ter Jugoslavana Ljubomir Denkić iz Novoga sada in Mate Čvrlić iz Labina. V približno štiridesetih dneh bodo trije umetniki v parku Dubrova (na sliki) izklesali tri zanimiva dela, ki bodo še obogatila to pravo stičišče priznanih umetnikov z vsega sveta.

E. OPASSI

Načrt je že pripravljen

V Lignanu bodo gradili hipodrom

LIGNANO — V kratkem se bo Lignano, evropsko znan obmorski letoviščarski center, lahko ponahal še z največjim hipodromom v Italiji. V tem smislu je že pripravljen načrt, tudi denar se je našel in občina Latisana, kjer bo nastal novi objekt, je vse skupaj že uvrstila v svoj regulacijski načrt.

Ni naključje, da bo novo »kraljestvo konjev« zraslo prav v Lignanu, saj prihaja v ta kraj v poletnih mesecih kar do 200 tisoč oseb dnevno. Zato se zdijo tovrstne investicije naravne. In hipodrom je le ena izmed takih. Opozoriti je treba namreč, da so hoteli pred kratkim narediti v bližini Lignana največji zabaviščni park v Evropi, pravi Disneyland, vendar iz tega ni bilo nič, čeprav bi tak objekt nudil mnogim zaposlitev. Uresničili pa so veliko drugih pobud, v zameno za park pa bo sedaj stal hipodrom.

Strošek te gradnje bo okrog 20 milijard lir: na tribunah se bo lahko nagnetlo do 3.500 oseb, na parkirišču bo prostora za 4 tisoč avtomobilov in tudi sama jahalna proga bo edinstvena. V ta kompleks bodo vključili kajpak še teniška igrišča, bazene, igrišče za otroke, parke in restavracije, od česar računajo, da bodo letno iztržili preko 4 milijarde lir zaslužka.

Iz Droginih nasadov 800 ton breskev

KOPER — V teh dneh bo okrog 60 nabiralec začelo z Droginih nasadov obirati še pozno sorto breskev. Računajo, da se bo obiranje letošnjega pridelka končalo čez dobra dva tedna.

Po besedah Robija Katonarja, vodje sadjarske pridelave pri Drogi, je letošnja letina breskev zelo obilna. Na približno 110 hektarih nasadov jih bodo letos natrgali približno 800 ton. Ker je breskva obilno obrodila tudi v južnejših predelih Jugoslavije, ima Droga že od junija, ko so obrali najzgod-

nejše sorte, težave s prodajo na trgu. Zato so se odločili, da bodo večji del letošnjega pridelka breskev prodali ajdovskemu Fructalu. Ker oddajajo zelo kakovosten sadež pri Drogi računajo, da za kilogram breskev ne bodo dobili manj kot 50 dinarjev. Cena se mogoče na prvi pogled zdi nizka, vendar, kot je povedal Robi Katonar, imajo s prodajo breskev Fructalu veliko manj dela, manjši pa so tudi stroški embalaže.

Breskve nabira okrog 60 obiralcev, od katerih sta dobri dve tretjini sezoncevi. Za kilogram nabranih breskev nabiralec zasluži 2,50 dinarja, za pakiranje in sortiranje v zabojčke pa 8,50 dinarja po zabojcu.

I. U.

Na predlog pristojnega odbornika Bombena je deželni odbor F-JK sklenil podeliti Gričevnati skupnosti Furlanije in Gorski skupnosti Terskih dolin nadaljnjih dvanajst milijard lir za dokončno ureditev metanske mreže na omenjenih področjih. Celotna napeljava metanske mreže bo stala 26 milijard lir.

Ljubljana mesto mednarodnih kongresov

LJUBLJANA — Cankarjev dom bo do konca leta pripravil devet pomembnejših mednarodnih in domačih kongresov in konferenc. Po nekaj pionirskih letih kongresne dejavnosti v Ljubljani, se že kažejo prvi rezultati, saj v prihodnjem letu nimajo več prostega termina.

Izmed pomembnejših mednarodnih konferenc bo letos kongresni oddelek Cankarjevega doma pripravil mednarodni kongres Znanost in tehnologija v proizvodnji prihodnosti in Mednarodno konferenco in razstavo fiberoptike za dežele v razvoju. Prihodnje leto pa bodo pripravili mednarodni simpozij o mikrobiologiji in svetovni gozdarski kongres, medtem ko bo leta 1987 v Ljubljani svetovni kongres o papirništvu.

Za boljše kongresno dejavnost bi Ljubljana vsekakor potrebovala nov hotel visoke kategorije. Ljubljana ima namreč v hotelih najvišjih kategorij le 550 ležišč, v hotelih B kategorije pa še 1.400 ležišč. To pa je za organizacijo večjih mednarodnih kongresov odločno premalo. Zato si v Cankarjevem domu pomagajo z blejskimi hoteli, kjer je v najvišjih kategorijah na voljo dodatnih okoli 1.000 ležišč.

J. O.

Ob sedemdesetletnici začetka soške fronte

...in Soča je krvava tekla

V Dolini Soče, »bistre hčere planin«, je letos več prehodnih potnikov, zlasti iz Zvezne republike Nemčije in Avstrije, ki prihajajo prek Vršiča in Predela ter odhajajo ne le proti Istri, temveč tudi v Italijo. Ni težko ugotoviti, da mnoge izmed njih posebej zanimajo številni spomeniki iz prve svetovne vojne, saj letos mineva sedemdeset let od začetka znane soške fronte.

»Dogajalo se je na naših tleh, po naših hribih, na bregovih naših rek in potokov, po dolinah in vaseh Posočja, tam, kjer stoletja žive rodovi slovenskega naroda. Gorjani, Brici, Kraševci in Vipavci, skupaj sosednjimi Furlani in Italijani. Ob bregovih bistre Soče, od snežnega Kanina čez Krn in Kuk, ob sončni Gorici in naprej čez Kras in Grmado je od meseca maja 1915 do novembra 1917 v bojnem viharju topovskega grmenja in sekanju jeklene toče razsajala smrt in Soča je »krvava tekla«.

In še: »Za vstop v vojno na strani antant je Italija postavila tole ceno: vsa Tridentinska (Južna Tirolska), cela Primorska z Istro in Reko, Kvarnersko otočje, Zadar, Split, Boka Kotorska in otočje sredi Jadrana. Vse to, razen Splita in Kotora, je bilo Italiji obljubljeno v tajnem »London-skem sporazumu« 26. aprila 1915. leta. Takrat se je Italija obvezala, da stopi v vojno proti Avstriji v roku 30 dni oziroma najkasneje do 25. maja 1915. Rusija se je v začetku upirala, a je zaradi težkega stanja na fronti dala svoje soglasje.

Jugoslovani v Avstriji so bili razočarani nad »Londonskim sporazumom«; slutili so namreč njegovo vsebino. Tri tedne po vstopu Italije v vojno, 14. junija 1915, je hrvaški sabor (parlament) v Zagrebu jasno in glasno poudaril željo in odločnost, da se hrvaške dežele politično združijo, še posebej je bil nedvoumno potrjen hrvaški značaj Istre, Dalmacije in Jadrana. To je bil prvi odgovor in protest zoper odobritev koncesij Italiji v »Londonskem sporazumu« na račun slovenskega in hrvaškega naroda.

Članice antante z Anglijo na čelu so v »Londonskem sporazumu« prav širokosrčno dajale obljube in obveze. To je razumljivo, saj niso dale nič svojega. »Zrtvovala« so kose jugoslovenskega ozemlja in prizadejale južnoslovenske narode. Torej so bili jugoslovanski narodi »zaloga« v vojno-političnem mešetarjenju in kupčijah med »velikimi«. Beograjski list »Politika« je tedaj opozoril Anglijo in Francijo, naj se odkupita Italiji s kosi svojega ozemlja. Primorci, Istrani in Dalmatinci so to plačali s petindvajsetletnim suženjstvom pod fašističnim jarmom. Tu leži jedro odgovora na vprašanje: Od kod trdoglava hrabrost in požrtvovalnost (posebno »jugoslovanski«) polkov v obrambnih bojih na Soči? Odpor teh bataljonov na Soči je bil jasen protest proti imperialističnim zahtevam po slovenski in hrvaški zemlji. Voja-

ki so instinktivno čutili, da ne branijo habsburškega cesarstva, ampak ustvarjajo živo zaporo italijanskemu imperializmu.

Vzeto iz razprave Krvavo Posočje, ki jo je napisal Vladimir Gradnik, založila in izdala za Založništvo tržaškega tiska iz Trsta in Založba Lipa iz Kopra 1977. Pisec je — po besedah recenzenta Jake Avšiča, generalpolkovnika v pokoju — visoko izobražen profesionalni vojak in rojak iz goriške okolice in je že kot odrasčajoči fant doživljal in opazoval takratne dogodke.

Večina tujih potnikov je presenečena, ker najde povsod spomenike, nekatere objekte, zlasti pa pokopališča in kostnice, ohranjene in oskrbovane. Za to so se v minulih letih v tolminski in novogoriški občini posebej potrudili. Te spomenike in pokopališča, pa naj bodo v njih pokopani avstro-ogriški ali italijanski vojaki, so v zadnjih letih obnovili in jih štejejo v »fond« spomeniških objektov, ki so tudi del slovenske zgodovine, odmev strahanskega boja na slovenskih tleh.

Jeseni bodo te kraje obiskale tudi mnoge izletniške skupine, zlasti srednješolci in študentje iz vse Slovenije. Obiskali bodo zbirke v zvezi s prvo svetovno vojno v goriškem in tolminskem muzeju, pokopališče bosanskih vojakov, padlih na Rombonu (v Logu pod Mangartom), kostnico italijanskih vojakov v Kobarižu, spominjsko cerkveno na Javornici nad Tolminom ter nekdanja bojišča okrog Nove Gorice in Gorice, onstran in tostran meje, ter okrog Doberdoba in na Krasu.

Za boljše razumevanje dogodkov ob Soči pa jim priporočamo branje Krvavo Posočje, katere avtor se je rodil v Medani v znani briški družini, ki je dala slovenskemu narodu odličnega pesnika in prevajalca dr. Alojzija Gradnika, ter uglednega zemljepisca Rajka.

Priredil J. O.

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

72.

Čeprav se njemu ni nemogoče spremeniti v kakršnokoli podobo, spremeniti se celo v veter ali rož ali še v živali, je vendar živela v Jožefovih mislih vse bolj častitljiva podoba o bogu, ki bi moral imeti osivele brado in osivele lase. Potnik Peter pa ni razosiveval ne starosti ne tiste potrebne častitljivosti, čeprav mu ni bilo kaj posebnega očitati ne zastran poštenosti ne pobožnosti.

Denar, ki ga je potnik Peter pozabil ali zgubil pri njima, je še vedno čakal zaviti v cunjico in skrit v skrini. In prvo, česar se je spomnil Jožef Kostrca, je bil ta denar. Preden pa se ga bodo dotaknili, so vsi radovedno pričakovali, da jim Peter kakorkoli pojasni svoj nekoliko nenavadni prihod v že pozni noči.

In Peter, ki ni bil videti neumen človek, je razumel to, ker se je po nasmehu, s katerim je vse pozdravil, takoj opravičil in preprosto dejal:

»Vračal sem se tod mimo pa se mi je zahotelo, da bi vas pozdravil. Nekako kasno je bilo že, povrhu pa sem se še zadržal v vasi in se napotil sem, ko je bil že mrak. Izbral sem si bližnjico, misleč, da se

tako ognem dolgi cesti, ki drži sem po ovinkih in ubral sem jo prek po polju, v smeri, kjer naj bi bila vaša hiša. Saj sem vedel, da so tu zadaj jarki, ki mi niso neznani. Res sem prišel do teh jarkov, a kjerkoli sem poskušal priti prek, so se začela zibati tla pod menoj. In ko se mi je posrečilo priti prek enega, sem se znašel pred drugim in spet nisem mogel ne nazaj ne naprej. Nisem vaju preklinjanja, zato sem molil in iskal poti. Iz gozda sem videl luč v vaši hiši. Ni bilo daleč, samo poti ni bilo do sem. Taval sem ob jarkih in iskal, kje bi bili grmi toliko blizu, da bi preskočil od enega do drugega. Stokrat sem prišel do sredine, pa sem se moral stokrat vrniti, ker je bil jarek v sredini le preširok, dokler nisem naposled našel izruvanega grma, da sem se prek ležajev jelš prikopal na trdo zemljo. To je trajalo vse do zdaj, ko sem ves obnemogel prispel do vaše blagoslovljene hiše. Rad bi vas zaprosil za prenočišče, če boste toliko prijazni, da ne boste tujega človeka, ki se vam nima s čim zahvaliti, pognali v noč in med te jarké, ki se jih bom poslej bolj bal kakor česar koli na svetu.«

Ta pripoved jim je segla v srce in Ana je ganjeno rekla:

»Kar se jarkov tiče, ti rada verjamem, da so grozni za človeka, ki jih ne pozna. Glej, vse življenje sem pretolkla med njimi, a nikoli nisem rada položila noge na tista mehka gibljiva tla. Samo enkrat se mi je zgodilo, da sem brala travo pa se mi je nenadoma zvrtilo v glavi, da sem se morala pri-

jeti za čelo in sem pri tem opazila, kako se že skoraj vdiram v zemljo, nakar sem neutezoma pobežnila od tam. Rekla sem si tedaj, da ne stopim nikdar več tja. Kadar pomislim, da se naš Jožef tako brezskrbno sprehaja po teh jarkih, ko nabira drva, me vselej obide groza in se ne morem pomiriti prej, dokler se ne vrne. A kar se tiče prenočišča, ti ga ne bomo nikakor odrekli in zdaj še manj, ko je že tako pozno. Sicer bi te Ivan in Jožef lahko spremila na pravo pot, bilo bi pa greh, da bi morali iskati prenočišče v vasi, ko ljudje že povsod spiyo.«

Jožef je vse doslej molčal in poslušal, kako Ana mirno obljublja prenočišče tujcu, ki je pustil prvič nekoliko nelep vtis za seboj, kar mu je tudi takoj povedal:

»Prenočišče ti je Ana že obljubila in ga jaz ne bom odrekel, čeprav si nas nekoč nekoliko presenetil, ker si tako, rekel bi, nelepo odšel od nas, ne da bi bil rekel zbogom, če že nisi hotel reči bogplačaj.«

Lice, ki ni bilo vse pokrito z brado, je kazalo rdečico, vendar se je tujec nasmehnil, kakor bi se hotel opravičiti, ko je rekel:

»Res ni bilo lepo, da sem odšel od vas, ne da bi bil rekel zbogom niti bogplačaj, a ni bilo drugače. Mudilo se mi je, vidva pa sta tako prijetno spala, da sem si moral reči: Greh bi bil, če bi budil dobra človeka, ko tako spokojno spita pa naj mi potem za-merita ali ne. Ko se bom kdaj vračal tod mimo, bom stopil k njima, da jima porečem bogplačaj in da jima sežem v roko, ko pojdem od njiju.«

Analiza o demografskih in gospodarskih aspektih naše pokrajine

Recept za »rešitev« Trsta pred demografskim propadom: več stanovanj za mlade in sveža okrepitev industrije

Več stanovanj za mlade, večjo pozornost do starejšega prebivalstva, več novih delovnih mest v industrijskem sektorju, predvsem na področju novih tehnologij — to so v kratkem zaključki - nasveti avtorjev Analize demografskih in gospodarskih aspektov tržaške pokrajine, katere pobudnik je bila tržaška Trgovinska zbornica. Delovna ekipa, ki jo je vodil docent demografije na tržaški univerzi prof. Silvio Orvati, je želela z analizo nakazati demografski razvoj tržaške skupnosti in ugotoviti kakšne posledice bo imel na družbenogospodarsko tkivo naše pokrajine. Rezultate analize pa naj bi uporabili za smotnejše gospodarsko načrtovanje v Trstu in okolici.

Prvi del študije zaobjema prvenstveno analizo demografskih aspektov naše pokrajine in primerjave z demografskimi tokovi v Italiji in v nekaterih drugih industrijskih državah (ZRN, Švedska, ZDA). Iz zbranih podatkov izhaja, da se je v tržaški pokrajini od leta 1961 do lani nataliteta zmanjšala za 50 odstotkov ob istočasnem 40-odstotnem povečanju mortalitete. Po drugi strani se je število priseljenih in izseljenih izenačilo. Skromno število rojstev ne daje velikih upov, da se bo v kratkem času padanje demografske krivulje zaustavilo. Avtorji študije zato predvidevajo, da bo mogoče ublažiti demografski propad Trsta s priseljevanji in dajejo poseben recept za podkrepitev priseljevanja: vrsto olajšav za mlade pare (predvsem stanovanja), kar naj bi povečalo nataliteto.

»Problem staranja mesta je eden od aspektov, s katerim se moramo sprijazniti«, piše v zaključkih analize. V bistvu se bomo morali v prihodnje privaditi na življenje z ostarelimi. Le tem pa bi morali posvetiti večjo pozornost ne le v gospodarskih terminih, temveč predvsem na družbenem področju, z modernimi družbenimi prijemi, ki bi bili primerni za to kategorijo prebivalstva. Ob tem avtorji dodajajo, da je dominantno mnenje o ostarelih kot o sloju revnega, emarginiranega in bolnega prebivalstva s skromno izobrazbo zelo stereotipno, saj so številne raziskave dokazale, da tudi predhodki vse manj odgovarjajo dejanskemu stanju ostarelih.

Zanimivi so tudi podatki o gospodarski strukturi Trsta. Od leta 1973 do decembra lani se je število zaposlenih v tržaški pokrajini zmanjšalo od 96.940 na 86.211 ljudi. Ta upad pa ni bil enakomerno porazdeljen med posameznimi gospodarskimi sektorji. Tako se je namreč število zaposlenih v industriji zmanjšalo za 11.300 u

službencev, v trgovini za 2.060 v pomorskem sektorju za 1.700, v obrtništvu pa za 900 enot. Po drugi strani pa se je povečalo število zaposlenih v bančnem sektorju (za 800 novih uslužbencev) in v javnem sektorju (za 4.500 uslužbencev).

Splošni odstotek zaposlenih se je s tem nekoliko znižal (od 40,08 odst. iz leta 1961 na 37,17 odst. leta 1981), je pa še vedno višji od vsrednjega »aktivnega prebivalstva« (36,86 odst.).

Prava značilnost tržaškega gospodarstva pa je gotovo velik odstotek zaposlenih v terciarnem sektorju (trgovini, prevozi, bančnem in zavarovalnem sektorju in v javnem sektorju) in skromna zaposlitev v industrijskem sektorju. Od 100 zaposlenih Tržčanov jih v povprečju 76 dela v terciarnem sektorju, 23 v industriji in le eden (točneje 0,71 odst.) v kmetijstvu.

To povprečje se mnogo razlikuje od vsrednjega (50 odst. zaposlenih v terciarnem sektorju, 37 v industriji in 13 v kmetijstvu). Šibkost tržaškega gospodarstva je ne toliko v prevelikem odstotku zaposlenih v ter-

Trst — mesto ostarelih. Tipičen prizor s šentjakobskega trga

ciarnem sektorju kot prav v skromnem številu zaposlenih v industriji — ugotavljajo avtorji analize.

Neravnovesje med terciarnim in industrijskim sektorjem je po njihovem mnenju ključno »gospodarsko vprašanje« Trsta. »Samo z obrambo industrijskega sektorja se bo lahko Trst

približal gospodarskim modelom razvitih držav«, so zapisali v zaključkih študije. To pa bo mogoče doseči ne zgolj s strogo obrambo že obstoječih industrijskih struktur, temveč z modernizacijo proizvodnih sistemov in s posegom na področju novih tehnologij.

pismo uredništvu

Pojasnilo glede števila pokrajinskega cestarskega osebja

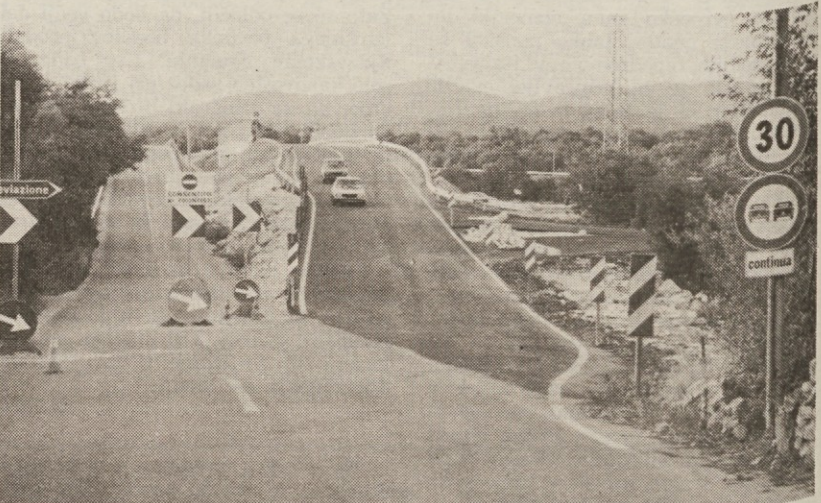
V zvezi z neutemeljeno trditvijo o odgovornem pokrajinskem osebju, ki »ne opravlja dela v zadostni meri« v članku o prebneški šagri, bi prosil pisca članka, da se bolje seznani s problematiko vzdrževanja cest ne samo v območju Prebena, temveč v vsej dolinski občini ter sploh na tržaškem ozemlju. Kar zadeva či-

ščenje grmovja ob cesti, ki vodi v Prebena in o katerem govori avtor članka, moram predvsem pripomniti, da vodita v Prebena dve cesti, z dolinske in mačkoljanske strani, od katerih je le prvi v pristojnosti pokrajinske uprave. Kar pa zadeva pokrajinsko cestarsko »osebje« v dolinski občini, moram pojasniti, da je omejeno samo še na eno osebo, cestarja - palirja, ki je zadolžen kar za precejšen predel, in sicer za ceste od Gročane preko Drage, čez Jezero in Boršt ter za »prebenaško cesto«, ki se z državne ceste za Bazovico spušča do Boljuna in skozi Dolino v Prebena. Ne smemo pozabiti še na ricmanjsko in mačkoljansko ceste, ki od Šance v Dolini pelje čez Mačkolje v Oso in od tam še k Orehu. Podoben položaj glede osebja je tudi na miljskem, repentabskem, zgornjem, nabrežinskem in tržaškem področju, ki obsega poleg vzhodnega še nemajhen del zahodnega Krasa. Če bi bil avtor članka seznanjen s tem perečim problemom pomanjkanja osebja, bi prav gotovo izrazil »odgovorno osebje« spremenil v »odgovorno pokrajinsko upravo«, ki je gluha na zahteve po zaposlitvi novega in številnejšega cestarskega osebja... Sicer pa bi bilo treba o tem vprašanju še pisati. TaHe

Modne kreatorke pri SKD Tabor

Drevi ob 20. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah otvoritev razstave oblikovalk pletenin Jelke Kermauner, Nataše Mandeljc in Anke Selan. Vse tri oblikujejo modne pletenine v ljubljanski tovarni Rašica in so za svoje kreacije prejele že številna priznanja na raznih modnih sejmihi in revijah.

Novi cestni obvoz pri Gabrovcu

Kot smo že poročali, so pred dnevi na pokrajinski cesti, ki pelje z Božjega polja proti Gabrovcu, odprli nov most na trasi nove hitre ceste Sešljan - Opčine. Na novem mostu, s katerega bodo v bližnji bodočnosti speljali obvoz na avtocesto, je prehitenevanje prepovedano, prav tako je prepovedano parkiranje. Hitrost je na tem odseku pokrajinske ceste omejena na 30 km na uro.

Gradbena dela na trasi nove avtoceste med Nabrežino in Prosekom potekajo precej hitro, tako da računajo, da bo ta odsek avtoceste nared mogoče že sredi prihodnjega leta. Zaradi del se promet na državni cesti št. 202 odvijata zelo počasi, zlasti v teh dneh visoke turistične sezone. Mnogi krajanje se zato zaradi gostega prometa izogibajo Trbiške ceste in se raje poslužujejo pokrajinske ceste skozi Križ in Prosek, kjer pride zlasti ob sobotah in nedeljah čestokrat do zastojev. Na sliki: novi obvoz pri Gabrovcu.

Kam po maturi? - Nekaj napotkov dijakom pred življenjsko izbiro

Fakultete za humanistične vede ne odpirajo najboljših perspektiv

FILOZOFSKA FAKULTETA

Nazorno orisati usroj filozofske fakultete ni lahko, saj združuje ta fakulteta štiri različne diplomske smeri: vsaka od teh predvideva seveda drugačne izpite, nekaj izpitov pa je skupnih malodane vsem študentom. Poleg tega ima od leta 1969 študent možnost, da fakultetnemu svetu predstavi čisto svoj študijski načrt, ki gre izven predvidenih okvirov in mu omogoča, da se posveti tistemu, kar ga najbolj privlači in zanima. Štiri omenjene diplomske smeri so književnost, filozofija, zgodovina in tuji jeziki.

Književnost: Ta diplomska smer predvideva štiri študijska leta in dvajset izpitov, v okviru te pa lahko študent izbere še klasično ali moderno smer. V okviru klasične, antične književnosti se, lahko posveti naslednjim študijskim usmeritvam: klasični filologiji, arheologiji, antični zgodovini in umetnostni zgodovini. Vsaka izmed teh usmeritev predvideva drugačne izpite. V okviru moderne književnosti pa spadajo v ta študij naslednje diplomske usmeritve: moderna filologija, lingvistika in zemljepis.

Filozofija: Predvidenih izpitov je 19; v študijski dobi, ki zajema štiri leta, pa mora kandidat opraviti še dva kolokvija iz tujih jezikov. Tudi tu je možnih več študijskih usmeritev in sicer stroga filozofija, pedagogika, zgodovina in humanistične vede.

Zgodovina: Diplomiranci te smeri morajo v študijski dobi, ki predvideva štiri leta, opraviti 22 izpitov in dva kolokvija iz tujih jezikov. Svoj študij pa lahko usmerijo v antično,

srednjeveško, moderno ali sodobno zgodovino.

Tuji jeziki: To je najnovejša diplomska smer v okviru filozofske fakultete in obstaja šele štiri leta. Študij traja štiri leta ter predvideva 20 izpitov; ob tem je treba povedati, da so vsi izpiti iz tujih jezikov praktično dvojni, se pravi pisni in nato ustni, pri čemer predvidevata oba dela izpita povsem različne programe. Pisni del izpita je posvečen jeziku kot takemu, ustni del pa zgodovini književnosti naroda, katerega jezika se kandidat uči. Tudi ta diplomska smer predvideva dve študijski usmeritvi, in sicer literarno - kritično in lingvistično - didaktično. Kandidat lahko v okviru te fakultete študira naslednje tuje jezike: angleščino, nemščino, francoščino, španščino, novo grščino, slovenščino, srbohrvaščino in ruščino.

Do tu o diplomskih usmeritvah, obveznih izpitih, prostih študijskih programih. Vprašanje, ki se nujno vsiljuje, ko je govor o takem študiju, je vprašanje bodoče zaposlitve. Tisti, ki so diplomirali iz književnosti ali pa iz tujih jezikov, so se večinoma zaposlili na področju šolstva, na isto pot so stopili tudi diplomiranci iz psihologije in zgodovine, čeprav imajo teoretično prvi možnost dela tudi v kakih posvetovalnicah, centrih za mentalno higieno, tovarnah, nekateri so celo odprli svoj privatni študij; drugi, se pravi zgodovinarji, pa se lahko zaposlijo v kakem raziskovalnem centru, kulturni ustanovi, muzeju. Seveda obstajajo vse te možnosti zgolj na papirju. Realnost pa je naravnost brezupna. Mesta na šolah so malo-

dane vsa zasedena in to velja tudi za slovenske šole, kjer je še pred nekaj leti slovenski diplomiraneec omenjenih smeri zlahka našel svojo stalno zaposlitev. Diplomiranih suplentov je ogromno, ob tem pa ne gre pozabljati demografskega padca v našem mestu in dejstva, da je tudi slovenskih otrok vedno manj. Na šolo torej ne gre računati v preveliki meri. Kakšno pa so druge možnosti za te diplomiranece? Seveda se jih nekaj lahko zaposli v kakih organizacijah, ki delujejo na kulturnem področju, a to ne more veljati za večino. Diplomiranci teh smeri preživljajo v obdobju iskanja zaposlitve hude težave in največkrat najdejo taka delovna mesta, za katera niso pripravljani ali vsaj taka, na katera v obdobju svojega študija niso sploh mislili. Kaj tedaj? Naj se v današnjem svetu mlad človek, ki se zanima za t.i. humanistične vede, odpove svojemu veselju in zanimanju nad raziskovanjem tega delčka človeškega sveta? Naj se vsi, nadarjeni ali ne, sposobni ali manj, navdušeni ali ne, usmerijo v stroko, ki nudi dobre možnosti za zaposlitev, čeprav vanjo ne verjamejo in ni taka, da bi bili zanjo pripravljeni žrtvovati ves trud, ki ga vsak rešen študij zahteva? Res je, da si pred realnostjo ne gre zapirati oči in da je treba pač računati s takimi možnostmi, kot se nam pač ponujajo. Res pa je tudi, da je bogastvo in stopnja razvoja neke družbe odsevata tudi v raznolikosti človeškega udejstvovanja ter ustvarjanja in v paleti možnosti, ki jih za to ima neka družba. Problem brezposelnih diplomirancev na fakultetah za humanistične vede je pereč in naša družba se

bo prej ali slej morala spopasti z njim.

ŠOLA ZA PREVAJALCE IN TOLMAČE

Tisti maturantje, ki se zanimajo za študij tujih jezikov, se lahko vpišejo ne samo na fakulteto za tuje jezike in književnosti, temveč lahko obiskujejo tudi šolo za prevajalce in tolmače, ki je pred nekaj leti dobila status fakultete. Študij na tej fakulteti traja lahko dve ali štiri leta, vendar ima kandidat univerzitetno diplomu samo, če opravi 21 izpitov v študijski dobi štirih let. Vpis na to fakulteto pogojuje težak sprejemni izpit, ki predvideva prevod nekega teksta v tuj jezik in prevod iz tujega jezika v italijanščino. Poleg predavanj mora kandidat slediti tudi številnim laboratorijskim vajam, kar mu ne dopušča veliko prostega časa. Kakšna je razlika v študiju med šolo za prevajalce in fakulteto za tuje jezike in književnosti? V bistvu sloni študij, ki kandidata usposablja za prevajalca ali tolmača, v glavnem na jeziku samem, na prevajalskih tehnikah, na poznavanju širše pravne in gospodarske problematike. Študij na fakulteti za tuje jezike in književnosti pa predvideva poznavanje ne le jezika nekega naroda, temveč njegove zgodovine književnosti kot tudi njegove širše kulturne podedbe. Šola za prevajalce in tolmače je v preteklosti nudila odlične možnosti za zaposlitev tudi izven meja Italije, danes perspektive morda niso ravno tako odlične, čeprav vseeno do bre.

Naj še povemo, da je tovrstna šola

edina v Italiji, kar pomeni, da se nanjo vpisujejo študentje iz vse države.

MAGISTERO

(Višja pedagoška šola)

»Magistero« je nekaka višja pedagoška šola, ki ima status fakultete in ki je v prvi vrsti namenjena maturantom učiteljskega, ki se po opravljeni maturi hočejo vpisati na univerzo brez dopolnilnega petega letnika. V okviru študijskih programov, ki jih predlaga fakulteta, lahko študent izbira med smerjo za književnost (v okviru katere ima tudi možnost študija tujih jezikov) ali za pedagogiko. V obeh primerih predvideva ustroj fakultete štiri študijska leta in 20 izpitov.

Naj ob koncu današnjega članka posvetimo nekaj misli še študiju slovenščine, saj se zanjo vsako leto odloči nekaj naših maturantov. Nekaj študentov se vsako leto vpiše na ljubljansko slavistiko, nekaj pa jih želi študirati slovenščino v Italiji. V Trstu lahko študiramo slovenščino tako na fakulteti za tuje jezike in književnosti kot tudi na šoli za prevajalce in tolmače, vendar gre pri tem poudariti, da je slovenščino kot glavni izbirni predmet možno študirati samo na filozofski fakulteti, na šoli za prevajalce in tolmače ostaja slovenščina le stranski predmet.

Z letom 1969 lahko študent na filozofski fakulteti študira slovenščino kot glavni predmet, v istem letu pa se je na fakulteti začel tudi lektorat, jezikovni pouk slovenščine. Slovenščino lahko kandidat študira tudi na videmski univerzi in sicer na fakulteti za tuje jezike in književnosti.

MAJA LAPORNIK

Pogovor s sodnikom za mladoletne Cherchijem in odbornikom Locchijem Izkrivljeno in nekorektno poročanje škodi predvsem Loredani in Valentini

Bridka zgodba mladoletnikov v vrtincu sveta odraslih

Bridka življenjska zgodba 16-letne Loredane in njene 11-letne sestre Valentine, za katero je dnevnik Piccolo brezobzirno poskrbel, da jo je obesil na veliki zvon, je dosegla namen, ki si ga je bržkone časopis zastavil. Emotivni in bulvarski način poročanja, zabeljen z usedinami De Amicisovega romana »Srce«, raznih ameriških nadaljevanj alla Dallas in škandalističnih »roza« revij, je ustvaril v tržaški javnosti velik odmev, vendar v povsem negativnem pomenu. Nastal je namreč pravi lov na »tajne« informacije o ozadju te zgodbe, v nekaterih krogih pa se je celo slišalo, da bi bilo prav, če bi med bralci Piccola (morda po sledi nagradnega tekmovanja Super Bingo), razpisali referendum kam in kaj s sestrama.

Res sta še mladoletni, a sta že preživeli tako hude življenjske izkušnje, da jima ta javna kampanja gotovo ne more koristiti. Njuna starša sta bila pred približno petimi meseci aretirana, nato tudi obsojena na težke kazni, zaradi hudih kaznivih dejanj, ki sta jih izvršila prav nad hčerka. Pri tem je treba poudariti, da sta v družini še dva brata, ki sta sedaj v zavodu. Ko so po aretaciji staršev otroci ostali sami, so bili povsem neobdelani. Loredana je kot otroška varovalka bila zaposlena pri družini Brana. Pazila je na triletnega otroka, medtem ko sta 22-letna Anna in njen 33-letni mož Denis prodajala sadje in zelenjavo pri Valmauri. Loredana je začela živeti na njihovem domu, s časom pa je vstopila vanj tudi Valentina. Za njuna brata je nekaj časa skrbela mati, ki je prejela dovoljenje za izhod iz zapora, nato pa so sinova premestili v zavod. Ker pokrajina še ni imela naloga sodišča za mladoletne, da poskrbi za štiri otroke, je začasno dala »dovoljenje« za bivanje pri zakoncih Brana policija. Medtem pa se je — po petih mesecih — bližal dekret sodišča, ki je tudi na osnovi poročila pokrajinske socialne delavke ugotovilo, da ne prva ne druga družina nista priporočljivi za vzgojo deklic in je zato z dekretom 10. julija poverilo pokrajinski skrbstveni službi nalog, naj poskrbi za vse štiri otroke. Ko sta to deklici izvedeli, sta »zbežali«, češ da nečeta biti ločeni od družine Brana, predvsem pa ne ena od druge.

Z begom in njunim sledečim pletenim pismom uredništvu Piccola se začne javni del zgodbe. Piccolo stopnjuje kampanjo proti socialni delavki, birokraciji in sklepu sodnika, objavlja dele poročila socialne delavke (ki bi moralo biti tajno), objavlja slike in intervjuje s pobelega sestrama. Jasno je, da nekdo vodi v zakulisju njuno početje, da sta se znašli v vrtincu, ki ga sami ne moreta obvladovati. Zahtevata »pravično rešitev«, predvsem nočeta biti ločeni. Kopicijo se informacije in protinformacije.

V ospredju sta brez dvoma socialna služba pokrajinske uprave in sodišče za mladoletne. Tako odbornik za socialno skrbstvo Locchi kot sodnik Cherchi, ki je sledil primeru sester, se zgražata nad načinom poročanja

italijanskega dnevnika. »Sem za socialno nadzorstvo, do katerega imajo pravico sredstva javnega obveščanja,« nam je dejal sodnik Cherchi, »vendar to brezobzirno odkrivanje intimnega življenja gre preko vsake mere, predvsem je v škodo otrok. Zakaj naj bi sestra ločili? Na to vprašanje ne morem odgovoriti, ker je v pristojnosti pokrajinske službe, ki je pooblaščen za to. Sodišče je imelo le to nalogo, da poveri nekomu (ustanovi ali zasebniku) skrb za mladoletne. Prepričani smo, da so pokrajinske socialne delavke povsem kos tej nalogi in da svoje delo dobro opravljajo, zato smo jim tudi izročili v varstvo te mladoletne. Zakaj smo le 10. julija izdali dekret? Prej ni bilo mogoče, imeli smo polne roke dela, dobro pa je bilo treba tudi preveriti vso zadevno dokumentacijo. Zagotavljam vam vsekakor, da odločitev nismo sprejeli z metanjem kovanca v zrak. Bila je premišljena in utemeljena. Vemo, kaj pomeni ločiti otroke od družine, toda ko je to potrebno, je potrebno. Več ne morem povedati, ker bi izdal uradno tajnost, do katere imajo vsi (zakonca Brana, predvsem pa deklici) pravico. Sodišče je vsekakor že sprejelo nekaj ukrepov, ki so predvideni v teh primerih.«

Kako je ukrepalo? Spet neznanka. Za uradno tajnost se razumljivo sklicujejo tudi socialne delavke in pa odbornik Locchi. Zakaj razumljivo? »Če bi razkril razloge, zakaj nismo skrbi za sestro poverili družini Bra-

na, bi jima škodili. Zelo zelo rad bi spregovoril,« nam je včeraj povedal Locchi, »s tem bi tudi pojasnil naše ravnanje, vendar dolžnost do uradne tajnosti mi zapira usta. Žal je nekorektno poročanje italijanskega dnevnika tako skalilo situacijo, da smo v težavah vsi. Vendar nekaj bi rad poudaril: veliko napisanega je povsem iz trte izvito. Ni res, da smo mislili deklici ločiti. Zaenkrat naj bi šli skupaj na letovanje, medtem pa bi skušali najti pravilno rešitev za vse štiri brate in sestre. V družini sta namreč še dva brata, zakaj se nihče, zlasti Piccolo, ne zanima zanj? Pri tem pa moram tudi poudariti, da sožitje med Loredano in Valentino ni zanj nujno dobro. Zakaj? Tega ne morem žal povedati. V tem kontekstu so vsekakor podobni primeri izredno zapleteni in jih je težko reševati tako, da bi bili vsi zadovoljni. Vendar v socialne delavke ima odborništvo popolno zaupanje, tako da obžalujem, da je nekorektno pisanje spravilo v slabo luč njihovo dolgoletno profesionalnost in poštvalnost. Ni res, da smo birokratski: še posebno v tem primeru je socialna delavka bila izredno zavzeta in je sledila otrokom že nekaj let. Zato torej ni res, da je deklici nista poznali, kot sta pozneje izjavili. Ponašam, ne bomo dopustili, da nas pogojuje kampanja enega časopisa: za rešitev tega primera bomo delali po načelu, kaj je najbolje za otroke, tako kot doslej.«

Nadja Filipčič

Miljska občina proti ponovni uporabi skladišča goriva pri Dolgi kroni

Deželno upravno sodišče Furlanije-Juljske krajine je zavrnilo priziv, ki ga je miljska občina vložila proti pooblastilu ministra, ki je izdal dovoljenje trvdki Petrolcarbo, da lahko ponovno obnovi delovanje že približno dvajset let opuščena skladišča tekočega goriva v območju hriba Sv. Ivana in Dolge krone.

Razsodba zaključuje prvo fazo spora, ki že več let traja med miljsko občino na eni ter ministrstvom z in-

dustrijo ter trvdko Petrolcarbo na drugi strani. Miljska občina zagovarja interese prebivalstva, zato se tudi bori proti temu načrtu, ki bi imel nevarno vpliv na naravno okolje, pa tudi na zdravje prebivalstva.

Treba je povedati, da je ta »spor« teren državna last. Na tem mestu so pred leti namestili velike cisterne s tekočim gorivom — najprej jih je uporabljalo obrambno ministrstvo, potem pa je izdalo pooblastilo za u-

porabo terena rafineriji Aquila. Že od leta 1968 pa tega ozemlja nihče več ne uporablja kot skladišče, saj so naprave zastarele in je bila torej njihova uporaba nevarna tako za delavce, kot za prebivalstvo samo. Trvdka Petrolcarbo pa je dobila dovoljenje, da staro skladišče znova uporabi kot zbiralnik za oglikovodik in onesnažene vode. Miljska občina se je temu uprla, saj je jasno, da bi uredništev tega načrta resno ogrozila zdravstveno varnost prebivalstva, ki ga zaskrblja bližnja rafinerija Aquila.

Deželno upravno sodišče FJK je svojo razsodbo utemeljilo s trditvijo, da zakon dovoljuje poseg krajevnih ustanov le v primeru gradnje novega objekta, ne pa v primeru, ko gre za riaktiviranje že obstoječega industrijskega aparata. Kljub vsemu namerava miljska občina še naprej braniti interese občanov, zato bo predstavila Državnemu svetu priziv z utemeljitvijo, da gre tu dejansko za nov objekt, saj sporno območje že več let ni služilo svojem namenu in je zato urbanistični center izdelal že nove načrte za uporabo tega zemljišča. Boj proti onesnaževanju se torej nadaljuje...

Pes napadel lastno gospodarico

Do nedavnega primera je prišlo včeraj popoldne v Žavljah, ko je pes volčjak napadel lastno gospodarico. Primer je prijavil 55-letni Renato Ritossa iz Trsta, ki je kakih 100 m pred predorom proti Škofijam opazil na tleh žensko, ki jo je obdeloval pes. Ritossa je hotel ženski pomagati, vendar je pes ugriznil tudi njega. Ritossa bo zaradi ugriza v roko in nogo okrevl v 7 dneh.

Kasneje so ugotovili, da se je tudi napadena ženska skupno s sinom za- tekla po pomoč v kolnišnico na Ka-

tinari, kjer so jo sprejeli na opazovanje. Bila je pogrizena po celem telesu in sprva so zdravniki izrekli pridržano prognozo, nato pa so ugotovili, da poškodbe niso tako hude in bo okrevala v 20 dneh. Ženska, 51-letna Tržačanka Ondina Starc, je povedala, da jo je napadel lasten pes volčjak, ko je hotela z njim prečkati cesto. Pes se je lastnici uprl in zato ga je udarila po glavi. To je žival tako razbesnela, da se je lotila lastne gospodarice in ji prizadejala dokaj resne poškodbe.

Priletna Dolinčanka po izstopu padla pod kolo mestnega avtobusa

Priletna ženska iz Doline je bila včeraj dopoldne žrtev hude prometne nesreče: potem ko je izstopila iz mestnega avtobusa, je iz še neznanih razlogov padla in z delom telesa končala pod težke gume vozila.

Kristijana Parovel vd. Rapotec, tako je 72-letni ponesrečenki ime, stanovala v Dolini 18, se je malo po 10. uri peljala v avtobusu Konzorcijalnega podjetja za prevoze ACT proge št. 41 iz mesta proti Dolini. Pri Krmenki, na Cesti za Glinščico blizu št. 209 je skupaj z nekaterimi drugimi potniki izstopila pri prednjih vratih, nekaj trenutkov zatem pa se je pripetila nesreča.

Voznik avtobusa, 47-letni Remigio Fachin iz Ul. Flavia 72, je komaj odjedal s postajališča, ko je Parovelova iz še nepojasnjenih vzrokov izgubila ravnotežje in nerodno padla, pri čemer ji je desno zadnje kolo avtobusa povzročilo desno roko.

Z rešilecem Rdečega križa so ranjeno prepeljali v katarinarsko bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedskem oddelku. Zdravniki so ugotovili, da si je ženska hudo poškodovala desno roko in ne izključujejo

tudi kostnih zlomov. Poleg tega se je še potolkla in ranila po glavi. Okrevala bo v dveh mesecih.

Izvide nesreče so opravili karabinjerji miljske postaje.

Radikalci o nedavni manifestaciji v Berlinu

Na sedežu Radikalne stranke v Trstu je bilo včeraj srečanje z mladimi udeleženci manifestacije, ki so jo v ponedeljek priredili v vzhodnem in zahodnem Berlinu. Manifestacija je imela predvsem namen, da bi tudi druge države opozorila na boj svoje stranke za mir, proti oboževanju in lakoti v svetu.

Mladi radikalci so manifestirali na enem izmed glavnih trgov v vzhodnem Berlinu. Transparent so lahko držali le četr ure. V tem času so razdelili nekaj letakov, potem pa jih je ustavila krajevna policija in jih odpeljala na centralo. Tisti, ki so se udeležili manifestacije v zahodnem Berlinu, so naleteli na manj težav.

Neznana »prodajalka« okradla in ogoljufala priletno ženico

Priletna ženica je postala spet žrtev brezsrčne tatice. Pripetilo se je v sredo dopoldne v stanovanju 81-letne Gemme Revelant Arangio pri Domju 76.

Približno ob 11. uri je Revelantovo obiskala ženska, stara kakih 40 let, da bi ji prodala nekaj »prvovrstnega« — tak izraz je uporabila neznanka — perila. Za blago je najprej zahtevala 800 tisoč lir, nato je znižala ceno na 600 tisoč lir. Za to ceno sta se prebrisana prodajalka in naivna ženica tudi domenili.

Ves ta mešetarški del tatinskega obiska se je odvijal pred vrati. Potem ko sta se ženski že sporazumeli, je neznanka zaprosila stanovalko naj ji dovoli skok v stranišče. Če bi starka vedela, kaj jo čaka, ji tega gotovo ne bi dovolila; neznanka je namreč spretno izkoristila trenutek nepazljivosti priletne ženice in ji odnesla pokojninsko knjižico z 250 tisoč lirami in hranilno knjižico Banca Commerciale za milijon 250 tisoč lir prihrankov.

Ko se je ženica ovedela kraje, je poklicala policijo. Takrat pa jo je

čakalo še drugo bridko presenečenje. Kot rečeno ji je tatica prodala nekaj perila za 600 tisoč lir, policisti pa so po pregledu ugotovili, da so dve vezani pregrinjali in dva vezana prta, ki jih je kupila, vredni le 150 tisoč lir.

Spet odprti kopališči Pristaniške ustanove in Excelsiorja

Na podlagi zadnjih analiz, ki jih je na vzorcih morske vode opravil laboratorij za higieno in profilakso pri KZE, je ponovno dovoljeno kopanje na območju med kopališčem Pristaniške ustanove in Excelsiorja.

● Tržaška občinska uprava sporoča, da bodo danes, 9. avgusta, med 13. in 17. uro zaradi radikalnega čiščenja zaprte za promet ulice Somma, Leopardi, Gazzoletti, Ariosto, Tasso in Boccaccio.

ALKOHOLIZEM - HUJŠE ZLO OD MAMIL

III.

Osnova zdravstvene metode tržaškega odseka za alkoholike je skupinska terapija, ki jo je prvi uvedel dr. Vladimir Hudolin, direktor nevrološke, psihiatrične in alkohološke klinike »Dr. Mladen Stojanovič« v Zagrebu. Tovrsten način zdravljenja se je kmalu razširil po Jugoslaviji in prestopil meje Furlanije - Julijske krajine.

Terapija vključuje sodelovanje vseh družinskih članov, kajti vsi v družini morajo biti soudeleženi pri počasnem zdravljenju alkoholiziranega sorodnika. Zdravljenje bo namreč prineslo veliko sprememb v družinska razmerja: od izključitve alkoholnih pijač iz domačega jedilnika pa do ponovnega odkrivanja vrednot in osebnosti sorodnika, ki se bo z družinsko pomočjo počasi reševal alkoholne odvisnosti.

Zdravljenje po Hudolinovi metodi se začne s štiri do pet tednov dolgim bolniškim sprejemom, nato pa se nadaljuje s petletno skupinsko terapijo v klubih za alkoholike na zdravljenju. Teh klubov je v Trstu in okolici kar dvaindvajset.

Primarij tržaškega odseka za alkoholike je dr. Manlio Villani, ki obenem opravlja isto funkcijo na novem oddelku za dolgotrajno zdravljenje, pomočnik primarija je dr. Salvatore Ticale, asistent pa dr. Claudio Poropat. Osebe odseka obsega tudi tri splošne bolničarke, socialno delavko, asistentko za rehabilitacijo alkoholikov, prostovoljno psihologinjo, prostovoljno zdravnico (dr. Rosanna Purich), prostovoljno učiteljico za risanje, oziroma grafomotorično prevzgojo in v letošnjem letu tudi zdravnico, ki je vodstvo oddelka povabilo k sodelovanju (dr. Annarosa Di Guida).

»Naš odsek je pravzaprav začel z

delovanjem na čisto zasebnih temeljih,« je uvedel svoje pripovedovanje ar. Claudio Poropat. »Pred približno desetimi leti se je v Zagrebu, pri dr. Vladimiru Hudolinu zdravil naš tržaški rojak, gospod Petracco, ki se je zelo navdušil nad skupinsko zdravstveno metodo in je zato v svoji ne-sebični vni mi dal na razpolago svoje stanovanje kot prvi zametek Hudolinove terapije v Trstu. Kmalu se je število alkoholikov na zdravljenju tako razmahnilo, da je Petraccovo stanovanje postalo naenkrat pretesno. Zato smo se preselili na prvi oddelek za dolgotrajno zdravljenje, ki je v okviru Psihiatrične klinike že prej opravljal ambulantno zdravljenje za alkoholike. Upravni odbor Krajevne zdravstvene enote v Trstu je s sklepom z dne 6.11.1981, vzel na znanje, da je petnajst postelj oddelka za dolgotrajno zdravljenje na razpolago alkoholikom, ki se želijo osvoboditi alkoholne zasvojenosti. Resnici na ljubo se je naše delovanje začelo februarja 1982, v zadnjih treh letih pa je doživelo tak razmah, da lahko brez obotavljanja govorimo o pravem oddelku, ki bi se moral čimprej osamosvojiti in povečati svojo zmogljivost. Upoštevati moramo namreč, da je v Trstu okrog 280.000 prebivalcev, med katerimi je gotovo preko 250 alkoholikov. Toda vsem dosežkom in povpraševanju navkljub nam vodstvo tržaške Krajevne zdravstvene enote krati pravico do avtonomnosti in celo izničuje naše dosežanje delo. Zato sem toliko bolj dolžan zahvale Miru Opeltu, ki se je na glavnem zborovanju tržaške KZE zavzel za naš odsek in nam omogočil nadaljnji obstoj.

Kot sem že omenil, se naš način zdravljenja alkoholikov zgleduje po metodi dr. Hudolina. Osnova celotnega zdravljenja je skupinska terapija. Alkoholizem je namreč vedenjska bolezen, ki se zelo hitro širi. Pri zdravljenju je neobhodno potrebna soudeležba celotne družine, ob pomankanju družine prevzamejo družinske obveznosti člani terapevtske skupine. Vsako skupino vodi terapevt, navadno socialna delavka ali psihater.

V duševnosti bolnika - alkoholika je treba najprej izslediti in nato odpraviti njegova opravičila in izgovore za prekomerno vdanje alkoholu. Alkoholik se namreč najpogosteje opravičuje s trditvijo — »Saj ne pijem veliko. Samo en kozareček v enakomernih predledih mi gotovo ne bo škodil...« — ali pa z metanjem krivde na druge — »Pijem, ker je moja žena neznosna...« »Mož me nikakor ne razume...«. Zato mu je treba najprej predočiti lastno bežanje pred odgovornostmi, kar pa nikakor ni lahka zadeva. Analiza lastne notranjosti neizbežno povzroča občutek tesnobe, zato se sploh alkoholik zateka k alkoholni omami. Pri psihanalizi pa nikakor ne iščemo vzrokov prekomernega pitja, to je snov, ki se je v nobenem primeru ne dotikamo. Moramo namreč upoštevati, da je 50 odstotkov alkoholikov imelo alkoholizirane starše in je živel v popolnoma neprimernem okolju. Starši so svojim otrokom že v rosnih letih nalagali prevelike odgovornosti, niso jim nudili dovolj opore pa tudi zaupanja v samega sebe. Obstajajo tudi družine, ki uporabljajo vino, oziroma druge alkoholne pijače kot neke vrste zdravilo in tudi to »zdravilo« uživanje alkohola včasih privede do alkoholizma. Cela vrsta alkoholikov pa se je vdala pijači, ker je bila v otroških letih preveč obvarovana pred »grozljivostmi« tega sveta, pa se v odraslih letih ni znala spoprijeti s življenjskimi težavami.«

LOREDANA GUŠTIN

(Se nadaljuje)

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

Srečko Metlika

(BOGNARJEV)

Pogreb pokojnika bo danes, 9. t.m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnice v bazovsko cerkev.

Žalujoci: žena, hčeri Mirjana in Saska z družinama ter drugo sorodstvo.

Bazovica, Milan, 9. avgusta 1985

Nevezan razgovor o tem in onem, predvsem o počitnicah pa še o marsičem s komunistično senatorko Jelko Gerbec

Kdo ne pozna Jelke Gerbec! V naših člankih jo pogosto citiramo, ko gre za njene posege, kot komunistične senatorke in torej močno angažirane družbenopolitične delavke, v korist pravic slovenske manjšine, pa naj gre tu za globalni zaščitni zakon, za intervencije v zvezi s slovensko solo, ali drugim problemi, ki nas zadevajo. Kot takšno, lahko rečemo, da jo zelo dobro poznamo, jo večkrat vidimo, slišimo po radiu, gledamo na televiziji, ali pa na številnih govorih. V preteklih dneh smo jo na primer srečali tudi na pokrajinskem festivalu komunističnega tiska, ki je trajal kar 18 dni in je potekal v Seslanskem zalivu.

Pri vsem tem pa se le redko vprašamo, kako Jelka tudi sicer živi, kakšno je njeno privatno življenje, kako usklajuje svoje službene obveznosti s svojim vsakdanom itd. Ko smo jo zaprosili za kak nevezan pogovor, je bilo kar na dlani, da jo najprej vprašamo, če je že na počitnicah in kako bo ta svoj prosti čas preživljala.

»Pretekli petek, to je 2. avgusta popoldne, je senat zaključil z delom. Od tedaj dalje sem imela tu doma še toliko obveznosti, poleg tega, da sem seveda sledila našemu zelo pomembnemu festivalu, da še nisem utegnila izpreči.«

Pa si boste privoščili malo oddiha in kje ga boste preživljali?

»Rada imam morje in si bom skušala privoščiti malo kopanja in sončenja. Rada pa imam tudi hribe in sprehode v naravo. Zelo so mi na primer všeč kraji okrog Bohinjskega jezera in Triglavskih jezer. Nimam še nobenega načrta, ker nisem utegnila enostavno načrtovati. Upam in želim pa, da se mi bo vse to posrečilo in da se bom res lahko malo nakopala, pa tudi sprehodila.«

Sen. Jelka Gerbec

Tako hitro mineva čas, da smo že pozabili, koliko let ste pravzaprav že senatorka?

»Izvoljena sem bila leta 1976, torej v takratni sedmi mandatni dobi in sem sedaj v senatu že v deveti mandatni dobi. Moje življenje, oziroma način življenja, se je v tem času kar precej spremenil. Predvsem se moram vsak teden voziti v Rim in ob koncu tedna se zopet vracam v Trst. Če le morem, se redno vracam domov, ker želim ohraniti stalne stike, tako z našimi ljudmi, z bazo in z vso našo problematiko. Če bi se za dalj časa od vsega tega oddaljila, bi izgubila osebne kontakte, ki so mi pri mojem delu zelo potrebni ter ne bi podrobneje poznala problematike, ki mi potem služi pri mojem delu.«

Vas lahko še nekaj vprašamo: potujete z letalom ali z vlakom?

»Kar z letalom. Ni me nič strah teh voženj. Nasprotno. Čas, ki ga preživim v letalu porabim, da prečitam časopise, pošto in morda še drugo gradivo. Večkrat pa se v letalu srečam tudi z drugimi kolegi in tako

steče razgovor tudi o problemih, ki jih bomo potem obravnavali bodisi v senatu ali v raznih komisijah.«

Na začetku so bila seveda tudi potovanja naporna, nam je dejala, sedaj se je tudi temu, skorajda vsakdanjemu načinu življenja, povsem privadila. Kaj pa vaši stiki z ostalimi senatorkami, so dobri, se utegnete pogovoriti tudi o osebnih zadevah?

»V senatu je okrog 15 senatork. Z vsemi imam dobre, prijateljske stike. Časa res nimamo veliko za osebne razgovore, a če tako nanese, se seveda tudi o tem pogovorimo.«

Kaj pa vprašanje garderobe? Vemo, da morajo senatorji na seje v suknjiču in s kravatno. So kakšni predpisi tudi za vas ženske?

»Tako strogo določeni niso. Vendar se prav gotovo ne bi smele pojaviti na primer z minikrili, ali z izraznimi oblekami. Naša oblačila morajo biti dostojna. Nekaj časa je bilo ženskam prepovedano, da bi hodile na seje v hlačah. Sedaj so si to pravico izborile in jih seveda prav rade nosijo.«

Imate kakšen hobby, ga utegnete sploh imeti?

»Imela sem veliko hobbyjev, katerim pa se sedaj ne utegnem več posvečati. Tako mi je všeč glasba, ljubim sprehode po Krasu in ob morju, včasih sem se malo ukvarjala tudi s slikarstvom, sedaj pa moram svoj prosti čas uporabiti, da pregledam pošto, časopise, razno gradivo, ki ga sicer ne utegnem prebrati.«

Torej dobivate veliko pošte?

»Zelo veliko. Nekateri se obračajo name z različnimi prošnjami in problemi, ki zadevajo na primer pokojnine, pa priznanje borčevskega statusa, statusa političnega preganjanca, ali deportiranca v nacističnih taboriščih. Oglašajo se mi tudi šolniki s številnimi svojimi, pa tudi problemi, ki za-

devajo našo solo. Vse to moram prečitati in marsikaj nam je uspelo tudi pozitivno rešiti.«

Imate več prijateljev sedaj, ko ste senatorka, ali ste jih imeli več prej?

»Morda imam sedaj prijateljev več, le ne utegnem ta prijateljstva gojiti in jih utrjevati. Zelo malo časa mi ostaja, za prijatelje pa mora človek nekaj prostega časa že najti.«

Menite, da se danes ženske v Italiji že dobro uveljavljajo?

»Ne bi mogla reči, da smo dosegle že vse, vendar se je ženska, v primeru s preteklostjo, že močno uveljavila. Imamo na primer predsednico poslanske zbornice, ženska je bila imenovana za kvestorja in še mnoga druga vidna mesta zaseda. Bo pa treba še marsikaj storiti na poti k enakopravnosti.«

Ste kdaj tako utrujeni, da bi si želeli malo oddiha, malo časa, ki bi ga lahko zaživeli kot vsaka ženska?

»Sedaj sem na začetku počitnic in sem torej oddiha resnično potrebna. Ne bi si pa želela predolgega odmora. Delam rada, v delu uživam, rada ga opravljam in če bi morala samo počivati, bi prav gotovo ne bila srečna.«

Povedala nam je še, da stanuje v Rimu prav v bližini senata, da se ponavadi hrani kar v senatni palači, kjer imajo bar in tudi dobro restavracijo. »Jedi so dobro pripravljene, le sadnih sokov tu ne točijo, jaz jih pa imam zelo rada. Če pa imam seveda čas, da rada grem s kakšno družbo tudi v rimske gostilne, ki so znane po svoji dobri kuhinji.«

Poslovili smo se z obojestranskimi željami po vsem dobrem, predvsem pa po prijetnih počitnicah. Upamo in želimo, da jih bo Jelka Gerbec tudi resnično dobro in lepo preživela.

NEVA LUKEŠ

gledališča

ROSSETTI

Do 11. avgusta bo v gledališču Rossetti »FESTIVAL OPERETE 1985«.

Danes, 9. t. m., ob 20.30 peto predstavo operete »ROSE MARIE« F. Fritmla in H. Stotharta. Ponovitev jutri, 10. in v nedeljo, 11. t. m.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Poletna violinska šola
Od 21. do 30. avgusta: šola bosta vodila prof. Igor Ozim in njegova asistentka Christine Hutcap. Vse podrobnosti o vpisu dobite s Cankarjevemu domu, tel. 003861/212-492 ali 221-121, int. 432 in 433.

kino

Ariston 21.15 »All'inseguimento della pietra verde«. Režija Robert Zemekis. Michael Douglas, Kathleen Turner in Danny De Vito.

Eden 15.30 — 22.15 »Voglie giovanile«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale Dvorana št. 1 16.00 — 22.00 »Josephine 4«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 16.30 — 22.00 »Zedera«. Dvorana št. 3 16.30 — 22.00 »Fuga scabrosamente pericolosa«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Mignon 18.00 — 22.00 »Purple rain«. Prince.

Grautacelo 16.30 — 22.15 »Agente 007: Missione Goldfinger«. Sean Connery.

Capitol 16.00 — 22.00 »Micky e Maudie«.

Radio 15.30 — 21.30 »Innocenza impudica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

razstave

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom.
Danes, 9. avgusta, ob 20. uri odprta RAZSTAVA OBLIKOVANJA PLETENIN KERMAYNER - MANDELJC - SELAN. Uvodna beseda inž. arh. Metka Vrhunc. Na večeru sodeluje čelist Edi Majaron. Vabljeni!

šolske vesti

Srednja šola I. Cankar sporoča, da bo urad za šolske knjige zaprt do 3. septembra.

izleti

SPDT prireja v nedeljo, 11. t. m., izlet z osebnimi avtomobili na Krnsko jezero. Zbirališče je ob 5.00 pred tržaško sodno palačo (Foro Ulpiano). Planinci se bodo po izbiri podali na Bogatin ali Km. Hoje bo pet ur. Vabljeni!

KD Slovan priredi v nedeljo, 1. septembra, enodnevni izlet na ŠUSTARJEV SEJEM v Trzin in v sotesko Vintgar. Vpisovanje pri Darku in Oskariju Grgiču (tel. 226-286 ali 226-351) do 28. avgusta.

darovi in prispevki

Za Skupnost družina Opčine darujejo: družina Spada 100.000 lir, družina Antonel 26.000 lir in družina Fiorentini Saverio 30.000 lir.

V spomin na pok. Marijo Grgič vd. Kralj daruje sestra Milka 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Sergija in Zvonka Radoviča darujejo Irma, Fatina in Elio 50.000 lir za SKD I. Gruden in 50.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Tiberija Rukina daruje Silva in Elena 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

menjalnica

8. 8. 1985

Ameriški dolar	1.880,-
Kanadski dolar	1.380,-
Švicarski frank	803,-
Danska krona	182,-
Norveška krona	224,-
Švedska krona	223,-
Holandski florint	590,-
Francoski frank	215,-
Belgijski frank	30,-
Funt sterling	2.540,-
Irski sterling	2.070,-
Nemška marka	664,-
Avstrijski šiling	94,-
Portugalski eskudo	10,-
Japonski jen	7,-
Španska pezeta	10,-
Avstralski dolar	1.250,-
Grška dramma	13,-
Debeli dinar	6,10
Drobni dinar	6,30

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 13 - 61-480

Pogovor z vodjo zborov »Vesela pomlad« Francem Pohajčem

Tudi starši morajo biti aktivno vključeni v mladinsko pevsko gibanje

Na Opčinah poleg izrazito razvejanega kulturnega udejstvovanja KD Tabor v Prosvetnem domu se že nekaj let kakovostno uveljavlja predvsem glasbeno delovanje in popoldanski, spoznavno - raziskovalni del v novem okolju. Soudeleženci študijskih dnevo so tudi starši, ki so odgovorni za popoldansko, rekreacijsko dejavnost.

Veliko društev in pevskih zborov srečuje nemalo težav pri svojem delovanju z otroki in mladino. Zanimalo bi me, kako vam je uspelo pripraviti člane vaših zborov na tako pošteno in plodno sodelovanje?

»Prišel sem do spoznanja, da morajo otroci za učinkovito in trajno vključitev v tovrstno dejavnost imeti ob strani svoje starše. Tudi starši morajo biti aktivno vključeni v celotno pevsko gibanje. Otroci morajo podzavestno čutili močno organizacijo v ozadju. S tem mislim predvsem na to, da mora letni program vsebovati že na začetku jasno začrtane cilje in nastope. Celotno delovanje mora biti kakovostno nastavljen in ne preveč rekreativno. Resno pevsko delo seveda zahteva tudi trenutke sproščenosti in zato vsako leto poskrbimo za razne izlete v naravo.

Na gostovanjih so vedno prisotni tudi starši, seveda ne vsi, ampak samo določena jedra, ki potem obveščajo ostale. Izlete in gostovanja organizira svet sodelavcev, oziroma staršev, v katerem ima vsakdo točno določeno funkcijo.

Kje ste pa nastopali v komaj zaključeni sezoni?

»Otroški pevski zbor je nastopal

dijski dnevi neke vrste tradicijo za naš zbor. Desetdnevno študijsko delovanje, ki ga navadno preživimo v matični domovini, združuje dopoldanski, izrazito pevski in popoldanski, spoznavno - raziskovalni del v novem okolju. Soudeleženci študijskih dnevo so tudi starši, ki so odgovorni za popoldansko, rekreacijsko dejavnost.

Veliko društev in pevskih zborov srečuje nemalo težav pri svojem delovanju z otroki in mladino. Zanimalo bi me, kako vam je uspelo pripraviti člane vaših zborov na tako pošteno in plodno sodelovanje?

»Prišel sem do spoznanja, da morajo otroci za učinkovito in trajno vključitev v tovrstno dejavnost imeti ob strani svoje starše. Tudi starši morajo biti aktivno vključeni v celotno pevsko gibanje. Otroci morajo podzavestno čutili močno organizacijo v ozadju. S tem mislim predvsem na to, da mora letni program vsebovati že na začetku jasno začrtane cilje in nastope. Celotno delovanje mora biti kakovostno nastavljen in ne preveč rekreativno. Resno pevsko delo seveda zahteva tudi trenutke sproščenosti in zato vsako leto poskrbimo za razne izlete v naravo.

Na gostovanjih so vedno prisotni tudi starši, seveda ne vsi, ampak samo določena jedra, ki potem obveščajo ostale. Izlete in gostovanja organizira svet sodelavcev, oziroma staršev, v katerem ima vsakdo točno določeno funkcijo.

Kje ste pa nastopali v komaj zaključeni sezoni?

»Otroški pevski zbor je nastopal

predvsem v okviru domačih prireditev. Pri tem zboru moram seveda omeniti pomoč Lucije Čač.

Mladinski pevski zbor je imel letos veliko nastopov, med katerimi sta bila najvažnejše gostovanje v Berlinu in gostovanje v Ajdovščini v okviru 10-letnice zbora osnovne šole Borisa Kidriča. Poleg tega smo nastopili tudi na reviji mladinskih pevskih zborov v Zagorju. Ob koncu sezone smo pripravili Praznik mladih pevcev. Na predvečer praznika navadno povabimo višje kvaliteten zbor, ki naj bi učinkoval kot neke vrste dražljaj za naše pevce. Lani smo povabili mlade pevce iz Ajdovščine, medtem ko je letos gostoval pri nas otroški pevski zbor iz Postojne. Na dan praznika povabimo nekaj domačih mladinskih pevskih zborov in druge mladinske skupine. Skratka gre za mladinski program, na katerem poleg gostov nastopijo tudi ansambli in oba pevka zbora Vesela pomlad.

Ob koncu moram nujno omeniti, da celotna ekonomska plat gostovanj in nastopov petinpetdesetih pevcev otroškega pevskega zbora in osemindesetih pevcev mladinskega pevskega zbora sloni na ramenih staršev in prijateljev, katerim gre iskrena hvala za vložen trud.

L. G.

razna obvestila

ŠD Vesna prireja jutri, 10., in v nedeljo, 11. avgusta, v Križu VASKI PRAZNIK. V soboto ob 18. uri bo tur nir v briškoli in zvečer ples z ansambлом Lojzeta Furlana, ki bo igral tudi v nedeljo.

TRŽAŠKA POKRAJINA

Tržaška pokrajinska uprava obvešča, da je podaljšala rok do 31. avgusta za predložitev prošnje v zvezi z dodelitvijo prispevkov za upravne stroške — kot po deželnem zakonu št. 13/66 in nadaljenih sprememb. Prispevki so namenjeni šolam in zavodom za tehnično, poklicno in umetnostno izobraževanje (omejeno na tiste dejavnosti, ki jih ne financira država ali direktno dežela Furlanija - Julijska krajina), kakor tudi šolam za bolničarje, pomožno zdravstveno osebje in otroške negovalke, ki jih ne financira državni zdravstveni fond.

Okrožnica z navodili se lahko dvigne v vratarnici pokrajinske uprave na Trgu V. Veneto 4 vsak dan, vključno v soboto, ob 8. do 14. ure.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 9. avgusta
JANEZ

Sonce vzide ob 5.58 in zatone ob 20.23 — Dolžina dneva 14.25 — Luna vzide ob 0.06 in zatone ob 14.50.

Jutri, SOBOTA, 10. avgusta
LOVRENC

Vreme včeraj: temperatura zraka 20,2 stopinje, zračni tlak 1014,3 mb raste, brezvetrje, vlaga 53-odstotna, nebo pretežno jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Micaela Gračan, Sonja Ciuch, Susanna Kulterer, Eric Ferrara.

UMRLI SO: 70-letni Vittorio Dapretto, 82-letni Attilio Tomizza, 84-letna Carmela Vodani vd. Bonanno, 70-letni Guerrino Bacar, 76-letni Pietro Marini, 66-letni Armando Mandelli, 89-letni Bruno Giusto, 59-letni Srečko Metlika, 79-letna Santina Schillani por. Voivoda.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Ul. Alpi Giulie 2, Ul. S. Cilino 36, Opčine, Milje (Mazzinijev dvored 1). (od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30) Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11. Opčine, Milje (Mazzinijev dvored 1).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA. Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrezina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

mali oglasi

ODDAMO v najem frizerski salon v Križu. Telefonirati v večernih urah na št. 0470-213.

HISO Z VRTOM, tudi staro, ali ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE iščem v Trstu ali okolici. Alpe-Adria, tel. na št. 794-672.

MOTOR KAWASAKI »Z 500« prodam, september '83, prevoženih 11.000 km, z raznimi pritliklami in 4 gumami, v odličnem stanju, 3.300.000 lir. Tel. na št. 414-542.

Restavracija FURLAN

REPENTABOR - COL 19

Otvoritev prenovljenih prostorov danes, 9. avgusta, ob 20. uri

Vabljeni klienti in prijatelji!

Še nekaj o letošnjem puljskem festivalu

»Leto 1985 je bilo v vsakem oziru povprečno leto. Imamo dobro obrtniško kinematografijo, kjer ni velikih prepadov med idejo in realizacijo filma, manjka pa imaginacije, poguma in drugih stvari, ki omogočajo nadaljnji razvoj jugoslovanskega filma. Kusturičin film je le izjema, ki potrjuje pravilo. Tudi slovenska produkcija je nekako povprečna, čeprav šteje letos izjemno pet naslovov in je to gotovo finančni in družbeni uspeh.« Tako nam je sintetično komentiral letošnji pregled filmov v Pulju, ugledni kritik in filmski teoretik Božidar Zečević.

Z naše strani smo od 27 najavljanih filmov videli skoraj vse, kar je bilo najbolj zanimivo in prvi občutek je, ne glede na presenetljivo uvrstitev Kusturice v Cannesu in izjavo Zečevića o »povprečnosti«
90-filma, da imamo pred sabo živahno in večglasno kinematografijo, ki se čedalje bolj uveljavlja, samostojno in avtohtono, neke vmes med hollywoodskim zahodnim in vzhodnim (npr. češkim) filmskim modelom. Če so nekatere produkcije res povprečne, smo zabeležili pri drugih nove vsebine in kvalitete. In če skusamo, v prvi opredelitvi, uokviriti letošnje puljske filme v nekakšne tematske sklope, lahko najprej ugotovimo — v letu 40-letnice osvoboditve — da se čedalje zanemarljivo tako rekoč najbolj značilen jugo žanr, partizanski film.

Samo štiri naslovi so letos izrecno obravnavali mitologijo in zgodovino NOB. KONEC VOJNE D. Krešoje, ki je prej individualno postavljena zgodba o zločinu in kazni, o krivici in maščevanju, kot pa klasičen partizanski film. Isto velja za VOZEL Makedonca C. Kenevskega, ki je nekakšen nočni »thrilling«
v zasedenem mestu z Nemci, fašističnimi kolaboracionisti, deportiranimi židi in partizanskimi ilegalci. Rajnlova LJUBEZEN, po romanu Marjana Rožanca, je predvsem psihološka analiza odprtosti in pozitivne naravnosti neke mlade osebnosti do vseh, dobrih in slabih. Partizanski naj bi bil tudi ORKESTER NEKE MLADOSTI (S. Pavlovič), ki je v resnici ležerna in neizvirna mladostniška povest, postavljena slučajno in brez zveze v času NOB.

V Pulju sta bila na sporedu še dva mladinska filma, ki nas nista nikakor zadovoljila: SKRIVNOST STAREGA PODSTREŠJA V. Tadeja in LOVLJENJE ZRAKA Z. Sotre.

Oba režiserja sta posnela ti dve zgodbi precej stereotipno, v slogu najbolj povprečnih TV nadaljevanj. Tadej je letos tudi predstavil pomembno jugo-angleško erotično koprodukcijo ANTICASANOVA.

Preden se lotimo sodobnih tem, omenimo edina zgodovinska filma: Klopčičevo DEDIŠČINO, ki raziskuje segmente slovenske zavesti in kulture v večgeneracijski perspektivi in prefinjeno ORVATOV ODLČITEV, ki jo je E. Galič posnel po Krleži. Klopčič in Galič precizno obravnavata zadnja leta prejšnjega in prva leta tega stoletja, ki so važno poglavje v zgodovini jugoslovanskih narodov.

Filmi s sodobno temo spadajo pod najširši in najbolj heterogeni skupni imenovalec. V glavnem gre za komedije, ki pa združujejo v sebi več občutij in odnosov do današnjega življenja. Tragično razsežnost nemoči, ki jo doživlja posameznik nasproti sivini in povprečnosti družbenega stroja, v slovenskem NAŠEM ČLOVEKU režiserja J. Pogačnika in scenarista J. Povšeta. Razposajeno in svobodno ljubezen v NI LAHKO Z MOŠKIMI (M. Vukobratović) in pa zadržano, platonsko varianto tega čustva, po vzoru romantičnih romanov v LJUBEZENSKIH PISMIH S PREMISLEKOM (Z. Berković). Grenko in tudi sarkastično razpoloženje do sedanjih težav v portretih TAJVANSKE KANASTE (G. Marković) in JAGOD V GRU (S. Karanović). In končno najbolj skrajna in črnogleda diagnoza v B. Draškovičevem ŽIVLJENJE JE LEPO, ki se ne zadovolji le z efemernim prikazom sedanjih stiske jugoslovanske družbe, pač pa odpira obče dimenzije spopada antikonformističnega posameznika z družbo.

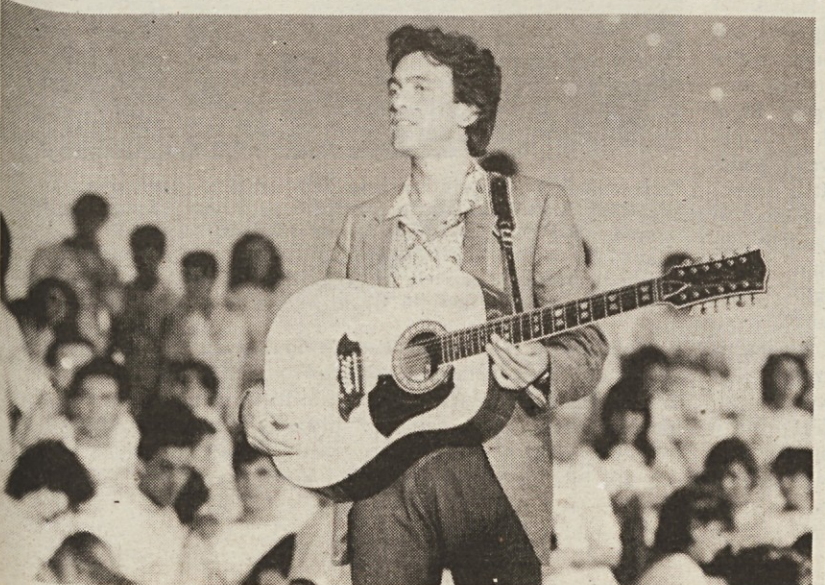
Posebno poglavje zaslužijo, zaradi inovativnosti in izvirnosti svojih predlogov, nekateri letošnji debutanti. Beograđan D. Tucaković, s svojim lepim mladostniškim portretom ŠEST DNI V JUNIJU, ki spominja po svoji avtentičnosti na prvega Pasolinija, na Bogdanovičevu ZADNJO PREDSTAVO in na Fellinijeve VITELLONE. Slovenca Robar in Slak, s svojima režijskima podvigoma OVNI IN MAMUTI in BUTNSKALA, ki si gotovo zaslužita tudi mednarodno odmevnost. Končno zaradi njegove atipičnosti in etnološke bogatosti imenujemo še PROKO, prvenec kosovskega režiserja Isa Cosja.

Davorin Devetak

Čas lahkotnih popevk

Znano je, da pridejo razni popevkari na svoj račun predvsem poleti, ko se na raznih prireditvah predstavljajo občinstvu in ga s tem želijo privezati nase. Tako seveda delata tudi Viola Valentino in Riccardo Fogli.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	King Rollo e i palloncini - risanka
11.15 Televideo - poskusni program	Klimbo - risanka
13.00 Poletni maraton	Cento anni d'amore - film
Trnjulčica - balet - 1. del	Igrajo Aldo Fabrizi, Maurice Chevalier, Alba Arnova
13.30 Dnevnik	Iz parlamenta
13.45 Stagione d'amore - TV film	Dnevnik 2 - Športne vesti
15.20 Il mondo di Obladi Oblada	18.40 Samuraj senza padrone - TV film
16.10 L'impareggiabile dr. Snuggles - risanka	Meteo 2 - vremenska napoved
16.35 Il grande teatro del West - TV film	Dnevnik 2 - Vesti
17.00 Sulle strade della California - TV film	20.20 Dnevnik 2 - Šport
17.50 Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici - risanka	20.30 La Primula Rossa - 2. in zadnji del
18.30 Che fai... ridi?	21.45 Bert D'Angelo superstar - TV film
Il ritorno di Billi e Riva - 1. oddaja	22.35 Dnevnik 2 - Vesti
19.35 Almanah in vremenska napoved	22.45 Leonard Cohen: Hotel - Rosa d'oro di Montreux 1984
20.00 Dnevnik	23.20 Il brivido dell'imprevisto - TV film
20.30 Laurel & Hardy: due teste senza cervello	23.55 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
Življenje in delo najbolj komične dvojice - 4. oddaja	
21.45 La legge del mitra - film 1 del Igrajo Charles Bronson, Susan Cabot, Barboura Morris	
22.35 Dnevnik	Tretji kanal
22.40 La legge del mitra - 2. del filma	11.15 Televideo - poskusni program
23.15 A Venezia - 2. del	16.55 Šport
00.10 Dnevnik 1 - Zadnje vesti	19.00 Dnevnik 3 - Vesti
	Santarangelo: La cittadella del teatro
Drugi kanal	20.00 Sola in vzgoja: Psicologia evolutiva
11.15 Televideo - poskusni program	20.30 Sancia di Castiglia
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri	Opera v dveh delih Gaetana Donizettija
13.15 Due e simpatia	22.35 Dnevnik 3
Che fare? - 2. del nadalj.	23.00 Filmska kamera in spomin
14.30 L'estate è un'avventura	23.15 Il principe della fisarmonica
King Rollo e il compleanno	

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana	Koper
14.40 Teletekst	15.00 Film
15.55 Sofija: EP v plavanju - vaterpolo	16.30 Combat - TV film
17.55 Poročila	17.30 Soko - TV film
18.00 Nepomembno in pomembno - 2. del nanizanke	18.00 Nepremagljivi Shogun - risanka
18.15 Obiskovalci - 4. del	18.30 Kenguru Skippy - TV film
18.45 Železi ste - pogledjte	19.00 Odprta meja
19.30 Dnevnik I	V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednje vesti:
20.00 Živi planet: Morja trave - 5. del	TOLMEČ — Simpozij o komuniciranju
20.55 Ne prezrite	SOVODNJE — Posledice požarov
21.10 Gangsterska kronika - 7. del	TRST — Zaradi počitnic delno zaprte trgovine
22.00 TV dnevnik	TRST — Kam odhajajo Tržačani na oddih
22.10 Začetek po koncu - film Igrajo June Broughton, Henry Moxon, Sylvia Stoker	SAN DANIELE — Končal »Folk Est 85«
Zagreb	GRADIŠČE OB SOČI — Razstava del Tina Piazze
15.15 TV koledar	19.30 TVD Stičišče
18.45 S plesnim orkestrom	19.50 Vaterpolo - evropsko prvenstvo
19.30 TV dnevnik	20.25 Martin Eden - TV nadalj.
20.00 Hobotnica - 3. del	21.30 Trip: zabavna potovanja
21.00 Zabavata vas Neda in Zdravko	22.30 TVD Vse danes
21.45 TV dnevnik	22.40 Dance mania - glasbena oddaja
22.00 Gost urednik: Edo Murtić	23.00 Combat - TV film
23.30 Program plus: Benny Hill, Koncert Irene Grafenauer	00.20 Film

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5	11.15 Gli eroi di Hogan - TV film
8.30 Ralphsupermaxieroe - TV film	11.40 Sanford and Son - TV film
9.30 Io, mamma e tu - film	12.10 Cannon - TV film
11.30 Lou Grant - TV film	13.00 Wonder Woman - TV film
12.30 Peyton Place - TV film	14.00 Video estate '85
13.30 Primavera di sole - film	14.30 Kung Fu - TV film
15.30 Westgate	15.30 Gli eroi di Hogan - TV film
16.30 Natura selvaggia - dok.	16.00 Bim Bum Bam
17.00 Lobo - TV film	18.00 Quella casa nella prateria - TV film
18.00 I ragazzi del sabato sera - TV film	19.00 Fantasilandia - TV film
18.30 Tuttafamiglia - kviz	20.00 Rascal il mio amico orsetto - risanka
19.00 I Jefferson - TV film	20.30 L'inferno sommerso - film
19.30 Love Boat - TV film	22.45 100 yards di gloria - dok.
20.30 Navy - TV film	23.15 Fiori nell'ombra - film
22.30 Lottery - TV film	
23.30 Šport	TELEPADOVA
00.30 Ai confini dell'Arizona - TV film	15.00 Arrivano le spose - TV film
	15.50 Operazione ladro - TV film
RETEQUATTRO	16.40 La costa dei barbari - film
8.50 La fontana di pietra - TV novela	18.00 Vultus 5 - risanka
9.40 La schiava Isaura - TV novela	19.00 Yattaman - risanka
10.15 Giorno per giorno - TV film	19.30 Belle e Sebastian - risanka
10.40 Alice - TV film	20.00 Cuore selvaggio - TV film
11.05 Mary Tyler Moore - TV film	20.30 Willard e i topi - film
11.30 Brazil - TV novela	22.15 L'incredibile Hulk - TV film
12.00 I giorni di Brian - TV film	23.15 Sesto senso - TV film
12.45 Giorno per giorno - TV film	00.15 Barnaby Jones - TV film
13.15 Alice - TV film	
13.45 Mary Tyler Moore - TV film	TRIVENETA
14.15 La fontana di pietra - TV novela	9.30 Dokumentarec
15.05 Blue Noah - risanka	12.00 La storia di William Cody - film
15.30 I gatti di Cattanooga - risanka	14.00 TV film
16.00 Mi benedica padre - TV film	14.30 La legge del taglione - film
16.30 Lancer - TV film	16.00 Komični filmi
17.30 La squadriglia delle pecore nere - TV film	17.30 Pacos, un bandito riconoscente - film
18.30 I giorni di Brian - TV film	19.40 Dokumentarec
19.25 La schiava Isaura - TV novela	21.00 TV film
20.00 Amore dannato - TV novela	
20.30 Spira forte, più forte... non capisco! - film	TELEFRIULI
22.30 Tanganika - film	16.00 Hanna e Barbera - risanka
24.00 L'ora di Hitchcock - TV film	16.30 La piccola Nell - risanka
	17.30 The Bold Ones - TV film
ITALIA 1	19.40 Disperatamente tua - TV film
8.30 Quella casa nella prateria - TV film	20.30 Un turco napoletano - film
9.15 Le bianche scogliere di Dover - film	22.30 Nogomet

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.10 Poletni mozaik: Za ta letni čas - Iz arhiva mladinske dramatike: »Otroka kapitana Granta«, Napisal Jules Verne, dramtizirala Desa Kraševac. Peti del. Lahka glasba; 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu: Godalni kvartet Slovenske filharmonije. 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka - Iz svetovne zakladnice pripovedništva; vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«: mešani zbor italijanske skupnosti iz Izole (vodi Claudio Strudthoff) in moški zbor »Razpotje« s Cola (vodi Ivan Trošč) nato: Glasbena priloga; 14.10 Popoldanski program: Potovanje po Veliki Britaniji - Glasbeni listi - V svet filma; - Podoba matere v sodobni slovenski pripovedni prozi - Glasbeni listi; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.00, 6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 13.00 Danes na valu Radia Koper; Mladinska oddaja; Pesev tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.40 Piranski glasbeni večeri.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev programov; 6.30 Jutranji koledar; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Pisma Lucianu; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Popoldanski program: popevka tedna; 15.00 Vrtljak kulture in umetnosti; 17.00 Gulp; 18.00 Besede in glasba; 18.45 Country music; 20.00 Zaključek programov.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Pesmi našega življenja; 11.00 Opreta v tridesetih minutah; 11.30 Jutranji variete; 12.03 Lagrime - variete; 13.25 Master - glasba dan za dnem; 14.30 Sola in vzgoja; 15.00 Motel - Radio 1 po cestah Italije; 16.00 Poletni popoldanski program; 17.30 Jazz glasba; 18.27 Večerna glasba; 19.23 Audiobox Lucus; 20.00 Radijska nadaljevanka; 20.30 Radijska priredba; 21.00 Koncert; 22.35 Glasbeni premor; 22.49 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevnik; 8.00 Sola in vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Četrto nadstropje - interno 9 - radijska nadaljevanka; 9.10 Vsa Italija... govori; 10.30 Beležke s poletnega križarjenja; 12.45 Vsa Italija... igra; 15.00 Glasbeno-govorni program; 15.37 Glasbeno popoldne; 16.35 Radijska priredba; 17.30 Radijska zgodba; 19.50 Jazz glasba; 21.00 Radijska priredba; 22.20 Parlamentarna panorama; 22.40 Glasba za klavir.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.00 Prometne informacije; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije (Ljubljana, Koper, Maribor); 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za solarje; 8.35 Počitniški pozdravi; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Na krilih romantike...; 14.30 Človek in zdravje; 14.40 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi (prenaša tudi II. program); 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapele...; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini.

Napeto ozračje pred današnjo skupščino Vodstvo KZE gluho za stališča sindikalne zveze delavcev v zdravstvu

Vodstvo goriške Krajevne zdravstvene enote je danes, bolj kakor kdajkoli prej, v slepi ulici, možnost komisarske uprave pa zelo blizu. Mnogo bo odvisno od poteka nocojšnje glavne skupščine, na kateri naj bi predstavniki posameznih strank vendarle pojasnili, kakšno je njihovo pravo stališče do vprašanja prepotrebnosti organizacije javne zdravstvene službe na Goriškem, zlasti kar zadeva zmanjševanje stroškov in redimenzioniranje bolnišnic. Dosedanje izkušnje so pokazale, da so stališča predstavnikov raznih strank zelo različna. Celo predstavniki istih strank imajo do vprašanja različne ali bolj osebne poglede, ki se povrh vsega prav v zadnjem času zelo hitro menjujejo. Skratka, kaotično stanje, ki je pravzaprav posledica (ne)sprejemanja, oziroma zavlačevanja z odločitvami in pomanjkanja minimalnega načrtovanja. Kljub takemu stanju pa pri krajevni zdravstveni enoti (in posredno pri vodstvih strank) še naprej trmasto vztrajajo pri takem načinu vodenja javne zdravstvene službe v naši pokrajini, opozarjajo sindikati, ki so prav tik pred današnjim zasedanjem glavne skupščine, kjer naj bi razpravljali in odločali o teh vprašanjih, sklicali tiskovno konferenco.

»Zato, da vnovič glasno in najostreje obsodimo za nas nesprejemljiv način priprave na sprejemanje tako pomembnih odločitev, da objasnimo naš načrt preureditve zdravstva, da od političnih strank zahtevamo, da se jasno in na vseh ravneh izjasnijo, kaj pravzaprav mislijo.«
Vedeti je treba namreč, da pred sprejemanjem tako pomembnih odločitev izvršni odbor krajevne zdravstvene enote ni smatral potrebno, da sprejme predstavnike sindikalne zveze, vsaj do včeraj ne. Mogoče jih bodo poklicali na pogovor v zadnjem trenutku, danes, pred skupščino.
Na včerajšnji tiskovni konferenci so predstavniki sindikata s področja zdravstva opozorili na pomanjkanje siehernega objektivnega načrta preureditve bolnišnic, na različna stališča posameznih strank, na grobo pogojevanje reševanja osnovnih vprašanj v zdravstvu, z reševanjem politično-upravnih zadev.
Sindikati so proti nameravanemu zaprtju bolnišnice v Krmini in Gradežu in so svoj predlog izdelali že pred meseci, le da je naletel na gluh ušesa. Zmanjšanje stroškov za zdravstvo je mogoče doseči tudi s prekvalificiranjem, oziroma specializacijo obstoječih bolniških ustanov.

»Zato smo na strani prebivalstva, ki nasprotuje, da bi bolnišnico v Gradežu in Krmini zaprli, na slepo, kljub različnim "paketom", ki naj bi jih nudili, oziroma so jih ponudili v zameno,« so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci, kjer so predstavniki tiska posredovali tudi nekaj podatkov o posledicah takega načina vodenja zdravstvene službe. Tako recimo so že nekaj dni, menda zaradi pomanjkanja osebja, zaprte poliambulante za okulistiko, ortopedijo in otorino v Krmini, naravnost nevzdržno je stanje v Gradežu po nekaterih premetitvah v zadnjih dneh.

Sindikati so tudi napovedali zaostritve sindikalnega boja v kolikor ne bo prišlo do soočanja z upravnim odborom in to še pred nocojšnjo skupščino. Že od jutri dalje bodo začeli z raznimi oblikami sindikalnega boja.

Medtem vlada veliko pričakovanje za nocojšnjo skupščino, ki bo najbrž zelo vroča, tako kakor je bila vroča zadnja seja občinskega sveta v Gradežu. Mogoče bodo pokrajinska vodstva strank skušala v zadnjem trenutku sestaviti skupen dokument in tako rešiti potapljanje se barko. Skupščina je napovedana za 18.30 v občinski sejni dvorani v Gorici.

Opera Madame Butterfly v torek v Gradišču

Ljubiteljem opernih prireditev odlej ne bo treba več v Trst, Benetke, Verono ali drugega mesta, vsaj v poletnem času ne. Na pobudo Avtonomne letovišarske ustanove v Gradišču bodo namreč v tem kraju obnovili tovrstne prireditve, pa čeprav na odprtem.

V torek, 13. t.m., ob 21. uri bo na prireditvenem prostoru v Ulici Ciotti na sporedu Puccinijeva opera Madame Butterfly, v izvedbi orkestra Filharmonia Veneta pod vodstvom Franca Ferrarisa ter igralcev in pevcev gledališča Verdi iz Padove. V glavni vlogi nastopa Rita Lantieri. V sredo, 14. avgusta, pa bo v Gradišču balčna predstava v izvedbi plesalcev gledališča iz Verone, ki bodo posredovali tri koreografske postavitve: Štiri letne čase Antonia Vivaldija, Simfonijo št. 101 Josefa Haydna in Og-njeno ptico Igorja Stravinskega.

Gre za dva izjemna kulturna dogodka, ki bosta nedvomno obogatila ponudbo poletnih prireditev na Goriškem.

Vstopnice so na razpolago v pisarni avtonomne letovišarske ustanove v Gradišču, Ul. Ciotti. Vstopnice z rezervacijo so na razpolago po 14 tisoč lir, oziroma 12 tisoč lir za bolj oddaljene prostore. Na razpolago je tudi etnotna (abonmajška) vstopnica za obe predstavi. Stane 24 tisoč lir.

Jazz koncert na gradu

Danes zvečer bo na goriškem gradu prava poslastica za vse ljubitelje jazz-a, nastopila bo namreč jazzovska skupina Biroland Jazz Group, ki je s svojo glasbo znana daleč zunaj meja naše dežele. Skupina nastopa od leta 1981, ko so se spojili razni posamezniki z ansamblom Electric Jazz iz Vidma. Pri svojem glasbenem ustvarjanju se Biroland Jazz Group naslanja predvsem na jazzovske mojstre kot so Whatther Report, Miles Davis, Chick Corea in Steps Ahead, čeprav ne opušta kompozitorske možnosti posameznih članov ansambla. Skupina je imela že številne nastope po vsej severni Italiji, na raznih jazz festivalih in v jazz klubih, izredno velik uspeh pa ga je skupina zabeležila na Umbria Jazz '85. Biroland Jazz Group sestavljajo: Nevio Zaninotto (sax), Carletto Zampa (trobenta), Paolo Dal Sacco (kitara), Piergiorgio Caschetto (klavir), Sergio Rizzi in Joan Giorgio (oba električni bas), Federico Luciani (tolkala) in Umberto Trombetta Ghandi (bobni).

Ptičji sejem

v Doberdobu

Jernejev ptičji sejem, goriška prirediteljska tradicija, bo tudi letos (že drugič) v izgnanstvu. Prirediteljski odbor, ki je bil zaradi organizatorja, 25. avgusta, na vrtno restavracijo Siliade v Doberdobu.

● Pokrajinski odbor za lov je te dni objavil lovski koledar za sezono 1985-1986.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev na Goriškem obvešča, da je še nekaj prostih mest za avtobusni izlet v Logarsko dolino, 25. avgusta. Prijave do ponedeljka, 12. t.m., na sedežu društva.

koncerti

V okviru ciklusa koncertov mladih glasbenih ustvarjalcev iz naše dežele bosta v nedeljo, 11. t.m., ob 21. uri, v knjižnici »Falco Marin« v Gradežu (Ul. Leonardo Da Vinci 20) nastopila kitarista Claudio Liviero in Giorgio Tortora. Koncert prireja društvo »R. Lipizer«.

kino

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30—20.30 »Očuh«; 22.30 »Grške smokvice«.
SVOBODA 20.30 »Zgodba o lepoticah« 22.30 »Resnične zgodbe 8. del«.
DESKLE 19.30 »Newyorški parač«.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore, Ul. F.lli Rosselli 23, telefon 72340.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska, Ul. s. Michele, telefon 21074.

Namestili napis na pročelju Kulturnega doma v Gorici

Na pročelje Kulturnega doma v Gorici so pred kratkim namestili še napis. S tem je bila odpravljena pomanjkljivost in bo odslej vsakdo že po napisu lahko ugotovil, kaj predstavlja lepa stavba v križišču Seme-niške ulice in Ulice Brass.

Sicer pa je bolj kakor zunanost, pomembna vsebina, to je kaj se v objektu dogaja. Že samo podatki o obisku kulturnih, športnih in drugih prireditev v lanskoli sezoni dovolj zgornjo pričajo, da je dom dejansko središče Slovencev na Goriškem.

Trenutno so prostori še zaprti, toda že čez dober mesec bo spet pričela redna dejavnost, z vajami, treningi, gledališkimi in koncertnimi prireditvami in ne nazadnje z družabnostmi.

Obnovila se bo dejavnost, ki bo dosegla vrh v zimskih mesecih.

Zahtevno gašenje

Goriški gasilci so bili še včeraj pozno popoldne zaposleni z gašenjem požara v zadržnem hlevu na Stradali, kjer je ogenj v sredo uničil ogromno količino krme, slame in tudi nekaj opreme. Gašenje je bilo zelo zamudno, saj so morali celotno gmo-to tlečega sena razkopati in odpeljati.

● Pri Palkišču je z motornim kolesom padel 27-letni Oriano Hoban iz Štandreža. Utrpel je lažji pretres možganov in si zlomil nogo.

Smrt 20-letnega vojaka na straži v smodnišnici

Zadel ga je strel iz prijateljeve puške

Namestnik državnega pravdnika pri goriškem okrožnem sodišču dr. Matteo Trotta vodi preiskavo v zvezi s smrtjo 20-letnega vojaka Davida Carlja. Fant, ki je bil doma iz okolice Ferrare in ki je služil vojaški rok pri 183. bataljonu »Nembo« v Gradišču, je umrl v sredo, pozno zvečer, med prevozom v bolnišnico, potem ko ga je s strelom iz puške ranil prijatelj. Dogodek se je pripetil nekaj po 22. uri v smodnišnici pri Ločniku, kjer bi moral Carli opravljati stražarsko službo do konca tedna. Kljub hitri zdravniški pomoči in takojšnjemu prevozu v bolnišnico, ranjencu niso mogli več pomagati. Strel iz vojaške puške garant ga je zadel v prsi.

Okoliščine tragičnega dogodka žal niso znane, domnevati pa je mogoče, da se je orožje sprožilo samo od sebe. Izvedelo se je tudi, da je obrambni minister Spadolini že izrazil sožalje hudo prizadeti družini in da o dogodku, poleg civilnega sodstva, vodijo preiskavo tudi vojaške oblasti.

Dogodek, ki se je pripetil v Ločniku, je toliko bolj zaskrbljujoč, saj gre že za drugo smrtno nesrečo vojaka v tednu dni v naši deželi. Nedavno tega pa je med vojaškimi vajami pri Doberdobu izgubil življenje mlad podčastnik.

Pridržana prognoza za upokojenca

S strogo pridržano prognozo so včeraj nekaj po 17. uri sprejeli v goriško splošno bolnišnico 68-letnega upokojenca Danteja Azzalina iz Gra-

dišča, ki se je hudo ranil v prometni nesreči pri Moraru. Po ugotovitvah obhodnice prometne policije je prišlo do trčenja med motornim kolesom, na katerem se je vozil Azzalini in avtomobilom. Trčenje je bilo silovito in Azzalini je pri tem zadobil zelo hude telesne poškodbe, zlom desne noge, zlom sedmih reber in utrpel je pretres možganov. Kako je do nesreče prišlo, še ni povsem pojasnjeno.

Leopold Juren 85-letnik

V sredo se je moral Leopold Juren - Motejev z Vrha pošteno potruditi, da je v eni sapi ugasil vse sveče na torti — teh je bilo namreč kar 85. Ker je Leopold Juren tudi najstarejši vačan smo ga obiskali in povedal nam je, da še vedno rad zjutraj prebere najprej naš dnevnik, seveda brez naočnikov. Sicer nimajo zdravniki z njim veliko skrbi, saj je v svojem življenju le enkrat prestopil prag bolnišnice. Pravi tudi, da mu sedaj, po smrti žene Kristine, čas zelo počasi teče, saj nima več dovolj moči, da bi se ukvarjal s poljedelstvom, kot je pravzaprav to delal vse življenje. Čas preganja z igranjem kart pa tudi s prebiranjem knjig. Najraje vzame v roke vojne ali zgodovinske romane, predvsem pa rad prebira romane o dogajanju v prvi, »avstrijski« vojni, ki se je je sam udeležil kot avstro-ogriški vojak. Ob visokem jubileju mu seveda želimo obilo zdravih in zadovoljnih let.

Marko Waltritsch

Pevma, Oslavje in Štmaver skozi stoletja

27.

Leto dni po ustanovitvi tega društva so v štmavru tudi liberalci ustanovili svoje Izobraževalno društvo »Hrast« in sicer 15. avgusta 1926. V tem društvu so bili predvsem starejši ljudje liberalnega mišljenja, navezani na goriško liberalne prvake izpred prve vojne. Ustanovni sestanek je bil v Melinkovi hiši št. 5. Na njem se je zbralo osemnajst ljudi. Za predsednika je bil izvoljen Jožef Figelj, za podpredsednika Ivan Melink, za tajnika Jožef Bitežnik, za blagajnika Avgust Lenardič, za knjižničarja Ivanka Bensa, za preglednika računov pa Jožef Bensa. Ustanovni člani so bili še Alojz Bitežnik, Peter Klinkon, Izidor Melink, Franc Melink, Jožef Terčič, Erminio Velikonja, Pavla Melink, Marija Velikonja, Valentina Primožič, Lev Pintar, Zora Pintar in Marija Fonzari. Društvo je nastalo na pobudo Zveze prosvetnih društev, v katero se je tudi včlanilo. Skrbelo je tudi za veselice, na katere so prihajala v goste druga društva. Na prvo prireditev so vabili veliki plakati rdeče barve. Tudi to društvo je prenehalo delovati že leto dni kasneje zaradi fašistične prepovedi.

V začetku leta 1927 je prenehala tudi upravna samostojnost podgorske občine, v katero so spadale tudi Pevma, Oslavje, Štmaver in Podsabotin. To občino kot tudi občine Ločnik, Štandrež, Vrtojba, Šempeter in Solkan so takrat priključili Gorici. V Italiji so takrat ukinili nad 8.000 manjših občin. V samostoj-

ni podgorski občini je bila po vojni najprej vzpostavljena predvojna oblast z županom Klančičem. Potem je bil nekaj časa za komisarja Mohor Dominko iz Pevme, poštar, ki je bil na prvih volitvah tudi izvoljen za župana. Po volitvah v januarju 1924 so bili v občinskem svetu z županom Dominkom še svetovalci Štefan Bregant, Jožef Figelj, Anton Gravner, Anton Klančič, Jožef Klaučič, Jožef Komavli, Miha Marinič, Valentin Mikluš, Jožef Nemec, Peter Primožič, Hinko Sošol, Albin Terčič, Ivan Bensa, Franc Bregant, Andrej Bizjak, Franc Delpin, inž. Francesco Fogar in Andrej Paglavac. Slednji je kmalu dal ostavko, ker so ga vzeli v službo kot uradnika na občino. Fašistična vlada pa je že 10. aprila istega leta razpustila podgorski občinski svet in imenovala komisarja. Izbrala je bivšega svetovalca Miha Mariniča iz Podsabotina. Akcija za priključitev okoliških občin goriški se je pričela že takrat in komisar Miha Marinič je tozadevno zahtevo podpisal 11. maja 1924. Leto dni kasneje, 9. junija 1925, je prefektura imenovala novega komisarja, državnega uradnika Nunzia Amedea. Nove volitve za obnove občinskega sveta so bile 20. avgusta 1925. Izvoljeni so bili Mario Simoniti, Just Bandelj (sin Justa), Just Bandelj (sin Mihaela), Štefan Bensa, Franc Bregant, Rudolf Černic, Franc Delpin, Anton Figelj, Jožef Šuligoj, Edvard Okroglič, Jožef Simčič, Jožef Figelj, Oto Gravner in Bogomir Gravner. V podgorski občini je tedaj zmagała komunistična lista, za župana je bil izvoljen Mario Simoniti. Prefektura pa njegove izvolitve ni sprejela in je povabila občinski svet, da izbere novega župana. Na seji 13. septembra 1925 so svetovalci potrdili prejšnji sklep, nakar je prefektura občinski svet razpustila in ponovno imenovala Nunzia Amedea za komisarja. 2. decembra 1925 je ta predlagal, da bi ulice in kraje poimenovali z imeni iz prve svetovne vojne, kar se je tudi zgodilo. V začetku leta 1927 je bilo konec občinske avtonomije.

Po razpustu slovenskih prosvetnih društev in ukinitvi slo-

Trije mladi z Oslavja so leta 1928 odšli v Argentino. To so bili Emil Klanjšček, Karlo Primožič in Franc Figelj (na sliki, v sredi, sede). Z njimi so se pred odhodom slikali še Anton Klanjšček in Jožef Primožič (sede) ter Franc Primožič, Jožef Gravner, Jožef Klanjšček, Albert Mikluš, Karlo Drufovka, Anton Figelj in Karlo Drufovka (stoje)

venskih šol je bilo treba živeti v novi stvarnosti. Mnogi so že takrat delali za prihodnjo osvoboditev. Med temi je bil Albin Valentinič iz Pevme, ki je bil takrat zaposlen v Narodni knjižnici v Gorici in je tam prišel v stik z goriškim dopisnikom tržaške »Edinosti« Albertom Rejem in Zorkom Jelinčičem. Ta dva sta bila med vodilnimi člani tajne organizacije TIGR. Valentinič je z njima aktivno sodeloval, skrbel je za zvezo s somišljeniki v Brdih in večkrat tudi sodeloval v ilegalnem prevozu ljudi čez takratno italijansko-jugoslovansko mejo, razpečevanjem ilegalne literature itd.

Ob 100-letnici obstoja repentabskega gostinskega obrata

Restavracijo Furlan obnovili in okusno opremili notranje prostore

Ob vznožju slikovitega griča Tabor se v zaselku Poklon nahaja znana restavracija Furlan. Gostinski obrat že vrsto let uspešno upravlja Karlo Guštin skupno s hčerka Majdo in Alenko ter zetom Nevom. Guštinovi so v restavraciji Furlan popestrili ter kakovostno dvignili raven gostinske ponudbe. S tem so razširili krog obiskovalcev in stalnih klientov, tako da je gostilna zaslovela širom po Tržaškem ozemlju po svoji dobri kuhinji in hitri postrežbi.

Letos slavi restavracija Furlan stoletnico svojega obstoja. Ob tej priliki so lastniki obnovili in okusno opremili notranje prostore, kar bo gotovo okrepilo ugled te repentabske gostilne. Pred sto leti je v delovanju bodoča gostilna Furlan vlagal svoj trud gostilničar Štefan Ozbič, ki je uvedel poglavitne značilnosti avstro-ogrske

Restavracija Furlan je zaprta vsak ponedeljek in torek.

kuhinje. Lastništvo gostilne je nato prevzela ugledna družina Furlan, ki je svojo podjetniško daljnovidnost osredotočila na gostilniško dejavnost in s tem pripomogla k vedno večjemu ugledu svoje gostilne. Obenem je go-

stilna Furlan opravljala važno vlogo v protifašističnem vaškem delovanju in v vojnem obdobju nudila ilegalno prenočišče številnim partizanom, med katerimi tudi komandantu Bazoviške brigade Francu Nemgarju.

Poleg številnih tipično kraških specialitet se lahko obiskovalci restavracije Furlan pogostijo z raznovrstnimi okusnimi jedmi od »pastiča« iz artičok in špinacnih raviolov s sme-

tano, preko srne s polento ali cmoki, »Keiserfleisch« s krompirjevimi kifelčki ali florentinskega zrezka na žaru z raznimi prikuhami do tipičnih »kremšnit - cavat« in skutnega ali jabolčnega štrudla.

Restavracija Furlan vas torej z vsemi svojimi dobrotami pričakuje, da jo obiščete od jutri dalje v enkratnem kotičku tržaškega Krasa, na Repentabru.

Na Obali in Krasu trenutno letuje vsaj 25 tisoč turistov

PORTOROŽ — Čeprav je slabo vreme pregnalo nekaj turistov iz obalno-kraških kampin, pa deževje za zdaj še ni zares ogrozilo tukajšnje turistične konice. Na Obali in Krasu letuje vsaj 25 tisoč turistov, s tem, da so bili v sredo kampi zasedeni 80-odstotno, zasebne sobe 96 in hoteli celo

Spet z avtobusi čez Vršič

Cestnemu podjetju iz Nove Gorice je v prejšnjih dneh uspelo tudi uradno usposobiti cesto čez najvišji slovenski prelaz — Vršič, tudi za avtobuse. Začasna zapora Vršiča za avtobusni promet je sicer prinesla kar precej škodo trentarskim ljudem in tamkajšnjim gostinskim delavcem, vse pa se je sedaj dobro izteklo; ob lesenem mostu, zaradi katerega se ni mogel čez Vršič odvijati avtobusni promet, so začasno naredili vodni propust in nanj nasuli material, da morejo čezenj avtomobili, most sam pa bodo začeli popravljati.

107-odstotno, torej najboljše v tem letu in s številnimi dodatnimi ležišči. Ob slabem vremenu se turisti najpogosteje in najraje podajo na izlete.

Tako je te dni precej večji obisk v Škocjanskih jamah, v Lipici, Postojni, po istrskih krajih, kot sta Grožnjan in Motovun in tako dalje. Samo v Lipici si je včeraj konje ogledalo več kot dva tisoč, predvsem tujih turistov. Sicer pa je avgust še naprej v znamenju turističnih rekordov. Gostov je na Obali in Krasu trenutno 8 odstotkov več kot v istem času lani, delavci koprške luške kapitanije pa so nam povedali, da je bilo letos v sedmih mesecih 2,5 odstotka več tujih plovil, saj jih je v koprsko, izolsko in piransko pristanišče priplulo kar 7.282, od tega v Piran 5.721. Šlo je seveda za več kot polovico italijanskih navtičnih turistov.

Italijanski gostje pa niso na prvem mestu med turisti, ki priletijo z letali na sečoveljsko letališče, najbrž še zmeraj zaradi desetdnevne obvezne predhodne najave poleta, ki jo morajo opraviti le italijanski letalci, za druge dežele to ne velja, če hočejo s svojim letalom priti v Jugoslavijo. V sedmih mesecih je na sečoveljsko letališče priletelo 900 tujih letal, kar je skoraj 50 odstotkov več kot lani. Na prvem mestu, skoro polovica vseh, so Avstrijci, sledijo letala iz ZRN, Švice in šele potem Italije. V tem času so opravili tudi 712 panoramskih poletov (15-minutni panoramski polet stane tujega gosta okoli 6.500 dinarjev).

BORIS ŠULIGOJ

Program prireditev ob koncu tedna

Obala in Kras

Portorož: 9. 8., ob 21. uri, Avditorij, New York oratorij - koncert leta; 11. 8., ob 21. uri, Avditorij, folklorni večer; 12. 8., ob 21. uri, Avditorij, Broadway show; 12. 8., ob 18. uri, hotel Bernardin, pavalni maraton; 13. 8., ob 21. uri, Avditorij, letni kino; 14. 8., Avditorij, simfonični orkester Antwerpen; 15. 8., ob 10. uri, zidanje gradov v pesku, glavna plaža Portorož; 15. 8., ob 22. uri, portoroški nočni tek; 16. 8., pokal casinò Portorož, letališče in plaža; 16. 8., ob 21. uri, Avditorij, 100 let čarovništva; 16. 8. od 16. ure, v centru Portoroža, maxi shaker show; 16. 8., ob 16. do 01. ure, maxi cocktail 100 rož; 17. 8. ob 20.30, Avditorij, spektakel narodnega ansambla Martinique; 17. 8., ob 9. uri, ploščad v Portorožu, nastop pihalnega orkestra iz Vevč in mažoret iz Ljubljane; 17. 8., ob 8. do 18. ure, ex tempore, v pesku na glavni plaži Portoroža; 17. 8., ob 23. uri, ognjemet.

Postojna: 11. 8., ob 10. uri, pred Postojnsko jamo, nastop folklorne skupine Planina in Mladi glas iz Toronta in ob 17. uri pred hotelom Kras; obisk Pivke jame v avgustu ob 8., 11., 14., in 17. uri.

Lipica: 16. 8., ob 20.30 v atriju hotela Klub, nastop sopranistke Majde Lužnik in pianistke Brede Ukmar.

Slovenija

Goriška

Bovec: 10. 8., hotel Alp, folklor, Sava Kranj; 10. 8., »Koritniška noč«, Kal Koritnica pri Bovcu; žičnica na Kanin vozi ob sobotah in nedeljah. Most na Soči: 11. 8., funy show.

Cerkno: pokrit pavalni bazen odprt vsak dan razen ponedeljka; bolnica Franja odprta vsak dan od 8. do 18. ure.

Ljubljana z okolico

Galerija Eqrna, razstava slik Zorana Hočevarja, odprta do 28. 8.; galerija Labirint, jugoslovanska risba, do 15. 8.; Slovenska knjižnica, slovenski roman 1945 - 1985, do 31. 8.; Vodnikova domačija, pregled književnega in gledališkega dela Bratka Krefta; 33. mednarodni poletni festival, poletno gledališče Križank: 9. 8., ob 20.30, Slovenski oktet in Nicolai Gedda; 10. 8., ob 20.30, Camerata slovenica, komorni ansambel, Eva Novšak - Houška, mezzosopran; 12. 8., ob 20.30, mladinski simfonični orkester (Antwerpen).

Gorenjska

Bled: 9. 8., ob 21. uri, večer šansonov na Blejskem gradu; 10. - 11. 8., teniški turnir za nagrade Grand

hotela Toplice Bled; 10. 8., tradicionalni piknik za goste Bleda v Ribnem; 11. 8., ob 10. uri, veliki pavalni maraton za lovoriko RTV Ljubljana Kavelje in Korenina; 11. 8., ob 11. uri, mali slovenski pavalni maraton za pokal Bleda; 11. 8., ob 11. uri, promenadni koncert na jezeru v izvedbi pihalnega orkestra Veriga iz Lesc; 14. 8., ob 21. uri, večer jugoslovanske folkore v Festivalni dvorani, izvaja KPD Sava iz Kranja; 16. 8., ob 21. uri, gledališka predstava na Blejskem gradu, nastop gledališča Tone Cufar z Jesenic.

Bohinj: 10. 8., ob 17. uri, kresna noč na Bohinjskem jezeru; 12., 14. in 16. 8., izleti z gorskimi vodniki; gondola na Vogel vozi vsak dan od 7.30 do 18. ure.

Jezerko: 11. 8., ob 11. uri, ob Planšarskem jezeru na Jezerkem, tradicionalni ovčarski bal.

Štajerska

Rogaška Slatina: 13. 8. ob 20.30, v zdraviliški dvorani, folklor, ansambel F. Prešeren iz Celja; 15. 8., ob 20.30, v zdraviliški dvorani, koncert

Luče: 10. in 11. 8. »16. Lučki dan«, večer podoknic, praznik lučkih običajev, kmečkih opravil, ponudba domačih jedi, športne prireditve in zabava.

Obnovljen avtokamp pri Pivki jami

POSTOJNA — Le nekaj kilometrov od Postojne in to pri vходу v Pivko jama, so te dni izročili svojemu namenu nov avtokamp. Po svoji opremljenosti in ureditvi ga prav gotovo lahko uvrščamo v najurejenejše v državi, če že ne v Evropi.

Namesto prejšnjih lesenih hišic so sedaj zgradili 24 zidanih, ki so z lesom obite, med temi so štiri apartmanske, v katerih bo gostom na voljo 96 ležišč. Za šotore in prikolic so urejeni posebni prostori tako, da sedaj kamp lahko sprejme tudi več kot 1500 gostov; temu primerno so urejeni tudi ostali prostori, kot je to recepcija, trgovina in restavracija. Pri tem pa niso pozabili tudi na re-

kreacijske objekte, kot je to balinišče, tenis in sprehajalne steze.

Recepcija je postavljena ob vходу v avtokamp. Tu je izoblikovan poseben parkirni pas za uporabnike recepcije in to tako, da ne ovira ostalega prometa.

Gostinski obrat je grajen v treh krakih in sicer stekleni paviljon, terasni paviljon in kuhinja. Gostinske površine so grajene v isti višini tako, da bo možna strelba z vozički.

Trgovina predstavlja samostojni objekt, ki je postavljen na najbolj prometnem kraju, ki pa je z nadstreškom povezan z gostinskim obratom. Na istem mestu kjer so bile stare sanitarije stoji sedaj nov, dvo-

CENIK ZA TUJE GOSTE (v US dolarjih)

Kamping	2,85
Otroci do 7 let	prosto
Elektrika	1,00
Hladilnik	0,50
Turistična taksa	0,35
BUNGALOV:	
1/4	24,00
Apartment	30,00

Kamping bo odprt predvidoma do 30. septembra. Podrobnejše informacije pri THO Postojnska jama - Avtokamp Pivka jama, tel.: 067/21-382.

etažni objekt. V kleti so sanitarije, umivalniki in tuši. V pritličju so tako imenovani »družbeni« prostori, ki so namenjeni za pomivanje posode, za pranje. Posebej je prostor z hladilnimi omari. Po vsem kampu so nameščene klopi, mize in ustrezno število omari z raznimi priključki, hidranti in smetnjaki.

Da bi se izognili monotoniji so zgradili štiri vrste hišic in sicer v velikosti od 37,20 do 42,80 kv. metra. Vsaka hišica ima pokrito teraso s sedežno garnituro, turistično sobo z dvema posteljami, mizo in omaro, kopalnico s prho in z izrabljenim podstrešjem, do katerega se pride po krožnih stopnicah, kjer sta še dve

ležišči. Do vseh hišic je napeljan vodovod, elektrika, kanalizacija, postavljene pa so na izravnanih terasah. Ena vrsta hišic ima še kuhinjsko hišo, kar bo še posebno dobrodošlo za tiste turiste, ki bi se odločili za daljšo bivanje v avtokampu. Zaradi varnosti je ves kamp ograjen z ograjo, še posebno tisti del pri vходу v Pivko jama, do katere so zgradili nove stopnice. Pri vseh teh delih pa je bila vseskozi prisotna skrb, ohraniti okolico neprizadeto, očuvati senčno gozdno okolje in značilnost kraških tal, kar je že dosedaj dajalo avtokampu Pivka jama svojevrsten čar.

Ob koncu naj povemo še to, da je ta investicija stala več kot 300 milijonov dinarjev. Kar 70 odstotkov je zagotovila Delovna organizacija, z združevanjem sredstev temeljnih organizacij, predvsem Tozda Jame. Banka je prispevala kredite v višini 30 odstotkov.

ŠTEFAN BRATINA

Letos v Lipici 300.000 obiskovalcev?

LIPICA — Statistični podatki o obisku v lipiški kobilarni pričajo, da je interes za obisk te kraške oaze, ki je poseben čar daje čreda belih konj, vedno večji.

V prvih šestih mesecih letos si jo je ogledalo nekaj nad 103 tisoč gostov (štiri odstotke več kot lani), v juliju pa je bilo obiskovalcev 48 tisoč (16 odstotkov več kot lani). Na račun povečanega turističnega prometa v Jugoslaviji, pa tudi glede na to, da na organizirane izlete v Lipico in tudi Postojnsko jamo prihajajo turisti, ki sicer preživljajo počitnice v turističnih središčih na severnem Jadranu v Italiji, v Lipici letos pričakujejo rekorden obisk — 300 tisoč gostov.

D. G.

GOSTILNA URDIH

AL CARSO

Mavhinje — tel. 299471
Ob četrtkih zaprto

Divjačina — cmoki v srnini omaki — kuhani štrukli — jota
Praznični meni ob vsaki priložnosti

Na 16. evropskem plavalnem prvenstvu v Bolgariji

Prva kolajna (bronasta) tudi za Italijo

SOFIJA — Po razočaranjih prejšnjih dni so tudi Italijani prišli do svoje kolajne. Kovina sicer ni najlažnejša, kljub temu pa je bron Domenica Rinaldija v skokih z deske vnesel nekaj dobrega razpoloženja v taboru »az-zurrova«, še zlasti, ker so zadnje odličje v skokih Italijani osvojili leta 1977 s Cagnottom, zadnjo kolajno sploh v skokih z deske pa jim je priboril Di Biasi pred enajstimi leti.

V skokih v vodo se je včeraj tudi prekinila zmagovita serija Sovjetske zveze, saj je prvo mesto osvojil Zahodni Nemec Knuths pred zahodnonemskim rojakom Killatom.

Največje pričakovanje je seveda vladalo za moško tekmovalstvo na 100 m prosto, še zlasti po izrednem svetovnem rekordu, ki ga je na ameriškem državnem prvenstvu postavil Matt Biondi, ki je prvi preplaval razdaljo v manj kot 49". Zmagal je 19-letni Caron, ki je tako Franciji prinesel prvo zlato kolajno po 15 letih. Novi rekord sicer ni padel, vendar je bila to gotovo najboljša tekma na 100 m prosto, ki so jo kdajkoli opravili v Evropi, saj je kar 6 plavalcev šlo pod 51". Najboljši tehnični dosežek pa je bil rezultat Sovjeta Poljanskega na 200 m hrbtno, svoj svetovni rekord je Poljanski zgrešil le za 36 stotink.

Med ženskami se nadaljuje zmagovita pot Vzhodnih Nemk, ki so znova pospravile vse tri komplete zlatih odličij, ki so jih včeraj razdelili ter še dve srebrni kolajni. Velja zabeležiti, da je na 100 m hrbtno Italijanka Carosijeva s časom 1'03"96 zasedla šesto mesto, vendar je postavila nov državni rekord (prejšnja znamka 1'04"20 je pripadala Foralossi-jevi).

Medtem ko so včeraj vaterpolisti počivali, so se začela tekmovalstva v sinhroniziranem plavanju. Po obveznih likih je v vodstvu Angležinja Caroline Wilson.

REZULTATI FINALOV

400 m prosto - ženske: 1. Strauss (NDR) 4'09"22; 2. Mohring (NDR) 4'10"55; 3. Dendeberova (SZ) 4'14"44; 4. Orosz (Madž.) 4'15"10; 5. Gyiuro (Madž.) 4'15"73; 6. Hardcastle (VB) 4'16"15; 7. Lebek (ZRN) 4'16"81; 8. Ingler (ZRN) 4'17"40.

100 m prosto - moški: 1. Caron (Fr.)

50"20; 2. White (NDR) 50"38; 3. Volry (Švi.) 50"70; 4. Werner (Šve.) 50"88; 5. Halsall (Bol.) 50"96; 6. Schowtka (ZRN) 50"97; 7. Rohde (Dan.) 51"16; 8. Johansson (Šve.) 51"30.

100 m hrbtno - ženske: 1. Weigang (NDR) 1'02"16; 2. Zimmermann (NDR) 1'02"60; 3. Šibajeva (SZ) 1'03"12; 4. Bonaciu (Bol.) 1'03"79; 5. De Rover (Niz.) 1'03"88; 6. Carosi (It.) 1'3"96; 7. Patroscoiu (Rom.) 1'04"14; 8. Schlicht (ZRN) 1'04"32.

200 m hrbtno - moški: 1. Poljanski (SZ) 1'58"50; 2. Zabolotnov (SZ) 2'1"88; 3. Baltrusch (NDR) 2'02"57; 4.

Darnyi (Madž.) 2'02"99; 5. Richter (NDR) 2'03"56; 6. Mihalev (Bol.) 2'3"78; 7. Lebherz (ZRN) 2'06"02; 8. Fredin (Šve.) 2'07"20.

4x100 m prosto - ženske: 1. NDR 3'44"48; 2. ZRN 3'45"38; 3. Nizozemska 3'48"59; 4. Švedska 3'50"84; 5. SZ 3'50"84; 6. Francija 3'51"67 (državni rekord); 7. Bolgarija 3'52"33; 8. Italija 3'53"48.

Deska - moški: 1. Knuths (Vzh. Nemčija) 581,46 točke; 2. Killat (ZRN) 579,63; 3. Rinaldi (It.) 561,30; 4. Doerr (ZRN) 550,02; 5. Haage (NDR) 546,87; 6. Trošhin (SZ) 515,43; 7. Čogovadze (SZ) 514,35; 8. Lund (Nor.) 507,60; 11. De Angelis (It.) 453,60.

Deska - ženske: 1. Tsurulnikova (SZ) 514,32; 2. Sidorova (SZ) 476,70; 3. Grecka (ČSSR) 470,22; 4. Bensing (NDR) 462,27; 5. Bercaru (Rom.) 458,10; 6. Doebrich (ZRN) 431,46; 7.

Gerlach (Madž.) 430,68; 8. Baldus (NDR) 424,41; 10. Bisello (It.) 407,37.

KOLAJNE

NDR 7 zlatih, 9 srebrnih, 3 bronaste; SZ 4, 3, 3; ZRN 3, 2, 1; Bolgarija 1, 1, 2; Velika Britanija 1, 1, 0; Madžarska 1, 0, 1; Francija 1, 0, 0; Nizozemska 0, 1, 3; Švedska 0, 1, 2; Češkoslovaška 0, 0, 2; Italija 0, 0, 1; Švica 0, 0, 1.

DANAŠNJI SPORED

PLAVANJE: 9.00 kvalifikacije; 17.00 final: 400 m prosto moški, 100 m delfin ženske, 200 m prsno moški, 100 m prsno ženske, 4x100 prosto moški, 800 m prosto ženske (kval.); **VATERPOLO:** 14.00 Madžarska - Italija, 15.00 SZ - Nizozemska, 16.00 Jugoslavija - Španija, 19.00 Bolgarija - Romunija (B), 20.00 ZRN - Grčija; **SINHONIZIRANO PLAVANJE:** 9.00 kvalifikacije, 19.00 final.

»Azzurri« za finale evropskega pokala

VIAREGGIO — Za finale evropskega atletskega pokala, ki bo 17. in 18. t.m. v Moskvi, so bili sklicani naslednji italijanski atleti:

MOSKI: 100, 200 in 4x100 m Tilli, Simionato, Ullo, Bongiorno, Gorla; 400 in 4x400 m Pavoni, Zuliani, Ribaud, Campana, Nocco; 800 m Barsotti; 1500 m Mei; 5000 in 10000 m Cova, Mei, Antibo; 3000 m zapreke Panella; 110 m ovire Fontecchio; 400 m ovire Ruclli; višina Paiomba; palica Barella; daljina Evangelisti; troskok Badinelli; krogla Andrei; disk Bucci; kladivo Bianchini; kopje F. Michielion; rezerve (doma) Merlo, Boffi, Cosi, Serrani, Bertocchi.

ŽENSKKE: 100 in 200 m Masullo, Balzani, Ferrian, Mercurio, Tarolo; 400 in 4x100 m Rossi, Campana, Belloli, Cirulli; 800 m Possamai; 1500 m Brunet; 3000 Possamai; 10000 Fogli, Curatolo; 100 m ovire Lombardo; 400 m ovire Cirulli; višina Simeoni; daljina Capriotti; krogla Milanese; disk Marelli; kopje Quintavalli; rezerve (doma) Molteni, Vidotti.

Na tržaškem občinskem stadionu »P. Grezar«

Jutri Triestina - Inter

Jutri zvečer bo ob 20.45 na tržaškem občinskem stadionu »Pino Grezar« pri Sv. Ani prijateljska nogometna tekma med domačim drugoligašem Triestino in velikim favoritom za osvojitve državnega naslova, Interjem. Torej Bistazzoni, Romano, De Falco, Cinello in ostali proti Rumiggeju, Altobelliju, Fanni, Tardelliju, Bergomiju in drugim.

To bo vsekakor zanimiva tekma in bo na stadion prav gotovo priklicala, kljub počitniškemu obdobju, številno občinstvo. Triestina je že dosegla zadovoljivo formo, čeprav je izgubila s Palermom in s težavo zmagala proti Cittadelli, medtem ko je Inter le pred kratkim začel s treningi in v sredo prav tako s težavo premagal Trento z 1:0.

Zadnja prijateljska tekma med te-

ma dvema ekipama je bila v Trstu pred kakimi dvanajstimi leti, zaključila pa se je z rezultatom 3:3, potem ko je tržaška ekipa že vodila z 2:0. To so bili časi Corsa in Mazzole...

Še zanimivost. Interjevi igralci bodo imeli lažji trening jutri zjutraj na nogometnem igrišču Zarje pri Bazovici. To bo lepa priložnost za marsikoga, da bo videl Interjeve ase »v živo«.

Prijateljska srečanja

Tudi včeraj so v okviru priprav na novo sezono odigrali vrsto prijateljskih nogometnih srečanj. Izidi: Pescara - Sorrento 1:1; Brescia - Lodigiani 2:0; Napoli - Maceratese 3:0; Torino - selekcija Oltradige 8:0; Parma - Milan 0:3; Udinese - selekcija Karnije 7:1.

V drugi jugoslovanski nogometni ligi

Letos samo Koper

FRANCI BOŽIČ

V nedeljo se bo hkrati s prvoligaškim začelo tudi jugoslovansko drugoligaško tekmovalstvo. Kot edini klub iz Slovenije bo v tej konkurenci nastopil Koper, medtem ko sta se Olimpija in Maribor konec junija od druge lige poslovila. To tekmovalstvo bo bržkone na sporedu zadnjič, kajti v nedeljo se bo v Beogradu sestala konferenca Nogometne zveze Jugoslavije, ki bo verjetno sprejela nov tekmovalni sistem z enotno B ligo, v kateri bo dvajset moštev, medtem ko bodo slabši drugoligaši in boljši republiški ligaši po novem igrali v štirih med-republiških ligah.

Nogometaši Kopra tako ne bodo preveč obremenjeni z bojem za obstanek v ligi, saj praktično ne bo nihče izpadel. Šlo bo v glavnem za uvrstitev v B ligo, vanjo pa se bo uvrstilo po osem najboljših uvrščenih ekip iz obeh drugih lig. V B ligi bosta igrala še dva prvoligaša, ki bosta izpadla, ter dva republiška prvaka, ki bosta najboljša v kvalifikacijah. Obstaja tudi predlog, po katerem naj bi imela vsaka republika in pokrajina vsaj enega zveznega ligaša, vendar najbrž ne bo prodrlo, saj se nanaša le na Slovenijo, ki bi tako dobila člana B lige. V Sloveniji se je o tem precej govorilo, član B lige pa naj bi postal novi republiški prvaki ali pa zmagovalec kvalifikacijske tekme prvak SNL - Koper. Nogometna zveza Slovenije pa bo na konferenci vztrajala tudi pri tem, da bi imeli igralci bodoče B lige profesionalni status, kajti dolga potovanja (enaka kot v prvi ligi) ter številni nastopi in treningi izključujejo amaterski status. Toda tudi s tem predlogom bo Slovenija težko prodrla. Najbrž bo ostalo pri statusu vrhunskih igralcev, ki ga imajo za zdaj drugoligaški igralci — se pravi pri prikritem profesionalizmu. Položaj v zvezi s statusom drugoligaških igralcev je resnično smešen. Igralci smejo dobiti okrog dva milijona starih dinarjev, dejansko pa nekateri zaslužijo tudi po desetkrat več. Najboljši tudi več kot prvoligaški profesionalci.

Koprčanom se torej obeta mirna drugoligaška sezona, seveda pa bodo morali paziti, da ne bodo že po prvih kolih postali outsiderji, tako

da si bodo drugi s pomočjo točk iz Kopra večali možnosti za uvrstitev v B ligo. Obalni drugoligaš starta z zmernimi apetiti, to je bilo opaziti že ob prestopnem roku, ko Koper ni angažiral nobenega znanega igralca. Ponudb pa mu ni manjkalo, toda ko so številne ptice selike v jugoslovanskem nogometu spoznale, da so Koprčani za podpis pogodbe pripravljeni plačati le deset ali dvajset starih milijonov, je bilo pogajanj konec.

V Kopru vlada pred štartom prava nogometna euforija, še veliko hujska kot nekoč v Mariboru. Temperamentna publika bo gotovo močan adut Koprčanov. Tudi moštvo je v tekmovalstvu za naslov amaterskega prvaka Jugoslavije pokazalo zelo solidno igranje, vendar pa bodo boji za drugoligaške točke seveda veliko srdljejši. Koprčani bodo morda še lahko hodili v korak s slabšimi drugoligaši, toda računati morajo tudi na zakulisje. Drugoligaški sodniki so prava mafija, vsi vedo, da delajo za denar in za napredovanje v prvo ligo, toda nihče jim ne more do živega. Problemi v zvezi s sodniki so v drugi ligi veliko hujski kot v prvi, kajti na drugoligaških igriščih ni TV kamer in nevtralnih novinarjev, tako da tudi največje goljufije ostajajo prikriti. Poleg sodnikov pa so tu še sprege klubov, ki igrajo eden za drugega in proti tretjemu. Tako so med seboj povezani bosanski, vojvodinski in hrvaški klubi, le slovenska sprepa ni mogoča, ker Slovenija pač nikoli nima več kot dveh drugoligašev.

Prvi favorit prvenstva je Iskra iz Bugojna, ki je letos izpadla iz prve lige. Moštvo je izgubilo le prvega igralca ekipe Zijaja, ki je odšel k Crveni zvezdi, že v prvi ligi pa se je Iskra odlikovala z nekaj sijajnimi nastopi. Iskrin prvi konkurent bo subotički Spartak, ki mu letos v konkurenci s Čelikom ni uspelo napredovati v prvo ligo, sedaj pa bo pod novim strokovnim vodstvom poskušal znova. Med tistimi, ki bi lahko presenetili, velja omeniti le še moštvi Šibenika in Jedinstva.

V nedeljskem prvem kolu bodo igrali: Proleter - Novi Sad; Zadar - AIK; Borac - Famos; Šibenik - Vrbas; Spartak - Goš Jug; Koper - Jedinstvo (Bihač); Leotar - Jedinstvo (Brčko); Rudar - Iskra; Split - Kiinda.

Pred nedeljskim startom

Spodbudna igra Koprčanov

Koper — Bratstvo 15:1 (6:0)

Nogometaši Kopra so v zadnji preizkušnji pred nedeljskim štartom v 2. jugoslovanski ligi, visoko premagali člana čakovske občinske lige. Kljub visoki zmagi pa verjetno trener Pertič ni bil najbolj zadovoljen, saj nista zaigrala Volč, ki še čuti bolečine po udarcu, čeprav se je pred tekmo ogreval ter vodilni vezni igralec Milovanović, ki je prehlajen. Zato pa velja omeniti spodbudno igranje Borštnara namesto branilca, ki je bil med najboljšimi igralci na tekmi.

Okrog 500 gledalcev pa je vendarle videlo lepo igranje in nešteto lepih akcij ter kar 15 zadetkov, od katerih jih je 6 dosegel razpoloženi Vrkič. Ob Vrkiču so zadetke za Koper dosegli še Studen, Badžin in Omanović po dva ter Pribac, Hrovatič in Viler po enega. Srečanje je sodil Burič iz Kopra. In še dve novi iz koprškega tabora: prvi vratar Franko Kleva je bil uspešno operiran v izolski bolnišnici, na treningu včeraj pa se je resneje poškodoval Nevjo Finkšt, tako da v nedeljo zanesljivo ne bo mogel kandidirati za nastop. (J. Kreft)

Socrates: »Odhajam«

FIRENCE — »Vračam se domov«. To so bile prve besede brazilskega nogometaša Socratesa po včerajšnjem celodnevem sestanku z vodstvom Fiorentine. Socrates je namreč zaprosil vodstvo italijanskega prvoligaša, da bi se lahko vrnil v Brazilijo in zgleda, da so sporazum dosegli z brazilskim klubom Ponte Preta. Seveda o finančni plati vse zadeve niso hoteli nič povedati. Sedaj ostaja odprto vprašanje, če se bo Fiorentina sporazumela s Falcaom ali bo prvenstvo odigrala le z enim tujcem.

Becker izločen

KITZBUHEL — Na teniškem turnirju iz Kitzbuehlu je včeraj največje presenečenje pripravil Diego Perez iz Urugvaja, ki je v samih dveh setih izločil nedavnega wimbledonskega zmagovalca, Zahodnega Nemca Borisa Beckerja. Perez je zmagal z izidom 6:3, 6:1. Nekaj izidov 2. kola: Meinecke (ZRN) - Panatta (It.) 6:1, 1:6, 6:3; Shahar (Iz.) - Canè (It.) 4:6, 6:3, 6:4.

UEFA potrdila kazen

Juventus in Liverpoolu

ZÜRICH — Juventus bo prvi dve srečanja pokala prvakov odigral za zaprtimi vrati, Liverpool pa se bo na evropsko sceno lahko vrnil šele tri leta po izteku prepovedi igranja za nedoločen čas, ki še vedno velja za vse angleške nogometne enajstevce. Tako je včeraj po celodnevem zasledanju sklenila prizivna komisija UEFA, ki je zavrnila priziv Juventusa kot Liverpoola proti prvostopenjski razsodbi, s katero je disciplinska komisija UEFA kaznovala kluba po krvavih dogodkih na bruseljskem stadionu.

Bodisi pri italijanskem kot angleškem klubu je po objavi sklepa prizivne komisije, ki je dokončen, zavladala velika zagrenjenost in ni manjkalo tudi ostrih izjav.

Fillol v Španiji

RIO DE JANEIRO — Pri brazilski enajstevici Flamengo iz Rio de Janeira so včeraj potrdili, da so španškemu klubu Atletico iz Madrida prodali argentinskega vratarja Fillola.

Müller k Innsbrucku

MILANO — Po dveh nesrečnih sezonah pri Interju in lani pri Comu, je Inter svojega veznega igralca Hansija Müllerja dal na posodo za eno leto enajstevici Innsbrucku.

iz planinskega sveta

vsak dan od 10.00 do 13.00, ker je treba rezervirati prenočišče v koči Pordenone.

V nedeljo, 8. septembra, pa bo izlet z osebnimi avtomobili, (ker je bilo pač nemogoče najeti primeren avto) na Koroško z vzponom na Obir (2.142 m). Hoje bo približno pet ur, zainteresirani pa se lahko vpišejo (seveda tudi tisti, ki nimajo lastnega prevoznega sredstva) na sedežu ZSSDI. Vse podrobnosti bomo še javili.

Osma številka

Planinskega vestnika

Avgustovska številka je bila posvečena seveda Triglavu, kot je to razvidno že z naslovne strani, vodni članek pa je napisal dr. Tone Stojin z naslovom: »Aljažev stolp - devetdesetletnik«. Martina Rehar je prispevala zanimiv sestavek z naslovom »Meteora '85 - samostani, pri-

prvenstveno smer 18 ur efektivnega plezanja, v steni pa so imeli slabo vreme s snežnimi nevihtami in sopro, tako pa so imeli pri plezanju prve smeri v centralnem delu Eigerjeve severne stene še težje delo.

Bliznje delovanje SPDT

SPDT ima v kratkem na sporedu tri izlete z osebnimi avtomobili. Prvi bo že v nedeljo, 11. t.m., ko se bodo zamejski planinci podali na Krnsko jezero. Zbirališče izletnikov bo ob 5. uri pred tržaško sodno palačo (Foro Ulpiano). Planinci bodo nato sami izbrali, če bodo šli na Bogatin ali na Krn. Hoje bo pet ur.

Avgusta bo SPDT priredilo še dvo-dnevni izlet z osebnimi avtomobili v Dolino Montanio. Izlet, ki ga vodi prof. Marinka Pertot, bo v soboto in nedeljo, 24. in 25. t.m. Vsi tisti, ki bi se radi udeležili izleta, naj se javijo na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20/2. nadstr., tel. 767304)

Devet desetletij Aljažvega stolpa

V sredo je bila v Triglavskem domu na Kredarici proslava 90. obletnice postavitve Aljažvega stolpa na vrhu Triglava. Čeprav je bilo vreme izredno slabo, se je slavnosti udeležilo kakih sto navdušenih planincev, ki so prisluhnili slavnostnemu govorniku, predsedniku Planinske zveze Slovenije Tomažu Banovcu. Poleg dežja in snega, je pogumne planince spremljal tudi močan veter, ki je pihal tudi do 180 km na uro. Slovensko planinsko društvo Trst je ob tej priliki predstavljaj odborik Vojko Slavec.

Slovenska prvenstvena smer v Eigerju

Člani AO Impol Francšek Knez, Dami Tič in Marjan Frešar so se vrnili iz Švice, kjer so 27. in 28. julija v slovitih severni steni Eigerja preplezali v njenem osrednjem delu nadse zahtevno smer. Prvenstveno smer med češko in poljsko so imenovali Fortuna, ocena pa je VII. Naši alpinisti so potrebovali za

torkih od 20.00 do 20.30. Spomniti se namreč moramo, da imajo planinci s plačano letno članarino petdesetstotne popuste pri prenočevanju v planinskih kočah v Sloveniji.

Preselitev obeležij s Triglava

Zavod Triglavski narodni park bo v sodelovanju s planinskimi društvi Ljubljana - matica in Dovje - Mojstrana preselil spominska obeležja z vršnih grebenov Triglava v Dolino Vrat na balvan Mali Triglav.

Za to so se odločili, ker je del spominskih obeležij, ki so vezana na dogodke ob osvajanju Triglava (Vodnikova, Pernhartova plošča in druge) v teh letih začel razpadati, zaradi česar jih je potrebno obnoviti in nato shraniti v muzeju. Obeležja postajajo tudi ekološko sporna, ker ob njih nastajajo pravecna smetišča.

Ob devetdesetletnici Aljažvega stolpa naj bi Triglavu vrnili prvotni izgled, obenem pa naj bi v Vratih začeli urejati spominski park, podobno Ciglarjevemu v Kamniški Bistrici.

Obisk pri športnih organizacijah na Goriškem

Kljub dvajsetletnemu delovanju je Gradina pred kratkim razpadla

Balinarsko društvo Gradina je bilo ustanovljeno leta 1964 in je nepretrgoma delovalo do lanskega leta. Gradina je kraj nad Doberdobom. Tako ime so si dali balinarji, ki so se s to panogo ubadali še v predvojnem času. Takrat so igrali na dveh progah: Pri Pericu in Pri Franconu. Sistem igre je bil takrat drugačen. Žoge so morali tudi takrat približevati balinu, vendar so jih morali metati čez žico, ki je bila napeta na določeni višini. Leta 64 pa je društvo znova začelo delovati. Kljub spodbudnim uspehom, je panoga zamrla, ker ni več dovolj zanimanja zanjo. O vzrokih, ki so pripeljali k temu, smo se pogovorili z Arnaldom Frandoličem. Slednji je bil v društvu od začetka do konca in pozna dobro vso stvarnost.

»Kako to, da je delovanje zamrlo?«
»V tem času vsak šport zahteva določeno resnost in predvsem trenin-ge. Brez teh ni mogoče tekmovati. Zgledalo pa je, da so vsi imeli premalo časa za to, ali pa so svoj čas uporabljali kako drugače. Mladi pa ne morejo sodelovati, ker se jim ne zdi pravi šport. Brez pomladke društvo ne more naprej. Stari so se naveličali in tako je delovanje zamrlo. Tudi pomanjkanje dobrih igralcev, ki bi dajali zgled, v zadnjih časih ni. Prof. Rupel nam je na vse načine hotel pomagati. Prišlo je tudi do tega, da so bila ustanovljena druga balinarska društva. Vse to naj bi spodbudilo konkurenco. Vse skupaj pa ni nič zaleгло. Tudi turnir ob naši 20. obletnici ni rodil mnogo sadov. Odvijal se je v Gorici in v Doberdobu, kjer je bil tudi finale za prvo mesto. Zmagali smo Doberdobci pred Vrhovci.

Prav Vrhovci so sedaj oživel balinanje. Ker je zagon, ker gradijo nekaj novega in predvsem, ker imajo ljudi, je delovanje še kar pestro. Tam je precej upokojencev in predvsem mladih, ki se s to panogo bavijo. Letos so se namesto nas udeležili zamejskega balinarskega turnirja. Z Goriškega je bila pred letom samo ekipa Gradine, ki je tudi zasedla prvo mesto.«

»Kako pa je bilo na začetku? Kako se je položaj spremenil?«

»Ko se je delovanje začelo, je bilo 35 navdušencev. Bili so mladi in stari. Prednosti je bilo takrat več. Najprej je treba poudariti, da takrat ni bilo v Doberdobu nobenega športnega društva. Prvi predsednik, pobudnik in predvsem organizator je bil Andrej Marušič (po domače Slauko Opajčou z Manderja). On se je že prej ukvarjal z balinanjem v Laškem in je prenesel pobudo v Doberdob. Povabil je tudi predstavnike UBI (Unione Bocciofila Italiana) in ti so poskrbeli, da so društvo vpisali v zvezo. Dokler je on igral, je bilo delovanje zelo pestro. Ko pa je Slauko umrl, je dejavnost začela počasi upadati in žal je lani prišlo do epiloga. Lansko leto smo bili še vpisani v zvezo, letos pa ne več. Ker je društvo slonelo le na nekaterih, je padla odločitev, da se z delovanjem preneha. Tudi stroški so bili vedno višji. Sodelovanje na turnirjih stane in nagrade niso vredne truda. Poleg tega, če ni treninga, je samo izguba časa in denarja.«

»Kateri so vaši najvidnejši uspehi?«

»Najboljši dosežek je bil prvo mesto v C ligi. Ta uvrstitev nam je omogočila nastop na italijanski ravni v Casale Monferratu. Izgubili smo takoj, ker je bila konkurenca res premočna. Vseeno pa smo bili med naj-

boljšimi predstavniki iz naše dežele. Prvo mesto smo dosegli tudi na zamejskem balinarskem prvenstvu in imamo še nekaj manjših lovorik. Kar pa se posameznikov tiče, smo imeli več balinarjev, ki so nastopili v B kategoriji. B kategorija je visoka raven za naše kraje. A kategorije pri nas in tudi v okolici ni. To je že vrh balinanja.«

»Kaj pa sedaj?«

»Balinanje v Doberdobu zlahka ne bo zaživel. Vsi so se naveličali. Moram pa čez nekaj let bo prišlo ponovno do odkritja te panoge. Da bi dejavnost ne zamrla, smo poizkusili marsikaj. Priredili smo vaški turnir posameznikov in dvojic. Udeležba je bila smešna, čeprav bi lahko igrali vsi brez razlik. Če pa se priredijo kvalifikativnejši turnirji in se povabijo druga predstavnstva, je veliko stroškov. ZSSDI nam je vedno pomagala in verjetno bi nam bila še pri strani. Dejstvo pa je, da ni niti 12 oseb, ki bi bili na tem področju aktivni. Ta kriza je zajela tudi Laško. Ostajajo samo pridni igralci. So že tudi primeri plačanih balinarjev.

V Ronkah in v Medeji je balinanje dobro razvito. Tu imajo na razpolago celo pokrite proge. Trenerji pa so celo bivši državni reprezentanti, ki imajo na razpolago dosti mladine.

Pri nas pa ni nobenega zanimanja. Celotno upokojenje, ki bi se lahko s to panogo zabavali, se ne zmenijo zanjo. Bojijo se tudi, da bi naredili slab vtis. Dejstvo pa je, da je v Doberdobu ni več tiste družabnosti, ki je bila nekoč. Ljudje se raje dolgočasijo. Poudarjam tudi, da je neresnost in brezbržnost nekaterih privedla do tega, da je Gradina prenehala delovati. Kdor je hotel delati, je izgubil voljo in potrpljenje. Sedaj pa je težko, da bi spet poprijeli. Nekaj let bo moralo mimo, da bo prišlo spet do nekake volje do te igre. V zadnjih petih letih smo »vlekli« društvo naprej prav »in extremis«. Škoda je vsega tega. Pri gostilni Peric smo imeli svoje igrišče in je bila lepa možnost udeleževanja. Poleg tega pa je sam gostilničar urejal in skrbel za »žogo«. Krivdo pa nosi deloma tudi publika. Pred leti je bilo prerivanje, ko so bila tekmovanja. V zadnjih letih pa je povsem odpovedala. Igralci smo imeli prav občutek osamljenosti. Želeli smo si boderenja in topline. Tako je tudi veselje izhlapelo. Na zadnjem finalu v Doberdobu je bilo prav sramotno. Bili so prisotni samo igralci in sodnik. Mislim, da sem navedel dovolj vzrokov in da sem dovolj jasno obrazilil, zakaj Gradine kot društva ni več.

Arnaldu Frandoliču se zahvaljujemo za jasen pregled delovanja društva. Žal pa bo Gradina ostala le kot zgodovinski dogodek, če se ne bodo Pri Pericu odločili, da spet uredijo proge in se lotijo na novo s to panogo. Ni važno tekmovati. Tudi rekreativno udeleževanje je hvaljevredno, le da dvajsetletna balinarska tradicija ne zamre.

MARKO JARC

Nekdanje mladinsko moštvo, ki je predstavljalo up za nadaljevanje

DAVOR
ZUPANČIČ

16. Dnevnik z odprave SPDT na Južno Anapurno

Vendar nisem hodil k šerpam le iz etnološkega zanimanja. Glavni vzrok, moram priznati, so bile večkrat cigarete. Vodja odprave nam je preprečil, da bi si jih v spodnjih vaseh kupili. Manjša zaloga, ki sva jo imela z Lenardom, je takoj »pogorela«, zato sem bil prisiljen izkoristiti dobroto šerp.

Popoldne smo izbrali za resen načrt naskoka na goro. Višinski nosači bodo po končani verski dolžnosti tudi nosili v hrib. Vodja je odločil, da bo četverica alpinistov naslednji dan ostala v vmesnem taboru na višini 5.300 m. Vsi ostali, ki bodo nosili v goro, pa se bodo vrnili v bazni tabor.

17. aprila je vzhajajoče sonce nad sveto goro Machapuchare naznanjalo krasno vreme. Devet oseb je gazilo globok sneg do stene. Mukoma smo se vlekli po fiksni vrvi in dosegli višek napora čez skalnato stopnjo, ki je bila po obilnem sneženju popolnoma poledenela. Prvič sta v goro odhajali tudi Fausta in Eva. Njuna volja, predvsem pa vztrajnost, sta bili res vzorni. Kar presenetilo me je, kako sta, čeprav prvič v življenju nad pet tisoč metri, plezali s težkim nahrbtnikom na ramenih.

Približno pet ur smo porabili do tiste točke na snežni ravnini, ki smo jo zadnjič z Lenardom in Miličem že dosegli. Postavili smo dva višinska šotora, v katera so se naselili Cergol, Milič in Lenard. Sam sem se spet odpravil v dolino, da bi pri spustu po vrvi spremljal obe punči in zdravnika.

Šerpe so prinesle svoj tovor in to se je kveko poznalo, saj smo imeli v času, vmesnem taboru, še precej opreme in hrane. Ob sestopu sem kar žarel od volje po plezanju. Prepričan sem bil, da bodo dosegli vrh brez izrednih težav. Vsi smo mislili, da je greben, od katerega nas loči borih avesto višinskih metrov, položen in širok ter omogoča varno hojo tudi brez fiksni vrvi. V običajnem snežnem metazu smo brez vsakršne nevarnosti dosegli bazo. Takrat nisem še vedel, da se je prav tistega dne v celotnem vzdušju odprave nekaj spremenilo.

Naslednjega dne sem se spet povzpela na hrib s trdnim namenom, da ne bom sestopil, preden ne dosežemo vrha gore. Zjutraj sem se skupaj s šerpama pripravljala na odhod, ko smo iz doline pod nami zaslišali kliče. Začuden sem gledal prihajajoče, ki so bili, po obrisih sodeč, pripadniki šerpovskega rodu. Vprašali so nas, ali smo odprava iz Italije in ker smo v odgovor prikimali, so se nam veselo predstavili za vodiče tržaškega trekinga. Takega presenečenja tisti dan nisem pričakoval, zato sem pustil Yonga in Ajevo, da sta sama odhitela v steno in sklenil počakati dr. Simuniča, ki so ga njegovi pomočniki oznanjali malo pod taborom.

Dolgo smo čakali, toda naših od nikoder ni bilo videti. Zdravnik Vilko se je odločil, da bo šel naproti

tržaškemu kolegi in je odhitel v dolino. Veselil sem se, da bom zopet videl Ivana, s katerim sem v Katmanduju preživel čudovite dneve. Zal zaradi pozne ure nisem mogel več čakati. Šerpe so bile že dobro uro na poti. Od daleč sem jih opazoval, kako so s počasnimi, vendar konstantnim korakom, nosili težak tovor v snežno pobočje. Fausti sem narekoval cel govor, ki naj bi ga potem posredovala Simuniču.

Počasi se tudi sam odpravim v goro. Najprej z negotovimi koraki in težkim dihanjem, potem pa se napora kar navadam. Uživam, ko se vzpenjam po fiksni vrvi in globoki sneg me ne preveč ovira. Kot vedno, ko postopam ali plezam sam, se mi v glavi brez vsakega reda vrtniči tisočeri misli. Govorim sam s seboj in napora skoraj ne čutim. V razredčenem zraku pa me pomanjkanje sape vendar prisili, da se približno vsakih petindvajset metrov odpočijem. Skušam razbremeniti noge in ramena, na katerih visi težak nahrbtnik; to mi samo delno uspe. Hočeš, nočeš, moraš. Grem nekaj korakov naprej. Spet počitek. Padajoče kamenje me opozarja, da moram čim hitreje prečkati nevarno področje.

Pod navpičnim skalnatim skokom dohitim šerpe. Skoraj nevarno jih gledam, kako se mučijo po poledeneli skali. Zadovoljen in ponosen sem nad svojim hitrim tempom. Oni namreč hodijo v višinah zelo hitro in prekositi njihovo hitrost je pravi podvig. Toda danes se počutim izredno dobro. Sedeč na ozki polički čakanja, da onadva končata raztežaj vrvi. V popolni tišini se predam svojim mislim. Samo padajoče kamenje in pokanje serakov me občasno moti, ko ves prevezet občudujem vrh Južne Anapurne. Nikogar ni pri meni, ki bi mi govoril in me spodbujal, toda v meni kar žari od volje po napredovanju.

Kako vse različno je bilo pred leti na Mount Kenya. Takekrat me je samota skoraj spravila ob živce in podvojila vsako težavo. Bal sem se ponoči in podnevi. Slabo vreme me je takrat rešilo težke naloge, ki sem si jo zastavil. Zelo mlad sem bil takrat in izredno navdušen. Tri dolga leta sem čepel v bančnem uradu in sanjal o prostosti, o gorah in o pustolovčinah.

Lepega dne, ko sem prebiral, glej čudo, Messnerjevo knjigo, in na njej videl sliko najlepšega afriškega vrha, me je zgrabila želja, da bi se sam poskusil na tistih granitnih ploščah. Odpovedal sem se službi in čisto sam poletel v kenijsko prestolnico Nairobi. Poleg krasnega doživetja enomesečnega bivanja na ekvatorju, kaj več nisem storil. Neizkušen sem se velike gore kmalu ustrašil in se na višini 4.800 m obrnil ter dobesedno stekel nazaj med ljudi.

V Himalaji ni bilo tako. Prišel sem z načrtom, ki sem ga gojil dobri dve leti in s »prtljajnikom« polnim izkušenj, nabranih v domačih gorah in z dolgimi izleti v tuje države.

»Razidem je v Ameriki vedno obstajal in vedno bo.«

»Tvoj odgovor ni najspodbudnejši. Nekateri belci tu v kolegiju pravijo, da so z nami večkrat skušali najti skupni jezik, pa je bilo nemogoče. Pravijo, da ste sami krivi za svoje stanje, da vam sami vaši premožnejši bratje ne pomagajo.«

»Same lepe besede! Res je, da marsikateri premožnejši črnc je za nas nevarnejši od najslabšega belca, toda naj mi dokažejo ti modreži, kaj so doslej konkretnega storili, da bi nam pomagali. Brez plačila tu ni pomoči. Dolarjev pa mi nimamo.

»Dragi moj, sam si moraš pomagati. Pri belcu ne bomo dobili pomoči. Pri svojem bratu iščemo opore. Tako je tu pri nas.«

Predem sem lahko ujel v aparat ta posnetek, sem skupini črncev, ki je igrala košarko, povedal, da prihajam iz Evrope...

NEW YORK
NEW YORK
NEW YORK

Branko Lakovič

6.

»Saj res, pripadnik sem slovenske manjšine v Italiji,« sem odvrnil.

»Katere manjšine? Jugoslovanske! Torej si špijon!« me je napadel. Nakar mi je ponovil stavek, ki mi ga je že marsikateri črnc prej bahavo zabrusil v obraz: »I was born in New York (Rodil sem se v New Yorku).«

»In kaj s tem! Jaz se nisem rodil v New Yorku, vseeno pa sem tu, kot turist in me ni sram, da sem pripadnik jugoslovanske manjšine.«

»Špijon si, špijon,« je kričal po postaji. »Jaz sem iz New Yorka, rodil sem se v New Yorku.« Čeprav je bilo na postaji trajekta ogromno ljudi, se skoraj nihče ni obrnil. Moj živahni sogovornik je bil eden od številnih revežev (umazan, raztrgan), ki je večji del dneva preživel na postaji, kjer je lahko brskal po smeteh v upanju, da bi našel košček sendviča, ali prosil za cigareto.

Večkrat sem se spraševal, kako to, da so tile reveži, lačni, umazani, brez dela in povsem zapuščeni tako ponosni, da so se rodili v New Yorku. Nikoli nisem dobil odgovora.

Pomislil sem tudi na številne črnce, ki so v mestu na odprtih igriščih igrali košarko. Ko sem se jim približal, je marsikateri zaničljivo vzdihnil: »Oh, White! (Oh, belci).« Nisem niti pozabil na nekatere mimoidoče na pločniku, ki so me enostavno pljunili. Ali pa: ko sva s prijateljem iz Argentine Oscarjem šla na občni zbor neke črnske skupine (zamešala sva pojma »concern« — občni zbor — za »concert«), sedla sva na divan in takoj so se vsi črnci oddaljili.

In kljub temu jim nisem in jim ne zamerim. Skušal sem le s kakim črncem o tem govoriti. Uspešno mi je po mesecu in pol dni.

»Kaj bi skrivali: črnci se ne radi, ali sploh se ne družimo z belci. Belci pravijo, da imamo vse pravice. Ta je zares lepa! Res, na papirju imamo vse pravice, dejansko pa je stanje povsem drugačno. Po letih in letih zatiranja ni mogoče pričakovati, da bi naš narod že sedaj ujel korak s to družbo. Še sedaj iščemo svojo pravo identiteto. Po vsej državi so raznovrstne skupine in organizacije, v katerih se črnci zbirajo. Tudi mi imamo svojo organizacijo (»fraternity«). Prirejamo zabavne večere, poslušamo muziko, diskutiramo.«

»O čem pa govorite?«

»Naša organizacija je verskega značaja. V glavnem prebiramo verske knjige in diskutiramo o verskih vprašanjih.«

»Kaj pa o ostalih vprašanjih? O rasizmu na primer?«

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebne mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržniško tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - zira račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

9. avgusta 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZIT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Pogrešajo ga od 1. avgusta V Rimu izginil sovjetski diplomat

RIM — Predstavnik sovjetskega veleposlaništva v Rimu je potrdil vest, da pogrešajo diplomata, 50-letnega Vitalija Jurčenka, svetnika v sovjetskem zunanjem ministrstvu. Sovjetsko veleposlaništvo je zaprosilo italijanske oblasti za pomoč pri iskanju izginulega diplomata.

Jurčenko je prispel v Rim 24. junija, izginil pa je 1. avgusta, ko je pri odhodu iz vile Abimelech, uradnega sedeža veleposlaništva, povedal, da si gre ogledat vatikanske muzeje. Od takrat so za njim izgubili sleherno sled.

Italijanska policija je pregledala vse bolnišnice ter izključuje možnost, da bi Jurčenko bil žrtev kakšne nesreče. Vedno bolj verjetno postaja domneva, da je sovjetski diplomat izkoristil dejstvo, da se nahaja v Italiji in odpoval v neko drugo zahodno državo, kjer naj bi zaprosil za politično zavetišče - v zameno za informacije, s katerimi naj bi razpolagal. Gre seveda za domneve, ki jih za sedaj ni še nihče potrdil. Dejstvo je, da Jurčenko ni bil član sovjetskega veleposlaništva v Rimu, da pa je bil pred časom v veleposlaništvu SZ v Parizu in da

je bil v seznamu 41 diplomatov, ki jih predsednik Mitterrand leta 1983 izgnal iz Francije, češ da opravljajo vohunsko delo.

Mimo teh domnev pa obstaja tudi možnost, za katero se ogrevajo v krogi rimske policije: Jurčenko, naj bi za časa svojega bivanja v Rimu spoznal neko žensko in si privoščil z njo neprogramirane počitnice.

Kakorkoli že, preiskava v zvezi z njegovim izginotjem se nadaljuje.

Eksplorzija v atenskem hotelu

ATENE — Močna eksplozija je večeraj v prvih jutranjih urah razdejala bar atenskega hotela London v mestni četrti Glifada. Pri eksploziji je bilo ranjenih 13 oseb, od katerih so bili štiri Grki, ostali pa tujci. Ena oseba je v zelo resnem stanju, vse pa so prepeljali v atenske bolnišnice.

Po prvih preiskavah policija kaže, da ni šlo za atentat, kot so mislili v začetku, saj je do eksplozije prišlo nedaleč od bara, kjer je pred meseci eksplodiral pekleniški stroj in ranil nekaj ameriških vojakov. Kaže, da je tokrat šlo za eksplozijo plina, saj je policija v kuhinji odkrila 25-kilsko plinsko jeklenko z odprtim ventilom.

Na sliki (Telefoto AP): razdejanje v baru hotela London

Suša - tragedija saheljskih držav

NIAMEY — V saheljski državi Niger ne dežuje že deset let. V tem času pa se redno ponavljajo najrazličnejše ceremonije, katerih namen je povzročiti dež in tako rešiti bomo letino in mršavo živino pred gotovim propadom. Prebivalstvo Nigra je v veliki večini muslimanske vere, vendar so zelo močno prisotni animistični elementi, še zlasti razne slovesnosti, da bi si zagotovili naklonjenost božanstev, ki imajo »nadzorstvo nad dežjem«. V mestih in na podeželju je mnogo vračev, ki se

ukvarjajo izključno z napovedmi, kdaj bo deževalo in katerih naloga je priskrbeti dež. Vse življenje prebivalcev Nigra se vrti okrog dežja.

V najrevnejši mestni četrti Niameyja živi vrač, ki ga vsak dan obišče več sto ljudi. Možakar »bere« bodočnost iz posebnih školjk, ki so nekoč veljale kot denar, danes pa imajo še samo to »nadenaravno« funkcijo, da povedo, kakšno bo vreme in če bo kmalu deževalo. Za svoje napovedi vrač zaračuna vsakomur, kolikor pač dotični zmore:

prgišče prosa, dve jajci itd.

Nigerske oblasti strogo nadzorujejo dejavnost vračev, ki so uradno prepovedane, vendar je vračevnost vse preveč zakoreninjena v ljudski tradiciji in je sedaj ni mogoče odpraviti.

Maja in junija so skoraj povsod posebni »prazniki dežja«, ki trajajo po več dni in katerih namen je prepričati boga dežja, naj spusti svoje blabodejno seme na zemljo. V zadnjih desetih letih se to kruto božanstvo ni usmililo.

Harriet Beecher Stowe

37.

Koča strica Toma

ZAČELO SE JE KRIVAVO ZASLED-
DOVANJE. PSI SO DEŠNO LAJALI,
PREGANJALCI PA PRI ISKANJU
SLEDV VPILO NA VSE GRLO...

TEŽKO JU BO-
MO IŠLEDILI, KER
SE SLEDUJI IZ-
GUBJAJO V
MOČVIRJU...

MORAMO
JU
ULOVITI!

KO SO BILI ZASLED-
VALCI ŽE GLOBOKO V
MOČVIRJU, ŠTA SE
DEKLETI VRNILI...

TU SE BOVA
SKRILI, DOKLER
SE LOV NE
KONČA!

LEGREE BO
OBRNIL NEBO
IN ZEMLJO SA-
MO, DA BI NAJLI
NAŠEL...

V ZORI SO SE LOVCJI NA SUŽNJE
VRNILI NA PLANTAŽO...

NIŠMO JU
NAŠLI!

KO SE BOJO
PSI ODPOCILI,
JU BOMO SPET
ISKALI.

ČEZ NEKAJ UR...

SPET SO
KRENILILI!

LIPAJMO, DA NAJLI
NE NAJDEJO!

V Benetkah razstava o razvoju mode v zadnjih štirih stoletjih

BENETKE — Preteklo soboto so v Benetkah in sicer v palači Mocenigo odprli zelo zanimivo razstavo, na kateri si lahko obiskovalci ogledajo razne tkanine, oblačila, knjige o zgodovini oblačil, nekatere še iz šestnajstega stoletja, druge novejšega izvora.

Gre za izredno pomembno in zanimivo razstavo, ki je nekakšna predprava na skorajšnje odprtje študijskega centra o zgodovini tkanin in oblačila, v katerem bodo tudi številne zbirke, ki so bile do sedaj zbrane v mednarodnem centru umetnosti in zgodovine mode oblačila, ki je bilo do sedaj v palači Grassi.

Na tokratni razstavi, ki si jo je že v prvih dneh ogledalo veliko domačih in tujih turistov, je med drugim razstavljeno okrog 40 ženskih, moških in otroških oblačil iz XVI. in XVIII. stoletja, med katerimi so še posebno zanimiva moška oblačila, izdelana iz različnega usnja, ali pa oblačila, ki so jih ženske nosile v Goldonijevem času.

XVIII. stoletje je na omenjeni razstavi zelo bogato zastopano in sicer z oblačili v romantičnem in tako imenovanem stilu »empire«.

Velika je izbira tkanin, ki so prikazane na omenjeni razstavi in ki kažejo na bogastvo in fantazijo le-teh, kot tudi na spretnost in seveda tudi izvirnost tistih, ki so omenjene tkanine ustvarjali, v glavnem ročno. Tu gre za bogate damaske, razkošne brokate, žamete in svile, v katere so se oblačili tako moški, kot ženske.

Na razstavi je tudi nekaj izredno zanimivih knjig o razvoju in pomenu mode in o načinu oblačenja — dve od teh knjig sta iz leta 1581 in 1598.

Razstava obsega tudi slike in skice raznih modelov od petnajstega in šestnajstega stoletja dalje, razen tega je na ogled še kakih 9000 raznih re-vij, člankov in knjig, ki govorijo o modi, o nekdanjem načinu oblačenja, o tkaninah in o njihovi uporabi.

Istovrstno z razstavo so v palači Mocenigo odprli v gornjem nadstropju stanovanje, opremljeno s pohištvo in v stilu, ki je bil v modi pri beneških patricijskih družinah konec sedemnajstega stoletja. Deli pohištva so bili na novo restavrirani, stene pa prevlečene s svilenimi tapetami, ki so bile tedaj v modi.

Uspešen razvoj sodelovanja med Italijo in Severnim Jemenom

SANA — Pravijo, da je navezovanje kakršnih koli odnosov z republiko Severni Jemen kočljiva zadeva. To vsekakor ne velja za Italijo: razvoju tehnične kooperacije in kulturnega sodelovanja s Sano je Rim namenil nad 100 milijonov dolarjev ali skoraj 200 milijard lir. Od tega pojde 1,2 milijona dolarjev za financiranje študije o stanju zgodovinskega jedra v glavnem mestu, ki ga nazivajo Medina in ki ga je treba temeljito restavrirati; da gre za edinstven mestni aglomerat, priča že dejstvo, da ga je Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) proglasila kot »univerzalno premoženje«.

Državni poglavar Ali Abdallah Saleh, čigar osebni zdravnik je Italijan, bo nadaljnjih 30 milijonov dolarjev kredita izkoristil za termocentralo v Moki ob Rdečem morju, ki jo bo zgradil Ansaldo, enako vsoto pa bo uporabil za speljavo naftovoda, skozi katerega bodo črno zlato potiskali z morške obale v prestolnico Sano.

Severni Jemen leži v jugozahodnem delu Arabskega polotoka. Na zahodu, to je v obalnem pasu, je prav malo padavin, v notranjščini je hribovje z rodovitnimi tlemi, na katerih uspevajo proso, ječmen, koruza, zelenjava, trta, fige, banane, tobak in kava, ki je s kožami osnovni vir izvoza, na vzhodu pa je puščava z dateljinovimi palmami. Železnica ni. Tu pa tam so nahajališča železove rude, kar seveda ni dovolj za družbenogospodarski razcvet.

Toda naenkrat so odkrili naftna ležišča, ki utegejajo državo povleči iz položaja nerazvitosti, ki mu botruje sicer tudi še nereseno vprašanje odnosov s sosednjim Južnim Jemenom, ljudsko republiko, s katero so že tekli svoj čas pogovori o združitvi. Izvedenci računajo, da bodo konec tega desetletja izvrtli okrog 20 milijonov ton lahke nafte letno in 19 milijonov ton izvozili.

Italijanska finančna pomoč bo dobrodošla tudi kmetijstvu, ki je kljub čezvse povoljnim klimatskim razmeram (suše ni) in rodovitnosti tal zašlo v krizo. To pa zato, ker so zadnja leta začeli prostrane površine namenjati nasadom halucinogene trave qut in ji tako žrtvovali dragocene nasade priznane kave moka. Posledica tega je, da mora Severni Jemen dajati kavo uvažati, medtem ko jo je v 60. letih vsako leto izvozil okrog 15.000 ton. Qat in zaostanost ali kava in napredek: druge izbire oblasti v Sani nimajo; in to nafti navkljub.